לציונות—לסוציאליזם—לאחוַת עמים

על המשמר

יום ד', ז' באייר תשמ"ז, 6 במאי 1987 / שנת מ"ד מס' 13335 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

הממשל ביקש מהאו"ם לפתוח לעיון 37 אלף תיקים של נאצים

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — תוך סטייה חדה ממדיניותו עד כה, החליט אתמול הממשל של הנשיא רייגן לבקש מן האו"ם לפתוח לעיון כ־37 אלף תיקים של אנשים החשודים בפשעי־מלחמה נאציים.

ההחלטה, שאושרה אישית על־ידי שר החוץ ג'ורג' שולץ, תפעיל בוודאי לחץ ניכר על האו"ם להעמיד את המסמכים הללו לרשות חוקרים ממשלתיים שונים, מלומדים, עיתונאים ואחרים. עד כה הופעל לחץ כזה רק על־ידי ישראל, הולנד וקומץ של מדינות אחרות.

וושינגטון: הושגה התקדמות חשובה ● הדיון בקבינט ביום ב' ● חוגים מדיניים:

הבהרות שולץ לשמיר יקשו על הליכוד לנקוט עמדה חד־משמעית נגד הוועידה

ב„נייר הבהרה" משיב שולץ על 19 קושיות של שמיר ומבהיר: לא תהיה כפייה — אש"ף לא ישותף מבלי שיכיר ב־242 ו־338 — מקובלים עלי תנאי ישראל לשיתוף בריה"מ ● פרס יתבע הכרעה במהלך השבוע הבא, הליכוד ינסה למשוך הדיונים ב„טקטיקת טאבה" ● סבורים כי ההתפתחות האחרונה תגרום לכירסום בשורות המסרבים

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר" ומאת זאב בליצר כתבנו בארה"ב

מועד הכרעת הקבינט לגבי ועידה בין־לאומית עשוי להיות סלע המחלוקת הבא בין המערך לליכוד. אתמול בבוקר סוכמו בינידם ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא מקומו ושר החוץ שמעון פרס, כי פרס יביא לקבינט את נושא הוועידה הבין־לאומית ו„נייר ההבנה האמריקני" ביום ב' הבא, כשישובו ל־ארץ שני חברי הקבינט החסרים עזר וייצמן ומשה נסים.

(סוף בעמוד 2)

לאחר 20 שנה — נציגות ישראלית בוורשה

נתלי לביא (מימין) קובע מזוזה בבית נציגות ישראל בוורשה. מביט (משמאל) הנציג מרדכי פלצור. (צילום: אי.פי.)

הפשרה: נשיאות הקונגרס היהודי מתכנסת בבודאפשט

בודאפשט. — נשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן, הגיע אתמול לבודאפשט לקראת פתיחת הוועד הפועל של הקונגרס היהודי העולמי, היום.

העובדה, כי הוועד הפועל של הקונגרס היהודי העולמי מתכנס זו הפעם הראשונה בארץ קומוניסטית, מחזקת את הדעה, כי בריה"מ משנה את גישתה כלפי העולם היהודי ואף תתיר הגירה רבה יותר של יהודים מארצה.

„קול אמריקה" ישדר מציון ● עמוד 3

דרורי ישתלם על חשבון צה"ל ● עמוד 3

חובות התק"ם גדלו ב־7% ● עמוד 2

לגליון היום מצורף הדף הירוק

מקורות יודעי דבר בוושינגטון — עם פתיחת החקירה בקונגרס

סוחרי נשק ישראליים מילאו תפקיד מפתח בקניית נשק מפולין והעברתו לקונטראס

מדובר באלפי רובי סער „אק־47" שיוצרו בפולין על פי רשיון מבריה"מ ● הנשק יצא מגדנסק לפורטוגל — ומשם להונדורס ולקונטראס ● בשטרי המטען צויין כי הנשק הוא מתוצרת ישראל ● חוגים בקונגרס: העדויות עלולות לגרום מפח נפש לרבין ופרס ● סיקורד: הממשל ידע על הכל

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — ישראל מילאה תפקיד־מפתח בהעברת נשק „סובייטי" מפולין להונדוראס, ו־אחר־כך הלאה אל מורדי הקונטרא בניקאראגואה — טוענו אתמול מקורות אמריקניים יודעי־דבר.

לדברי המקורות, ידעו על כך כמה מן הבכירים במימשלו של הנשיא רייגן, בכללם חברים במועצה לבטחון לאומי בבית־הלבן ולא רק שידעו, אלא הם תמכו במבצע המסובך, שבוצע בעת שוושינגטון עצמה היתה מנועה מכוח חוק מלספק נשק לקונטראס במישרין.

„מתוצרת ישראל"

לדברי המקורות האמריקניים, רכשו סוחרי־נשק ישראליים פרטיים אלפי רובי סער „אק־47", שיוצרו בפולין על־פי רשיון מבריה"מ. הרובים נשלחו לנמל הפולני גדאנסק ומשם לפורטוגל, שממנה הועברו להונדוראס. בשטרי־המטען בהונדוראס צוין, כי הנשק הוא מתוצרת ישראל — אמרו המקורות.

חוקרים אמריקניים, הבודקים כיום את פרשת מכירות הנשק לאיראן והעברת כספים לקונטראס, מחזיקים בידיהם, כפי שנמסר, עותקים של מסמכים ישראליים אלה.

עדות סקורד

בשבת שעברה טען „ניו־יורק טיימס" מפי אנשי קונגרס, כי לידי החוקרים האמריקניים הגיעו ראיות מפורטות, המעידות כי הממשל האמריקני היה מעורב בפניות למתן סיוע לקונטראס, שמופנו לפולין ולסין. הידיעה לא נקבה במפורש בשמה של ישראל כמתווכת בפרשת המשלוחים הנ"ל.

אתמול אמרו מקורות

(סוף בעמוד 2)

„קול אמריקה" בישראל, בעו־ד הסכם הצביעו 12 שרים, 6 שרים נמנעו.

במהלך הדיון אתמול נודע לשרים, כי „קול אמריקה" ישדר דרך תחנת המימסר שתוקם בערבה לא רק למזרח־אירופה אלא גם לברה"מ ולאסיה, ובערבית לצפון אמריקה.

השרים חיים בר־לב ואריאל שרון, שהם גם חברים בקבינט, תמהו מדוע לא הוזמנו לדיון על כך קודם. שר התקשורת אמנון רובינשטיין וראש הממשלה יצחק שמיר השיבו, כי אין אפשר להוכיח, ששידורי „קול אמריקה" שיעברו דרך ישראל לא יהיו מכוונים נגד בריה"מ אלא מטרתם היא להשמיע את קול עולם החופשי.

השר רובינשטיין הוסיף, כי „תאגידי השידור האמריקניים" (הכוללים את „קול אמריקה", „מועצת השידור הבין־לאומית" המפעילה את „רדיו אירופה החופשית" ואת „רדיו ליברטי") לא ישדרו בעברית וביידיש ויצמצמו תוך חמש שנים מעת אישור ההסכם. תהיה התקשרות חוזית בין ממוני העבודה האמריקניים („תאגידי השידור האמריקניים") לבין הקבלן הישראלי הראשי, שייבחר במיכרז. על־פי תנאי ההתקשרות ידרוש הקבלן הישראלי מן הממונים האמריקניים רק שני רכיבים מרכזיים: משדרים ואנטנות. היתר, רכיבים ועבודה, יסופקו בידי ישראלים. ההערכה היא, כי 60 אחוז בקירוב מביצוע הפרוייקט יהיו בידי ישראל, בסכום שיגיע עד 170 מליון דולר.

צוות אמריקני מוגבל (12 איש) ילווה את הקמת הפרוייקט ואת הפיקוח על פעולתו (5 איש). תחנת המימסר תהיה בשימוש ארה"ב 25 שנה מעת התחלת השידורים. 15 שנה לאחר תחילת השידורים תהיה ממשלת ישראל רשאית לקבל את הבעלות על הציוד בתחנת המימסר ללא מחיר. הממשלה תהיה רשאית גם להשתמש במשדרים של תחנת המימסר, לפי הסכמה.

משה שחל אמר, כי ההסכם על הקמת „קול אמריקה" לא הונח בפני השרים די זמן כדי שתהיה להם שהות ללמדו.

המשטרה מתקשה בזיהוי גופת גבר

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

משטרת מרחב חופה מתקשה בזיהוי גופת גבר שמצאה על גג התחנה המרכזית בחיפה ביום העצמאות. עד כה לא נתקבלה במשטרת הודעה על היעדרותו של איש.

לכתב „על המשמר" נודע כי הגופה נתגלתה על־ידי שומר התחנה המרכזית, על גג התחנה ביום העצמאות. מבדיקה שלאחר המוות הוברר כי הגופה היתה על גג התחנה משך כחמישה ימים בטרם נתגלתה. עוד עולה מהבדיקה הפתולוגית כי ככל הנראה אין מדובר ברצח.

במגמה.

על פי נתונים שפורסמו על־ידי האוצר ירד היבוא של מוצרי חשמל ביתיים בכ־30 עד 40 אחוזים ויבוא המקררים ירד באפריל בכ־40 אחוזים לעומת מרס ובייבוא של מכשירי וידיאו נרשמה ירידה של 32 אחוזים. היבוא של מכוניות פרטיות המשיך לגאות. באפריל יובאו 5900 מכוניות פרטיות, 2 אחוזים יותר מאשר במרס ו־56 אחוז יותר מאפריל 1986.

● היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש הודיע לשר החינוך והתרבות יצחק נבון כי יטפל בצורה נמרצת באכיפת חוק העונשין (סעיף 214) האוסר הפצת חומר תועבה.

● אם יבוטל פרוייקט „הלביא" יפוטרו כ־300 עובדי מפעל התעשייה האווירית בירושלים — אמר אתמול מזכיר ההסתדרות בבירה ניסן הרפז. לדבריו, עלולים הצעירים העובדים במפעל לרדת לשפלה.

פחות נקידים ויותר עולים

ועדת השרים לענייני קליטה אישרה אתמול את התוכנית של משרד הקליטה לרכישת כמה מאות דירות פרטיות שיועדו כדירות להשכרה בשביל העולים הבאים מברית־המועצות. זהו אחד קיצור דרך הקליטה ופתרון בעיית שיכונם המיידי. מתברר, כי לאחר שנות נסיון רבות של קליטת העולים, גם עתה כאשר נפתחה סיכון רק של עלייה, אין בידי משרד הקליטה מאגר של דירות שיאפשר מתן שיכון קבע מיידי לעולים ואילו שבנייה ציבורית, שיאפשר מתן שיכון קבע מיידי לעולים ואילו העולים עד שיזכו בדירת קבע, עדיין מלאים עולים שחלקם מתגוררים בהן חמש שנים ויותר.

מספר היהודים היוצאים מברית־המועצות עלה באופן משמעותי בחודשים האחרונים, אך עדיין שיעור הנושרים בדרך גדול מאד. רק 25 אחוז מן היוצאים בוחרים כיעד את ישראל, ומשרד הקליטה רואה בשיעור זה שיפור מסויים (לפני כן עלה שיעור הנושרים על 85 אחוזים). אולם יש לזכור, כי כל היוצאים עתה הם מסורבי העלייה, שאשר ביקשו אשרות יציאה לישראל לפני שנים היו לצפות שאלה, והסתכנו בפיטורים מן העבודה והתנכלויות אחרות. אשר קורה אילו מרבצ'ב החליט לפתוח את הגבול ליציאת כל היהודים שירצו בכך? קיים חשש סביר מאד, כי אחוז הבוחרים בישראל יהיה פחות עוד יותר. יש לכך בוודאי סיבות רבות, אך גם סדרי הקליטה והסיכוי להסתדר בארץ מהווים ללא ספק אחד הגורמים המשפיעים על הכרעתו של יהודי היוצא את גבולות ברית־המועצות. לכן נדרש משרד הקליטה לתרגם את תכנונותיו לשפת מעשה. עדיין קיים נגע הביורוקראטיה המלווה את העולה משעות הראשונות שהוא מבלה עם בואו בשדה התעופה בן גוריון ונאלץ לדפדף מדי לפלא כל מיני טפסים. דרך הריצה למשרדים השונים, כדי להשיג אישורים למניהם. משרד הקליטה מבטיח לקצר את התהליך, אך ביורוקראטיה תמיד מחפשת הצדקה לקיומה והיא עלולה לצמוח גם בניגוד למדיניות החדשה.

ולכן הגיע הזמן שהאחראים יאמצו להם סיסמה האומרת „פחות פקידים ויותר עולים". עוד יתברר, כי הדילול במנגנון הביורוקראטי יחיש את קליטתם של העולים. ואולי ימשוך עולים נוספים, הנמצאים בין השאר מקשיי הקליטה בארץ.

על המשמר

תלמידי בית־ג'אן יפגינו היום נגד האדישות לגורל הישוב"

הכפר מושבת זה שלושה שבועות במחאה על אי־הפשרת קרקע לבניית בית־ספר תיכון

מאת יהודה צור,

2000 תלמידי בתי־הספר מכפר הדרוזי בית־ג'אן יפגינו היום במחאה על אדישות השלטונות לגורל הישוב המושבת זה שלושה שבועות.

תושבי הישוב פתחו בשביתה לפני שלושה שבועות במחאה על כך שרשות שמורות הטבע מסיבת להפשיר־קרקע לבניית בית־ספר תיכון בישוב. רשות שמורות הטבע מתנה את אישורה בכך שבית־ג'אן תקבל את תוכנית המיתאר המוצעת.

תושבי הישוב גורסים, שהתוכנית מכלילה במחצית מבתי הכפר בתחום שמורת הטבע.

לפני כשבוע פתחו גם התלמידים בשביתה עד שיימצא פתרון למאות תלמידי הישוב הנאלצים ללמוד בחדרים שכורים המפוזרים בכפר.

התושבים קובלים על כך ששלושה שבועות לאחר פתיחת השביתה איש לא מתעניין בגורלם ולאחר ההפגנה שקיימו כאלף דרוזים לפני שבוע מול קריית־הממשלה בירושלים שום גורם ממלכתי לא בא בדברים עם השובתים.

התושבים אומרים, כי אם לא יימצא פתרון לבעייתם יצטרפו גם כפרים דרוזים אחרים לשביתה.

ביקור משלחת מפ"ם

ביום הזיכרון ביקרה בבית־ג'אן משלחת מפ"ם בראשות מזכיר המרכז, חנן ארז, ובהשתתפות מזכיר הדור הצעיר, אילן רגב, וכן מישל אלמליח וחיים אמויאל, מראשי המאבק ב„מספנות ישראל", יוסי סולומון ויהודה ריפתין. המשלחת התקבלה על־ידי ראש המועצה, שאפיק אסעד, וחברי המועצה.

המשלחת הביעה רגשי השתתפות למשפחות הנופלים בני המקום ביום הזיכרון והזדהות עם מאבק של בית ג'אן למען תוכנית מתאר של הכפר שתענה על צרכי התפתחותו.

המשלחת למדה את נושא המחלוקת ובעיותיה והתרשמה עמוקות מהתלכדותו של הכפר מסביב למועצה במאבק המשותף לכל תושבי בית ג'אן.

„מפ"ם תסייע לכפר במאבקו ותקרא לחבריה להתייצב לימינו", אמר חנן ארז.

לוח משדרי הנסיון של הערוץ השני — לאישור הוועד המנהל היום

הרפלד: לא ניתן להפעיל הערוץ עם עובדים לא מאורגנים

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

היום יוגש לאישור הוועד המנהל של רשות השידור לוח משדרי הנסיון של הערוץ השני בשבועיים הקרובים. בדיון ראשון, שנערך בנושא שלשום בין מנהל הטלוויזיה חיים יבין ונציג הערוץ השני אברהם פורג, הוחלט, ששידורי הנסיון של הערוץ השני יימשכו מדי ערב בין השעות 19:00־22:00 בשיתוף עם הטלוויזיה הכללית.

כן הוחלט על הקמת ועדה משותפת לרשות השידור ולמשרד־התקשורת בהשתתפות יצחק שמעוני ותנה קלופפר מרשות השידור ואורן טוקטלי ויהודה ניב ממשרד־התקשורת.

כמו־כן אושרו שידורי יום העצמאות של הערוץ השני, שהועברו מאולפן מיוחד שהוקם לשם כך באולפני קסטל בירושלים ואשר כללו ד"שים עם שירים של חיילי גבול הצפון, דיון במלאות 20 שנה למלחמת ששת הימים בהשתתפות לוחמים ועיתונאים וסרטים קצרים. ובאופן חד פעמי — גם מהדורת „מבט", שהועברה בהסכמת הטלוויזיה הישראלית. הבעיה היחידה העומדת עדיין על הפרק היא שאלת המימון של השידורים האמורים.

לערוץ השני אין עדיין, בשלב זה, את המימון הנחוץ, ורשות השידור מסרב להקצות את הכספים הדרושים. אי־לכך, סוכם, כי הנושא הכספי יובדק ע"י ועדה מצומצמת מטעם שני הגופים.

יחד עם זאת נודע, כי בערוץ השני נשקלת האפשרות להרחיב את השידורים החל משעה 17:00 ולשדר גם תוכניות לילדים, שהם היום אחד הציבורים המקופחים בין קהל הצופים.

הברפלד: נשבש השידורים

האגף לאיגוד מקצועי רואה בחומרה את אי־שיתוף נציג ההסתדרות בדיונים על שידורי הנסיון של הערוץ השני של הטלוויזיה ומביע חששו מכך שהמגמה היא להפעיל את הערוץ השני עם עובדים לא מאורגנים, ולכך תתנגד ההסתדרות. הודיע ביום א' חיים הברפלד, יו"ר האגף לאגוד מקצועי.

הדברים נאמרו בעקבות ידיעה שפורסמה בכלי התקשורת לפיה בדיון שנערך אצל היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, הגיעו משרד התקשורת ורשות השידור לידי הסכם בדבר המתכונת העתידית של שידורי הנסיון בערוץ השני.

חיים הברפלד הבהיר, שההסתדרות לא תיתן להפעיל מערכת ממלכתית באמצעות עובדים החתומים על חוזים אישיים או באמצעות קבלנים. לכן, אמר, אנו מזהירים ששידורי הערוץ השני ישובשו אם ההסתדרות לא תשותף בקביעת הסכם עבודה מחייב לעובדי הערוץ השני.

דגלי אש"ף וסוריה הונפו ביום העצמאות בגליל וברמת־הגולן

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

דגלי אש"ף וסוריה הונפו ביום העצמאות במקומות שונים בגליל וברמת־הגולן.

אתמול קרעו אלמונים את דגל ישראל בכפר ג'דידה ודגל פלשתין הונף מעל מסגד אל־ג'זר בעכו העתיקה. כן הונף דגל פלשתין בשעות הבוקר בכפר ערבה. דגל סוריה הונף בכפר מסעדה ברמת־הגולן.

ראש עיריית עכו, אלי דה־קסטרו, ביקש מממשלת ישראל להגביר את המאמצים למניעת ההידרדרות ביחסים בין יהודים וערבים בגליל. הוא פנה גם למפקד המרחב, ניצב משנה יעקב גנות, וציין, כי לאחרונה ארעו מספר מקרים שיש בהם כדי להעיב על היחסים הטובים בין יהודים וערבים. בין אלה מנה דה־קסטרו את הצתת הכנסיה הבפטיסית בעכו והפצת כרוזים של תנועת „כך" בכפרים ומי, בענה, מג'דל־קרום ובפרי־יאסיף, בהם נקראו הערבים לעזוב את הארץ. „אם אתה רוצה לחיות בארץ הזאת עליך לחיות נאמן לשלטון ולנצור את רגש הלאומנות שלך. אם אינך רוצה לחיות בתנאים אלה הגר לארצות ערב. ואם אתה רוצה מלחמה, בבקשה אנחנו מוכנים" — נכתב במאות כרוזים שהופצו השבוע בכפרים הערביים בגליל.

נודע, שחלק מהמועצות הער־ביות קיימו דיונים בנושא והחלטו בשלב זה לא להגיב על האירועים.

גם ראשי מועצות יהודיים בגליל הביעו דאגה מההחמרה שנוצרה לאחרונה בגליל מצד קיצוני שני המחנות.

בעכו הושחתו לפני שבוע מספר גני־ילדים כאשר אלמונים כתבו על קירות הגנים סיסמאות נגד יהודים. לפני כמה ימים הושחתו וחוללו המזוזה בכניסה לבית החולים בג'ולים.

משטרת מחוז הגליל פתחה בחקירה.

הרשויות הערביות ישבתו היום במחאה על אי־העברת הכספים

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

הרשויות המקומיות הער־ביות יקיימו היום שביתת אזהרה במחאה על אי־מילוי התחייבויות משרדי האוצר והפנים להעביר כספים לרשויות.

שביתת האזהרה היא צעד ראשון במסגרת שורת צעדים שהוחלט עליהם בכנס כללי של ראשי הרשויות הערביות שנערך בחודש שעבר בנצרת.

על־פי החלטות הכנס הארצי, יקיימו הרשויות הערביות שביתה כללית ב־14 במאי, שתקיף את כל השירותים, לרבות שירותי הבריאות ומערכת החינוך.

אם עד אז לא ייענו משרדי האוצר והפנים לדרישותיהן של הרשויות הערביות, הן יחריפו את מאבקן ויקיימו ב־21 במאי שביתה בת יומיים ולאחר מכן יפתחו בשביתה בלתי מוגבלת.

במסיבת עיתונאים שקיימה מזכירות הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות נאמר, שהשלטונות לא השאירו בידי הוועד הארצי שום אמצעים חוץ מאמצעי השביתה.

כתבנו מציין, שהגרעון ברשויות המקומיות הערביות מגיע לכ־130 מיליון ש"ח.

צעירה כבת 25 התאבדה בירושלים

צעירה בשנות העשרים לחייה התאבדה לפני שלושה ימים בקפיצה מגרעלת חומת העיר העתיקה בירושלים.

שלשום בבוקר הבחינו שני תושבים ממזרח ירושלים בצעירה יהודיה, כנראה דתיה, כשהיא נופלת ממרומי חומת העיר העתיקה לא הרחק משער האשפות. היא נפצעה קשה.

למקום הוזעק אמבולנס של מגן דוד אדום, אשר לאחר טיפול ראשונה העבירה לבית החולים הדסה עין כרם. השערת החוקרים במשטרה היתה, כי הצעירה ניסתה להתאבד בקפיצה ממרומי החומות אולם תנושא ניבדק.

בערב החג נפטרה הצעירה מפצעיה.

הצעירה זוהתה כתושבת הרובע היהודי בעיר העתיקה, בת 25. לאחר שקרובי משפחתה פנו למשטרה וזיהוה על העדרותה.

[illegible]

תחזית להיום: עלייה נוספת בטמפרטורות, וירידה בלחות.

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 10 עד 23; רמת־הגולן 9 עד 26; צפת 9 עד 23; חיפה 16 עד 25; עפולה 12 עד 26; השומרון 13 עד 26; תל־אביב 14 עד 24; נמל התעופה 15 עד 28; יריחו 16 עד 30; עזה 14 עד 23; באר־שבע 13 עד 27; אילת 18 עד 33. (עתים)

על המשמר

קונצרט ראשון

רן צמח — כוכב עולה

מסורת נאה יצרה תזמורת ירושלים רשות השידור: בקונצרט וחגיגי שהיא עורכת מדי שנה, בערב יום העצמאות, היא מציגה לפני קהל המאזינים באולם וב„קול המוזיקה" אחד מחברי הנבחרת הלאומית הצעירה שלנו.

בשנים האחרונות הופיעו עם תזמורת זו שלמה שם־טוב (פסנתר), ושירה רבין (כינור). בערב העצמאות הל"ט, שלשום, הופיע באולם הנרי קראון בירושלים רן צמח בן ה־18 בנגינת הקונצ'רטו הראשון מאת שופאן תחת שרביטו של מנדי רודן. רן צמח למד אצל פרופ' אריה ורדי. בנובמבר אשתקד זכה בפרס ראשון בתחרות בין־לאומית ביטון והוזמן לסדרת קונצרטים בטוקיו בקיץ הקרוב.

נגינתו של רן צמח שפעה צהלת נעורים מרוסנת, מתועלת רעננות ובוחן לכיוון של הבעה ומידתית, שיאו של הקונצ'רטו היה בפרק השני. האומן המובשר העניק לפרק רומנטי זה אופי נוקטורני. במיתרי פסנתרו שמעתי קורטוב מן הרוך והחום של מיתרי כלי הקשת. בליווי התזמורתי, שהעניק מנדי רודן הוא אישר, למעשה, את החורות הריתמית הגבוהה שנטל צמח לעצמו.

הקונצרט נפתח בנגינת הפרק השני, „תהלים", מתוך הסימפוניה הראשונה מאת פאול בן־חיים, שכתיבתה הושלמה בימים השחורים של נפילת צרפת בידי הנאצים, ביולי 1940. במהלך הקו המלודי הארוך של פרק זה יצר מנדי רודן דינאמיקה מתפתחת מנגינה שלווה ועד לנגינה בעלת אופי ריקלומי, נרגש ונוגע ללב.

בנצחו על הסימפוניה החמישית מאת בטהובן ריכז מנדי רודן עוצמה מבלי להבליט את הניגודים והדינאמיים שבין הפרקים ובתוכם. בפרק השני נעדרה נימה עדינה, ואילו בפרק האחרון היתה הלמות כלי הנשיפה מתכת קשה מנשוא.

יצחק שור

דנה בטיטו מאופקים תטוס היום להשתלת כבד

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

דנה בטיטו בת השלוש מאופקים תטוס היום ב־11.00 לניתוח השתלת כבד באנגליה. דנה חלתה בצהבת, ולפני ארבעה ימים החמיר מצבה והיא אושפזה בבית־החולים „סורוקה" בבאר־שבע כשהיא סובלת מאי־ספיקת כבד. פרופ' יגאל קם מבית־החולים „רמב"ם" בחיפה הגיע לבאר־שבע, בדק אותה, וקבע שיש לנתח בדחיפות.

אין אפשרות לנתח את דנה בארץ, כבית־החולים „רמב"ם" בחיפה, משום שלא נמצא תורם כבד מתאים. המשפחה תגייס סכום של 70 אלף דולר עבור הניתוח. מועצת אופקים והרופאים פרטיים מבית־החולים „סורוקה" עורכים בימים אלה מסע התרמות מזורז.

אתמול הוטב מצבה של דנה, והיא שיחקה ודיברה. לטיסה מחר יתלוו לדנה אמה, והרופא המטפל בה בבית־החולים „סורוקה", ד"ר עמאר קסים.

מספרי חשבונות לתרומות: בנק הפועלים 395596, בנק המזרחי 437097 וסניף אופקים של בל"ל, 48־4.

ההורים משביתים מערכת החינוך בבאר־שבע

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

ועד ההורים המרכזי של מוסדות החינוך בבאר־שבע, החליט לקיים מחר שביתת אזהרה. בתי־הספר היסודיים והעל־יסודיים והגני־ילדים ישבתו מחר למשך שעה אחת בין השעה 8 בבוקר לשעה 9 בבוקר.

ההורים טוענים, כי המצב הבטיחותי והתחזוקתי של מבני החינוך בעיר הוא חמור. שני דוחות רישמיים מטעם העירייה מצאו ליקויים קשים וטרם נעשה דבר לתקנם.

מעיריית באר־שבע נמסר בתגובה, כי השביתה אינה מוצדקת, וכי תפגע בתלמידים. בעירייה הביעו תמיהה על השביתה ואמרו, כי ביום פרעלת ועדה משותפת לעירייה ולוועד ההורים, לשביעות רצון כל הצדדים.

לבקשת הסניגוריה: שוב נדחה משפט ואנונו

עורכי הדין ד"ר עדנה קפלן ואביגדור פלדמן ישמשו כסניגוריו של מרדכי ואנונו, המואשם בפרסום סודות הגרעין של ישראל.

הסניגורים ביקשו שלשום מבית המשפט המחוזי בירושלים, לדחות את כל ישיבות בית המשפט שנקבעו לחודש מאי.

ועתובע, עו"ד עוזי חסון התנגד לבקשה אבל בית המשפט קיבל את בקשת הסניגורים. אותה נימקו בכך, שעליהם ללמוד את חומר הראיות. בית המשפט הביע, עם זאת, תרעומת על הדחיות החוזרות ונשנות של המשפט, לבקשת הסניגוריה, אשר גורמות לבזבוז זמן שיפוט רב.

השופטים קבעו עוד, כי משפטו של ואנונו יירות מבלי לקבוע מועד מדויק וכי על הסניגורים להודיע עד ה־22 בחודש זה, על המועד שבו הם מעוניינים לפתוח את המשפט. אם עד תאריך זה לא יודיעו — ייקבע המועד על ידי בית המשפט.

כתב האישום נגד ואנונו הוגש לבית המשפט המחוזי בירושלים בסוף נובמבר 1986. ישיבת בית המשפט הראשונה נערכה בדצמבר 1986. מאז מועד זה לא נערך שום דיון בבית המשפט המחוזי בירושלים בעניינו של ואנונו, אך התנהל דיון בבית המשפט העליון, בפני השופט גבריאל בך, כטובת תשיפתו של ראיה חסויה. (עתים)

חברת „פיברוניקס" מקבוצת „אלרון" חזרה לרווחיות

מאת אורי נחושתן, כתבנו הכלכלי בת"א

חברת „פיברוניקס", מקבוצת „אלרון", חזרה ברבעון הראשון של 87' לרווחיות, לאחר שהרבעון האחרון של 86' הסתיים בהפסד של כ־800 אלף דולר. הרווח בשלושת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב־160 אלף דולר וההכרה גם מדווחת על שיפור משמעותי בהיקף המכירות שלה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

המכירות של החברה עלו ב־23 אחוז והסתכמו ב־8.8 מיליון דולר.

„פיברוניקס" היא אחד היצרנים הגדולים בעולם למערכות תקשורת מחשבים, תוך שימוש בסיבים אופטיים.

„על המשמר"

מכתב מיוחד של כב' קדושת אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש לילדי ישראל
(תרגום מאידיש)

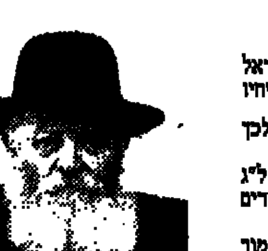

ב"ה, יום שלישי, שהוכפל בו כי טוב,
ערב ראש חודש אייר ה'תשמ"ז,
ברוקלין, נ.י.

אל כל ילדי ישראל
השם עליהם יחיו

שלום וברכה!
וראי ידוע לכם כי כל דבר חשוב שצריכים לעשותו דורש שיתכוננו לכך בעוד מועד, כדי שהדבר ייעשה כראוי.
אנו עומדים בערב חודש אייר, החודש שבו ישנו יום חשוב ביותר, ל"ג בעומר, היום השמונה־עשרה (ח"י) באייר, שבו גם הונהגו מנהגים מיוחדים לילדים.
כולל — כדי להזכיר את רבי שמעון בן יוחאי ומעשיו הטובים, ללמוד מהוראותיו בתורה, בהחלטה איתנה לקיים אותן בשמחה וכראוי, וגם להשפיע על אחרים שגם הם יעשו כן, בהתאם לציוויו של הקב"ה "ואהבת לרעך כמוך".
לכן מן הראוי שכל אחד מכם יתכונן לכך, על ידי כך שתתחילו ללמוד מן ההוראות האמורות והמעשים הטובים.
וביום ל"ג בעומר, היום של "שמחתו", כפי שכינה רבי שמעון בן יוחאי את היום הזה, תקיימו כינוס לכבודו ותעשו כל האמור כולכם יחד, וכן תערכו תהלוכה במקום מגוריכם, כדי לפרסם עוד יותר את הקשר שלכם עם התורה באמצעות רבי שמעון בן יוחאי, שאצלו היתה "תורת־אומנתו" (התורה היתה התעסקותו העיקרית).
ותבקשו את הוריכם ומחנכיכם שיהיו לעזור לכם בכל זה, כפי ציווי התורה שעומדים עתה לקרוא בכל בתי הכנסת שבכל מקום: "אמור.. ואמרת", כפי שרבותינו זכרונם לברכה מפרשים: "להזהיר גדולים על הקטנים".
וגדולה וכוחו של רבי שמעון בן יוחאי — להצליח לכל אחד מכם ללמוד תורה ולקיים מצוות, וכל זה בשמחה, כולל כל האמור לעיל.
ולזכות בקרוב ממש לראות "עושה נפלאות אתה אלוקים" — אראנו נפלאות בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו.

בברכת ראש חודש
ולהצלחה רבה
מנחם שניאורסאהן

יום שהוכפל בו כי טוב: פרש"י בראשית א, ז (מב"ר פ"ד, ו), ובאוה"ת (בראשית לג, ב. משפטים ע' א'קנו, ועוד) מקשר זה עם טוב לשמים וטוב לבריות (קידושין מ, א).
ערב ראש חודש: שנקרא "יום כפור קטן" — ראה פר"ח לאו"ח סתי"ז (מהרמ"ק). נ"כ השו"ע שם. של"ה קכ, ב. קעט, א. ועוד. סידור יעב"ץ. ועוד. אוה"ת בא ע' רנג.
חודש אייר: ראה לקו"ש ח"א ע' 263 ואילך. ועוד. ולהעיר מכתבי האריז"ל (סידור האריז"ל כוונת ר"ח). משנת חסידים מס' אייר וסיון בתחילתה), אשר צירוף שם הוי' דחודש אייר הוא בראשי התיבות "יתהלל המתהלל השכל וידוע" (ירמי' ט, כג). — נתבאר בהתוועדות ש"פ שמיני, מבה"ח ועש"ח אייר ה'תשמ"ה. ור"ת שלו אברהם יצחק יעקב ורחל (מאו"א א, פר. בית שמואל לאה"ע סקכ"ו סק"ב). — נתבאר בלקו"ש ח"ז ע' 300 ואילך. והוא ג"כ ר"ת "אני הוי' רופאך" (בשלח טו, כו. חידושי חת"ס לשבת קמז, ב. שער יששכר מאמר חודש אייר ס"ג (סח, א"ב). — נתבאר בהתוועדות ש"פ קדושים, מבה"ח אייר ה'תשד"מ. ש"פ שמיני, מבה"ח אייר שנה זו.
אייר.. לג בעומר: ראה לקוטי לוי"צ אגרות ע' חד.
כל דבר חשוב.. דורש.. שיתכוננו..: ראה אנציקלופדי' תלמודית ערך הזמנה (א) ס"ג וש"נ. כראוי ראה כתובות סז, רע"א.
לג בעומר: יום הילולא דרשב"י, עניינו וטעמיו מפורשים בפוסקים ע"ד הנגלה (טוש"ע — ודאה"ז — או"ח סתצ"ג), וכן ע"ד הסוד (שער הכוונות ענין ספה"ע דרוש י"ב. פע"ח שער ספה"ע (שכ"ב) פ"ז, ועוד), וע"ד החסידות (סידור — עם דא"ח — שער הל"ג בעומר, המשך והחרים תרל"א מ"ע נו ואילך, דרושים שבהערה דלהלן ד"ה "זיין שמחה", ועוד).
לג בעומר. (ח"י) באייר: ראה לקו"ש חכ"ב ע' 141.
מנהגים מיוחדים לילדים: ראה שער הכוונות ופע"ח שם. בני יששכר מאמרי חודש אייר מאמר ג' ס"ד"ה. ספר בין פסח לשבועות (אה"ק, תשד"מ) פי"ח טל"ג"ד. פי"ט ס"ח"ם. וש"נ. וראה שיחת ל"ג בעומר ה'תשי"א.
ולהעיר מ"היום יום" לג בעומר: אצל אדמו"ר האמצעי הי' לג בעומר מיו"ט המצויינים. הם ראו אז הרבה מופתים. רוב המופתים היו בנוגע לילדים כו'. וראה שיחת ל"ג בעומר ה' תש"מ, וראה עוד ע"ד הנהגת אדהאמ"צ בל"ג בעומר — לקו"ד ח"ג תקיט, א ואילך. שם תקכ"ג, א. וראה גם סה"ש ה'תש"ד עמ' 119.
ואהבת לרעך כמוך: קדושים יט, יח. ובתו"כ (הובא בפרש"י) עה"פ: ירושלמי נדרים פ"ט ה"ד: ר' עקיבא (רבו של רשב"י) אומר זה כלל גדול בתורה (ולהעיר שרשב"י אמר לתלמידיו "בניי שנו מדותיו שמדותי תרומות מתרומות מדותיו של ר' עקיבא" (גיטין סז, א. וראה סה"ש ה'תש"ת ע' 107). וראה ד"ה להבין ענין ל"ג בעומר בס' מאמרי אדה"ז על פרשיות התורה ח"ב ע' תקצא ואילך.
"שמחתו": ראה פע"ח שער ספה"ע פ"ז. מ"ח מס' אייר וסיון פ"ז מ"ו. ושם מ"ח שמחה גדולה. וראה ד"ה להבין ענין הילולא דרשב"י בסה"מ, תקס"ד (ע' קא ואילך, ועם הגהות — באוה"ת ענינים ע' רית ואילך), מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב (ע' תרטו ואילך), רנ"ד (ע' רסר ואילך). ועוד — בטעם שעושין שמחה ביום ההילולא דרשב"י אף שנקבע תענית על מיתת צדיקים. וראה לקו"ש ח"ז ע' 343 בהערה וש"נ.
כולכם יחד: להעיר מתו"כ (הובא בפרש"י) עה"פ בחוקותי כו, ח. קונטרס החלצו, תרנ"ט פ"י. וראה גם שם פ"ז סה"מ תרנ"ט ע' סא, שם ע' נח — נט).
תורתו אומנתו: שבת יא, א. טוש"ע (ודאה"ז) או"ח סו"ס קו. הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ד — ח. וראה ירושלמי ברכות פ"א סוף ה"ב. שבת פ"א סוף ה"ב.
"אמור גו' ואמרת": ר"פ אמור.
"להזהיר גדולים על הקטנים": תו"כ (הובא בפרש"י) עה"פ. יבמות קיד, סע"א. וש"נ. וראה לקו"א להה"מ (הוצאת קה"ת) סכ"ג (ח, א). או"ת ר"ס אמור (מג, א. בהוצאת קה"ת ה'תשמ"ט ואילך — סקי"ט). ובצוואת הריב"ש (הוצאת קה"ת) בתחילתה: פי' זהיר מלשון והמשכילים יזהירו, ר"ל הנשמה תזהיר תאיר כו'. ועד"ז בסה"מ תרמ"ח ע' קנו ואילך. אגרות־קודש לכ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע ח"ג ע' קכט ואילך. וראה לקו"ש חי"ז ע' 181ב.
וכוחו של רבי שמעון: להעיר ממאמר רשב"י (סוכה מה, ב): יכול אני לפטור את כל העולם כולו כו'.
בשמחה: ראה זח"ג נו, א. רמב"ם סוף הל' לולב. ד"ה עבדו את ה' בשמחה תרצ"ט (סה"מ תרצ"ט ע' 94 ואילך).
"עושה נפלאות אתה אלקים": תהלים פו, יו"ד.
אראנו נפלאות: מיכה ז, טו. וראה ד"ה בימי צאתך די"א ניסן ה'תשמ"ב (קה"ת ה'תשמ"ז) וש"נ.

מכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש להורים ולמחנכים
(תרגום מאידיש)

ב"ה, יום שלישי, שהוכפל בו כי טוב,
ערב ראש חודש אייר, ה'תשמ"ז
ברוקלין, נ.י.

אל כל ההורים היהודיים
ואל כל המחנכים והמחנכות היהודיים
השם עליהם יחיו

שלום וברכה!
בהתבסס על ציווי התורה "אין מורין אלא למוורים", וכפי שידועה מעלת הוריות ונחיצותה בכל עניני היהדות, ובמיוחד בביצוע הציווי התלת־פעמי של התורה "להזהיר גדולים על הקטנים" — היסוד של החינוך האמיתי. כולל גם התוכן של המכתב המצורף "אל כל ילדי ישראל" שליט"א.
המכתב יחד עם בקשה נפשית לסייע, לעודד ולזרז בכל עניני המכתב ובמיוחד בקיום הכינוס ועריכת התהלוכה.
ובוודאי יוסיף הדבר עוד יותר בברכת הקב"ה — לרוות מכל אחד מן הילדים נחת — תורה אמיתי, חודר בפנימיות התורה כפי המבואר בזוהר "חיבורא דילך" של רבי שמעון בן יוחאי בעל השמחה של לג בעומר.
ויהי רצון שכל זה יחיש עוד יותר את ההבטחה בזוהר: "בהאי חיבורא דילך דאיהו ספר הזוהר כו' יפקון ביה מן גלותא ברחמים", במהרה בימינו ממש.

בכבוד ובברכת הצלחה רבה בכל זה
ובברכת חודש טוב,
מנחם שניאורסאהן

"אין מורין אלא למורין": ספרי נשא בתחילתו. במדב"ר פ"י, ו. וראה מגות כג, א. וראה מכתב ער"ח טבת תשי"ג (אגרות־קודש ח"ו ע' סח).
מעלת הוריות: ראה אגה"ק סכ"א.
הציווי התלת פעמי בתורה: ראה יבמות קיד. סע"א ואילך, וראה מב' ח' אייר תשכ"ח, ג' ויא אייר תשל"ד (אגרות־קודש ח"א ע' קיט־כ: שם ע' רפג ואילך). לקו"ש חי"ז ע' 147 ואילך. בזוהר ח"ג קכד, ב (ברע"מ). ונתבאר באגה"ק סכ"ו.

ג'ון או איוואן

אנתרופולוגית הציגה סרט וידאו דרמטי שהשווה תצלומים של דמיאניוק — או'קונור רתח

מאת מרדכי בן־טל,
כתב עתי"ם

האנתרופולוגית שהופיעה כעדת תביעה במשפט דמיאניוק אמרה אתמול, כי הגיעה למסקנה נחרצת שהאדם המופיע בתצלום ב"מיסמך טרווניקי" מ־1942 הוא הנאשם איוואן ג'ון דמיאניוק.
העדה, פטרישיה סמית, פרופ' מסור לאנתרופולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים, אמרה כי הגיעה למסקנה זו על פי החפיפות, ההשוואות והמדידות המורפולוגיות שעשתה בין התצלום על "מסמך טרווניקי" לבין תצלומיו של הנאשם בישראל ב־1986.
פרופ' סמית המתמחה במבנה הגולגולת והלסת וזיהוי בני אדם על פי השוואה של הגולגולת והלסת לתצלומים של דיוקנים, לדבריה מצאה חפיפה מלאה והמשכיות של קווים, הן בגבול השיער, המצח, האוזניים, האף והשפה העליונה, בין התצלום משנת 1942 (התצלום שבמחלוקת) לבין תצלומים של איוואן ג'ון דמיאניוק שאין עליהם מחלוקת משנת 1951 ו־1958. חפיפה זו נמצאה הן בינם לבין עצמם והן בינם לבין התצלומים של הנאשם שנעשו בסרטי וידיאו בתקופת מעצרו בישראל ב־1986.
התובע הגיש כמוצג לבית המשפט קלטת של סרט וידיאו שהכינה העדה ובו ההשוואות והחפיפות שעשתה בין התצלומים. הסרט התקבל כראיה מטעם התביעה והוקרן מיד לאחר מכן בבית המשפט על שלושה מירקעי טלוויזיה, האחד מול השופטים והתביעה, האחר בשביל הסניגוריה והשלישי שהיה מופנה לקהל באולם בית המשפט.
הקרנת הסרט נמשכה 22 דקות ועברה תוך דומיה מוחלטת, כשהשופטים, נציגי הצדדים והקהל עוקבים בדריכות אחר המתרחש. הסרט הוקרן בצבעים. בחלקו הראשון נראה הנאשם דמיאניוק בחצר הכלא בישראל כשהוא לבוש חולצה כתומה. הוא נראה מדבר, מחייך, צוחק, מוריד משקפיו ומרכיבם, מפנה פניו מצד לצד ומסתכל בניחותא לכל הצדדים. חלק זה של ההקרנה נמשך כ־7 דקות. בחלק השני של אותו סרט, ניתן היה לראות השוואות וחפיפות, מהן דרמטיות ביותר, של תמונותיו של הנאשם שאין מחלוקת לגביהן מ־1951 ו־1958 לבין קטע של סרט הוידיאו בו מופיעים פניו של הנאשם כיום.
לפני הגשת סרט הוידיאו לבית המשפט קם הסניגור מארק או'קונור והתנגד בתוקף להקרנתו בפני הקהל. הוא אמר כי אם בכלל מבקש בית המשפט להקרין "הפקה הוליוודית זו", הוא מבקש כי לפחות ייעשה הדבר בפני השופטים בלבד בלשכתם.
טענתו היתה כי סרט הוידיאו הוא "תחבולה אלקטרונית".
או'קונור טען כי יש סכנה [illegible] הוצאת דיבה על אדם [illegible] קשה בשמו של הנאשם [illegible] בחזקת זכאי, כל עוד לא הורשע. הסרט הזה, טען, יוצג [illegible] מיליוני אנשים בעולם [illegible] ויגרום למרשו עוול כבד [illegible] בהכפשת שמו של אדם [illegible] דיבה עליו, דבר המשול לשפיכת דמו וגזילת חייו ממנו.
כאן הביא הסניגור דוגמה מן התנ"ך והזכיר את הסיפור שאמרו מרים ואהרון על משה אחיהם, לאחר שנשא אשה כושית. הסניגור הזכיר כי מרים נענשה על כך ולקתה בצרעת. מי שיעשה דבר כזה היום, נוטל על עצמו אחריות כבדה ביותר, טען.
אב בית הדין השופט [illegible] האם ארוני מטיל מורא על [illegible] המשפט? לדברי ארוני [illegible] עושים כאן את [illegible] גרוע. ארוני רוצה להפחיד [illegible] תוך הסתמכות על [illegible] והתלמוד?
הסניגור השיב, כי אין בכוונתו להטיל מורא על בית המשפט מאחר ועדיין אין החלטה בעניין. "אנו שואלים [illegible] אין לעשות דבר כזה לאחר שהוא בחזקת חף מפשע. אנו מתנגדים להצגת סרט הוליוודי. הערה הזאת נולדה מסכת פורים והלבישה אותה על פניו של הנאשם", טען או'קונור.

[illegible] 2000 יהודים בתיאום עם [illegible] שלא הושג תיאום עם סורן. שליט אתיופיה יקבל בתמורה [illegible] יהודים סיוע כספי וצבאי מאמריקה. סוכם כי אחרי יציאת קבוצה הראשונה של 250 יהודים, יקבלו האתיופים מהאמריקנים 200 מליון [illegible].

גל"צ — לא עוד מבזקים

מאת אתי רינואל, כתבת "על המשמר"

ציבור המאזינים, שהתרגל לפריצות של מבזקי החדשות של גל"צ לתוך התוכניות, יופתע בקרוב למשמע מהדורות המבזקים המצומצמות, שישודרו אחת לשעה בכל שעה לא עגולה (13.30, 14.30 וכו'). ההחלטה על השינוי התקבלה על־ידי מפקד גל"צ, נחמן שי, ואנשי מחלקת החדשות [illegible] ולדעתם נעשו המבזקים תכופים מדי, למרות שחלק מהידיעות [illegible] מצדיקות את הפסקת התכניות על מנת לשדרם. לא מדובר — הדגישו — בתגובה על חששות שהובעו בעניין זה ב"קול ישראל" — במחלקת החדשות [illegible] שהתחרה בזו של "קול ישראל". אלא בשירותים של כל המבזקים [illegible] גל"צ בשעה מוקדמת. יחד עם זאת, ציינו אנשי גל"צ, כי [illegible] גל"צ מרגישים בחסרונן של החדשות מ"קול ישראל" [illegible] בתכניות אקטואליה ובחדשות המעדכנים את המאזינים בכל [illegible] היום.

"מ"צרפת, ז'אק שיראק, יגיע לביקור גומלין באוקטובר

מאת דליה שחורי, כתבתנו המדינית

ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק יגיע לישראל לביקור [illegible] אוקטובר השנה. שיראק נענה בכך להזמנת ראש הממשלה יצחק שמיר [illegible] ביקור גומלין בישראל.
שמיר דיווח אתמול בממשלה על ביקורו בצרפת. לשאלת השר [illegible] שרון האם הנשיא מיטראן רואה את הוועידה הבינלאומית [illegible] למו"מ ישיר, השיב שמיר, כי לפי מיטב הבנתו הנשיא מיטראן [illegible] כך. שמיר הוסיף, כי צרפת תומכת בוועידה בינלאומית בנוסח [illegible] הקהילה האירופית.
הממשלה אישרה אתמול הוצאת צווי ריתוק נגד שישה עובדים [illegible] האזרחי ברצועת עזה, העומדים לקיים עיצומים על רקע תביעות [illegible] שר הבטחון יצחק רבין מסר סקירה בענייני בטחון.

ח"כ צבן תובע לעגן בחוק — סיוע לנזקקים להשתלות

מאת מוטי בסוק,
כתב "על המשמר" בכנסת

ח"כ צבן (מפ"ם) תבע אתמול משרת הבריאות ארבלי־אלמוזלינו ומראשי קופות החולים להביא במשותף לקבלת חוק מיוחד, לביטוח רפואי לאזרחי ישראל הנזקקים לטיפולים בחו"ל.
כיום מאשרת הוועדה [illegible] חולים נסיעות [illegible] הממוצעת של כל [illegible] אלף דולר.
צבן סבור כי אין זה מתקבל על הדעת שאחות לכמה שבועות תיקלע [illegible] שפחה בארץ למבצע התרומה נואש הצלת אחר מיקיריה, על־ידי טיסתו לבית־חולים לניתוח מיוחד מרכז רפואי בחו"ל. צבן מציע להעלות את [illegible] הביטוח הלאומי [illegible] בכסף שיצטבר תוקם קרן [illegible] משותפת לקופות החולים [illegible] שהוועדה [illegible] הבריאות תאשר טיפול [illegible] בחו"ל.
[illegible] לדברי צבן, למעלה מ־[illegible] בשנה.

נמשכות [illegible]
אלפיים ח[illegible]

"ברית דמים הולכת יח[illegible]

מאת יהודה צור,
כתב "על המשמר"

למעלה מאלפיים תלמידים ומאות הוריהם מבית ג'אן הפגינו אתמול לפני הצוריים בכפרם במחאה על [illegible] במיתוח ישובם.
תלמידי בית הספר יצאו סמוך לשעה 8 בבוקר להפגנה שעברה דרך כל בתי הספר בכפר, לרבות החדרים השכורים שבהם לומדים תלמידים רבים. רבים מן ההורים הצטרפו לבניהם שהניפו כרזות וצעקו סיסמאות נגד "גישול אדמות" ו"אנחנו ראש קטן, אך יודעים לנהל מאבק ממושך". "ברית דמים הולכת יחד עם ברית חיים", "זה לא חינוך לדמוקרטיה — שוויון מוחלט בין תלמידים יהודים [illegible]

"מהפכה" בתוכ[illegible]

אושר [illegible] ההסטורי[illegible]

מאת קאסם [illegible]

משרד החינוך אישר ספר [illegible] הספר הערביים: "האזרחים ה[illegible] נחשב בעיני אנשי חינו[ך] [illegible] תלמידים בבתי הספר ה[illegible] הקשר בין ערביי ישראל ל[illegible]
כתבנו מציין שעם הנהגת [illegible] מתאפשר לתלמידים הער[illegible] באמצעות תוכנית הלימו[illegible] הפלשתיני.
כתבנו מציין, כי בספר ד[illegible] את האזרחים הערביים ב[illegible] המדינה.
בין פרקי הספר ניתן ל[illegible] ההיסטורי של החברה הע[illegible]

ואלדהיים ירכיב בעצמו ועדת ההיסטוריונים שתחקור את עברו

וינה. — נשיא אוסטריה, קורט ואלדהיים, החליט להרכיב בעצמו את חברי ועדת ההיסטוריונים שיחקרו את פעולותיו במלחמת־העולם השנייה — הודיע אתמול קאנצלר אוסטריה, פרנץ וראניצקי.
עם זאת הדגיש וראניצקי, כי הוועדה, שתקום על־פי החלטת ממשלת אוסטריה, מן הדין שתהיה מורכבת מאישים בעלי מוניטין עולמיים.
בשיחה עם עתונאים, בתום ישיבת ממשלה, אמר וראניצקי: "הנשיא הוא החייב לקבל בסופו של דבר את ההחלטה ועל הרכב הוועדה, שכן הוועדה לא תעסוק בשום דבר, אלא בנושאים מוחשיים הנוגעים לנשיא עצמו".
וראניצקי ציין בהקשר זה, כי ארה"ב רמזה, שתאפשר לאוסטרים גישה לראיות ששימשו את משרד המשפטים האמריקני, בקבלו את ההחלטה לאסור על ואלדהיים להכנס לארה"ב כאדם פרטי.
ביום ב' אמר ואלדהיים, כי ועדת ההיסטוריונים צריכה לכלול מומחים זרים, ככל הנראה מארה"ב, מבריטניה, מצרפת ומגרמניה המערבית. מכל מקום, הדגיש ואלדהיים, כי אין לו ספק ש"כל ועדה (של היסטוריונים) תעלה הוכחות לכך, כי לא הייתי אשם בהתנהגות פושעת" בתקופת מלחמת־העולם השנייה.
בראיון העומד להתפרסם מחר בעתון המערב־גרמני "בונטה צייטונג", גילה ואלדהיים, כי הזמן לבקר ב"שורה של מדינות", וכי יהיו אלה ביקורים ממלכתיים.
ואלדהיים נמנע מלנקוב בשמן של מדינות אלה, שכן "דליפות שלפני זמנן כבר פגעו בתוכניות קיימות". אולם הוא ציין, כי ייתכן מאד שביקור במדינה זרה אחרת יקדם לביקורו המתוכנן בירדן, ב־יולי.
עוד אמר ואלדהיים בראיון, כי הוא זוכה ב"גל של אהדה, ואף של התלהבות" בקרב העם האוסטרי, "אף אם אנשים מסוימים מגלים מאווזיכים והאשמות־עצמיות".
ואלדהיים רמז בראיון, כי יתכן שאוסטריה לא תמנה שגריר חדש בישראל, כאשר תסתיים תקופת כהונתו של השגריר הנוכחי.
(עי"ר, עי"צ, איי.פי.)

נכשל נסיון התיווך של פאהד בסיכסוך בין מרוקו לאלג'יריה

אלג'יר. — הנסיון הסעודי להביא להתקרבות בין אלג'יריה למארוקו לא הניב, כנראה, תוצאות מוחשיות, אם להסתמך על ההודעות שפורסמו באלג'יר שעות ספורות לאחר ועידת הפיסגה המשולשת, שנערכה ביום ב' בהשתתפות נשיא אלג'יריה שאדלי בנג'אדיד, חאסן מלך מארוקו ופאהד מלך סעודיה — אמרו אתמול משקיפים באלג'יר.
ההסכם היחיד שהושג בין מלך מארוקו לבין נשיא אלג'יריה, לפי הודעה משותפת קצרה שפורסמה בתום הפיסגה, מדבר בהחלטתם להמשיך במגעים כדי ליישב "את הבעיות התלויות ועומדות".
הרדיו הסעודי מסר אתמול, כי המאמצים להביא להתפייסות בין אלג'יריה למארוקו ולשיפור היחסים בין מארוקו לאש"ף מטרתם לקדם את הסיכויים לכינוס ועידת פיסגה ערבית בריאה.
הסכסוך בין אלג'יריה למארוקו נובע מתמיכתה של אלג'יריה ב"חזית פוליסאריו", הנלחמת נגד מארוקו למען הקמת מדינה עצמאית במערב סהרה. אלג'יריה ומארוקו ניתקו את הקשרים ביניהן לפני 11 שנה.
הרדיו מסר, כי סעודיה תמשיך במאמציה לאיחוי הקרע בין מארוקו לאש"ף. (עי"צ ועי"ר)

כראמה דחה לחץ סורי לחזור בו מהתפטרותו

ביירות. — ראש ממשלת לבנון, ראשיד כראמה, דחה אתמול לחץ סורי לחזור בו מהתפטרותו, אמר הגר סורי בכיר.
"הופענו [illegible] ההתפטרות," אמר גנראל ראזי כנעאן, ראש המודיעין הצבאי הסורי בלבנון, לאחר שנפגש עם כראמה בביתו. [illegible]
כאשר נשאל, אם ניסה לשכנע [illegible] ראש הממשלה הסוני לשנות את [illegible] השיב כנעאן: "ניסינו... אך [illegible] נחושה החלטתו להתפטר, [illegible] שהוא ניצב מול מבוי סתום."
התפטרות כראמה מחייבת את [illegible] סוריה ואת נשיא לבנון, אמין [illegible], לשאת ולתת, כדי להקים [illegible] חדשה. כנעאן אמר, כי [illegible] על תוכנית של רפורמות [illegible] בלבנון, בין שליחי הנשיא [illegible] לבין מנהיגי סוריה. צריך [illegible] בקרוב. מו"מ זה הופסק [illegible]. (עי"ר, עי"צ)

רבבת יהודים בעצרת העצמאות בבואנוס איירס

מאת יהודה צור,
כתב "על המשמר"

למעלה מ־15 אלף איש השתתפו ביום שני השבוע, בעצרת יום העצמאות שהתקיימה בבואנוס איירס, בירת ארגנטינה. בהשתתפותם של שר־האוצר [illegible] ניסים וחברת הכנסת [illegible] גרוסמן. המשתתפים [illegible] הערכה רבה למאבקה של חברת הכנסת גרוסמן, שממאבק נגד הנאצים בגיטאות ממשיכה להאבק נגד כל אי־צדק במדינה ובעולם. העצרת היתה אחת מן הגדולות שנוכחים יהודי ארגנטינה בשנים האחרונות.

[illegible] איראן באו"ם — בז'נבה — ראש הבין האירני באירופה

מאת יוסף אלפרין,
כתב "על המשמר" בשוויץ

ז'נבה. — העתון "לה מאטן" [illegible] כתב, שמרכז השלוחה [illegible] של הבין האיראני נמצא [illegible] איראן ליד משרד האו"ם [illegible] הבינלאומיים [illegible] את מספר 2 של הנציגות [illegible] כראשו.
[illegible] מפקח סדיני על שלוחות [illegible] בפאריס, בקלן, בהאמבורג, [illegible] ובבריסל, כותב "לה מאטן". [illegible] מנהלים את השלוחות [illegible] ובמקרה אחד [illegible] אימאם המסגד של [illegible]
העתון מוסר, כי "שלוחות" [illegible] אחרות נמצאות בביירות [illegible] ואילו [illegible] של שירותי [illegible] בטהראן [illegible] האיאטולה [illegible] ששמו [illegible] ושהיה חבר [illegible] של ג'ורג' חבש.

"דאסו" החל לפטר לראשונה זה שנים; ירידה גדולה ברווחים

פאריס. — ירידה גדולה בהזמנות של ממשלות זרות למטוסי סילון צבאיים פגעה אשתקד ברווחים של מפעל המטוסים הצרפתי "דאסו בריגה", המייצר את מטוסי המיראז'.
דובר החברה ציין כי ירידה של 36 אחוז ברווחים אשתקד, לכדי 50 מיליון דולר, אילצה את החברה להקטין לראשונה את מספר עובדיה, מ־15,800 ל־15,000. המכירות ירדו ב־5 אחוזים והגיעו לסכום של 2.6 מיליארד דולר.
הדובר אמר: "המצב לא השתפר כלל במשך השנה... לא חתמנו אפילו חוזה גדול אחד עם מדינה זרה".
מפעלי "דאסו" מייצאים שני שלישים מתוצרתם, אך אשתקד מכרו לחו"ל רק 9 מטוסי "מיראז' 2000". היצוא נפגע מחמת מיתון כלכלי, ומספר לקוחות במזה"ת סבלו מהירידה במחירי הנפט. יתר על כן, פרו הקטינה אשתקד הזמנה של 26 "מיראז' 2000" ל־12 מטוסים בלבד, מסיבות פוליטיות וכלכליות. בינואר דחה חיל־האוויר השווייצי מטוס אימונים סילוני, שבייצורו שותף "דאסו", והעדיף את מטוס האימונים הבריטי "הוק".
בחודש שעבר השעו מפעלי "דאסו" הספקת מטוסי "מיראז'" למצרים, בשל פיגור בתשלומים על מטוסים שכבר סופקו. (עי"ר)

הוחמר עונשו של אחד מחוטפי "אקילה לאורו"

בית משפט לערעורים באיטליה דן אתמול צעיר לבנוני ל־17 שנות מאסר על חלקו בחטיפת אוניית הנוסעים האיטלקית "אקילה לאורו" ב־1985, והגדיל את גזר דינו המקורי ב־9 חודשים.
בית המשפט לערעורים לעברייני נוער קיבל את דרישת התביעה, כי באסאם אל־אשקר, כיום בן 18, שכבר הורשע בחטיפה, בהחזקת נשק ובסיוע לרציחתו של הנוסע האמריקני היהודי ליאון קלינגהופר, יידון גם על השתייכות לכנופייה מזויינת והסתרת גופתו של קלינגהופר. (עי"ר)

● משלחות מבריה"מ וארה"ב חידשו את השיחות שנועדו להטיל פיקוח על נשק־חלל ולהקטין את מספר הטילים הגרעיניים האסטרטגיים לטווח ארוך.

בית המשפט המחוזי בירושלים
תיק הצהרות מוות 23/87
בענין: חוק הצהרות מוות תשל"ח — 1978
ובענין: הצהרת מותם של נספי שנות השואה המפורטים להלן
המבקשת: בתיה קלסנר — מרחוב דרך חיפה 105, תל־אביב ע"י ב"כ עוה"ד אלי חנצ'ינסקי ו/או רחל דון־יחיא ו/או דורון מוסל, מרחוב הירקון 115 תל־אביב.

הודעה

להווי ידוע כי המבקשת פנתה אל בית המשפט המחוזי בירושלים בבקשה להצהיר על מותם של נספי השואה המפורטים להלן שנעלמו ומשערים שהם מתו וכי בית המשפט ידון בבקשה ביום 14.6.87 בשעה 11.00. ואלה תיאורים של הנספים לפי הצהרת המבקשת:

שם הנעדר, מקום לידה, תאריך לידתו	מקום מגורים רגיל	מקום מגורים ידוע אחרון	התעסקות	אזרחות	התאריך הידוע לאחרונה שבו נראה שהנעדרים עדיין היו בחיים והמקום שבו נמצאו אז
1. זימל זימלביץ, פולניה אין תאריך ידוע למבקשת	ג'טל, פולניה	ג'טל, פולניה	מלמד	פולנית	1939, פולניה
2. הדסה זימלביץ, פולניה אין תאריך ידוע למבקשת	ג'טל, פולניה	ג'טל, פולניה	עקרת בית	פולנית	1939, פולניה
3. נחום זימלביץ, פולניה אין תאריך ידוע למבקשת	ג'טל, פולניה	ליטא, פולניה	רב	פולנית	1939, פולניה
4. יעקב זימלביץ, פולניה אין תאריך ידוע למבקשת	וסילצ'יכי, פולניה	וסילצ'יכי, פולניה	מלמד	פולנית	1939, פולניה
5. רבקה זגרוביץ לבית זימלביץ, פולניה, אין תאריך ידוע למבקשת	ג'טל, פולניה	ג'טל, פולניה	עקרת בית	פולנית	1939, פולניה

השמות והכתובות של בני משפחתם הקרובים ביותר:
1. בתיה קלסנר, מרחוב דרך חיפה 105, תל־אביב ובתם של הנספים 1 ו־2 אחותם של הנספים 3, 4 ו־5.
סימנים אחרים: אין.
כל מי שיש לו ידיעות על הנספים הנ"ל, מתבקש בזאת להמציאן לבית המשפט, בין בכתב עד יום הדיון ובין בעל־פה לפני בית המשפט במועד הנקוב לעיל וכל אדם מעוניין הרוצה להתנגד להצהרות המוות הנ"ל יתייצב לפני בית המשפט במועד הנקוב לעיל, אם בעצמו ואם ע"י בא־כוח וינמק את התנגדותו, או ימסור לבית המשפט הצהרה בשבועה שניתנה על ידיו, שבה פורטו טעמי ההתנגדות או ימסור הודעה בפני נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל שבה יפרט את טעמי ההתנגדות, שאם לא כן יחליט בית המשפט כמוצא לנכון בעיניו.
ד"ר אליהו צ' בן־זמרה, רשם בית המשפט המחוזי

וזה מה שהעלו בחכה

מיאמי. — האשה עומדת במרכז הפרשה, שבה מעורב המועמד לנשיאות ארה"ב גארי הארט, מכחישה אמש כל קשר רומנטי או מיני עימו.
"לא שכבתי עם גארי הארט", אמרה דונה רייס, שחקנית ודוגמנית בלונדית, בת 29, במסיבת עיתונאים במשרד של פרקליטה.
הארט, הנחשב לבעל סיכויים לזכות במינוי המפלגה הדמוקרטית לנשיאות 1988, נשוי זה 28 שנה. הפרשה פרצה בסוף השבוע, כאשר העתון "מיאמי הראלד" כתב, כי עיתונאים שלו עקבו אחר ביתו של הארט בוושינגטון במשך 24 שעות, וראו את רייס נכנסת יחד עימו ביום ו' בערב ויוצאת מהבית בשבת.
דברי העתון פורסמו ביום שבו פירסם המוסף השבועי של "ניו־יורק טיימס" מאמר, שבו קרא הארט תיגר על העיתונאים לעקוב אחריו כדי להוכיח שיש ממש בשמועות העקשניות שהוא מקיים יחסים מחוץ למסגרת הנישואים.
רייס אמרה במסיבת העיתונאים, כי ביקרה בביתו של הארט ביום ג' ובשבת בערב, אך ישנה בשני לילות אלה בביתו של ויליאם ברודהרסט, ידיד של הארט.
השחקנית הבלונדית הוסיפה, כי היא נמשכת לגברים צעירים יותר. הארט הוא בן 50. (עי"ר)

איטליה מבקשת מהוותיקן להסגיר לידיה ארכיבישוף המעורב בהתמוטטות בנק

מילאנו. — שופטים במילאנו הוציאו פקודות מעצר נגד 25 חשודים נוספים, בקשר עם התמוטטות "בנקו אמברוזיאנו", ב־1982, פשיטת־הרגל הגדולה ביותר של בנק פרטי באיטליה — מסרו אתמול מקורות משפטיים.
פקודות המאסר מתווספות לאלה שהוצאו בפברואר נגד הארכיבישוף האמריקני פאול מארסינקוס, הנשיא השני במחלוקת של בנק הוואתיקן, ונגד בנקאים אחרים בקשר עם התמוטטות "אמברוזיאנו".
נשיא בנק "אמברוזיאנו", רוברטו קאלווי, נמצא תלוי מתחת לגשר בלונדון, חודשיים לפני התמוטטות הבנק, שהניח חובות בסך 1.3 מיליארד דולר. בנק הוואתיקן, הידוע רשמית בשם "המוסד למפעלי־דת", היה הבעלים של חלק מבנק "אמברוזיאנו".
פקידים איטלקיים אומרים, כי בנק הוואתיקן היה אחראי בחלקו לחובות של "אמברוזיאנו".
פקידים איטלקיים ביקשו מהוותיקן להסגיר את הארכיבישוף מארסינקוס ושני מנהלים אחרים של בנק הוואתיקן. הוואתיקן הודיע, כי הוא שוקל את הבקשה, אולם אין הסכם הסגרה בין הוואתיקן לבין איטליה. (עי"ר)

ועוד מסיפורי בוקצ'יו: הנסיך צ'ארלס התאהב במרקיזה מפירנצה

רומא. — שמה ותצלומה של מארקיזה יפה מפירנצה, פיאמטה פרסקובאלדי, הודפסו אתמול בהבלטה במספר עתונים באיטליה, הטוענים, כי הנסיך צ'ארלס מבריטניה התאהב בה.
האצילה מפירנצה, בת 27, שתהיה בקרוב בעלת תואר של ד"ר באגרונומיה, מוצגת כאשה היפה ביותר בחבל טוסקאנה. העתונים מציינים, כי היא תמירה ורזה, בעלת עיניים ירוקות עם ריסים ארוכים.
הנסיך צ'ארלס, שנישואיו עם ליידי דיאנה נתונים במשבר, לפי העתונות, מכיר את פיאמטה לפחות שנה. בעת ביקור פרטי בטוסקאנה, נפגש עם הוריה, סבורים, כי באותה הזדמנות צולם התצלום המעורפל קמעה, האמור להציג את שני ה"נאהבים".
עם זאת מגלה העתונות האיטלקית זהירות ומדגישה כי ביום ו' שעבר סעד הנסיך צ'ארלס יחד עם בחירי האריסטוקרטיה הפלורנטינית, אולם פיאמטה לא היתה שם, אלא בלונדון. (עי"צ)

על היום 6.5.87

הסעודה הבלתי גמורה

מאת פ. סבר

● א. הוועידה כארוחה שוויצית

הוועידה הבינלאומית מוגשת עדיין לשולחננו כמו מנה עיקרית במסעדה שוויצית יקרה. מן המטבח מופיע לאיטו רב־המלצרים וברכו בין שיניו אחריו מלצר המישנה, נושא ביד צלחת רחבת־קוטר, מוצקה, עבה כסטייק פילה, ומכוסה על־ידי קערה ענקית חצי־כדורית, מכסף או ארד. את המנה עצמה אי־אפשר כמובן לראות מבעד למיכסה ההדוק, חצי־גלובוס, הסוגר על הצלחת. אפילו לא להתבשם בריחה. לפי התפריט אתה יודע רק מה הזמנת, מה שמה של ההזמנה. וכך אתה יושב ליד שולחן הסעודה, מולך המנה הנסתרת, הבלתי־נראית, החבויה מתחת לכובע בסוף, וממתין בקוצר רוח שהמשנה למישנה של המלצר יבוא ויסירנו סוף כל סוף.

וזהו מצב הימצאותה של הוועידה הבינלאומית, היום: הוזמנה, והוגשה ומכוסה על־ידי חצי גלובוס הפוך ממתכת מעובדת.

לכשירגעו שיחות הסועדים, ותשרור ביניהם אווירה נוחה להבנת האוכל, תורם הקערה. יהיה זה תמיד הוד שמתחתו עכבר: המנות במסעדות שוויציות הן קטנטנות, מצומקות כאלה, לא מצדיקות במאומה את כיסויין המפואר, וזה הכל. אתה חושב לעצמך, תישעים אחוז אוויר ועשרה אחוז בצק או בשר? אפשר היה להגיש את זה בלי הפומפה והשוויץ השוויצי, סתם כך לפרוס מנות־מנות דקיקות אל הצלחת. אלא שאז יכולנו עוד להתחרט לפני הטעימה, לשנות ההזמנה; בשיטה השוויצית, אי־אפשר לסגת אחרי שהצלחת כבר עומדת (מכוסה!) כמה דקות לפני אפך על שולחנך. כך לא נוהגים במסעדת יוקרה (מן המלה יוקר) בציריך, וגם לא בדיפלומטיה בינלאומית.

בשלב השני הזה עשוי, אם כן, רעיון הוועידה הבינלאומית, לכשיחשף לציבור, לגרום אצל כולנו אנחת אכזבה. אבל חכו. אל תאמרו נואש. הסעודה עדיין בעיצומה. השוויצים הפכו את טקס האוכל למשהו המתמשך כמעט כמו ארוחת־ערב סינית מסורתית. הינה גמרת לאכול את המנה העיקרית, וזה הלך די מהר, בשל גודלה המוגבל; ניגבת בלחם את הצלחת, המלצר אסף אותה ואת הסכו"ם המלוכלך, ואתה מתכוון כבר לקינוח, והינה לפתע חוזר לו אל שולחנך עוזר־המלצר מן המטבח, ובידיו צלחת חדשה, אף היא רחבת־קוטר, ואף היא מחימר עבה, ועליה העתק מדוייק של המנה שכבר גוללה. עוד פעם אותו הדבר. כלומר, המנה העיקרית במסעדת היוקרה השוויצית מתפצלת למספר הגשות, נתח־נתח, קטע־קטע.

כך גם תפעל הוועידה הבינלאומית: במשכים, בקטעים, במנות קטנות. עוד ועוד הגשות, עוד ועוד החלפה של כלי אוכל, עוד ועוד קערות כיסוי־הפוכות. העיקר שהאכילה, כלומר הוועידה, לא תיגמר, שלא יקומו הסועדים מן השולחן, שלא יראו את החשבונות ליד הקופה. כל עוד אוכלים, לא משלמים, וכל עוד לא משלמים, לא רבים ולא נלחמים. אומנם בהסרת הלוט, סליחה, המיכסה בפעם הראשונה עלולה לשרור בציבור מבוכה קלה, אך זו תחלוף לכשיתברר, כי זו רק ההתחלה, וכי אין סוף למנות, לסעודה ולוועידה.

כל עוד אוכלים, לא משלמים וכל עוד לא משלמים — לא רבים, לא נלחמים. העיקר שהאכילה (כלומר, הוועידה) לא תיגמר, שלא יקומו הסועדים מן השולחן, שלא יציצו בחשבון

● פרס במצב של אי־הפסד

אם המלך חוסיין עצמו, או הדוברים בשמו, או פקידי משרד החוץ האמריקני, לא יבטלו בהצהרה אחת את הסיכומים שהושגו לקראת פתיחתה של הוועידה הבינלאומית נוסח פרס, יצטרך הליכוד, והליכוד לבדו, להכריע האם יתחיל לנוע תהליך של שלום במזרח־התיכון, מן הסוג שרוב רובו של הציבור בארץ מסכים לו ורוצה בו. כלומר, אם שותפיה הבינלאומיים של הוועידה הכמעט־אפויה ימשיכו לשמור על העירפול המבורך, תוטל מעמסה כבירה מנשוא על כתפיהם של הח' לוי, קצב, ארנס, פת, מודעי, שמיר ושרון, או בסדר הפוך.

למה כבידה מנשוא? כי מה שלא יחליטו, יעניקו נצחון פוליטי, פנימי וחיצוני, לאויבם הגדול, שמעון פרס. הוא דחק אותם לפינה של NO WIN SITUATION - מצב שבו אינם יכולים לנצח: יסכימו לוועידת הפתיחה, כאילו הכתירו את פרס לעושה השלום הגדול, ורשמו את הפאטנט על שמו; לא יסכימו, כאילו גזלו מן הציבור חלום יפה־תואר על ישיבה משותפת לדיוני־שלום מתמשכים עם המלך הירדני הסימפאטי ועם השר שולץ הלבבי ואפילו עם גורבצ'וב רחב החיוך, ובעיקר בלי ערפאת הלא־מגולח ואסור הוד־הפרופיל. לא יסכימו, הליכודניקים, לוועידה בצורתה הנוכחית (דיבורים והדורים וטובים, אוכל מחשבתי מחחדש), שרק באופקה הרחוק מלבין איזה מיפרש של פשרה טריטוריאלית מטושטשת, ייחשבו לנצח בתולדות עם ישראל למהרסי הסיכוי לשלום. לבחירות הבאות יוכל ממלא מקום ראש הממשלה וראש מפלגת העבודה להתייצב כראש מחנה שלום רב־עם, כנביא שלום.

כמה עלובים יהיו מול הישגים אלו החברים שבשמם נקבתי קודם, וכמה עלובות אזהרותיהם המתפתלות. הלא, יאמר לעצמו הציבור, הם אפילו לא רצו להרים את המיכסה ולראות מה הוגש לשולחן.

פרס עשוי להמצא, תוך זמן קצר, במצב של אי־הפסד בטוח, כך שידו תהיה על העליונה. מה שנותר לו לעשות הם דברים פשוטים וקלים. אל לו לסכן הליכוד. אדרבא, שהליכוד יסתבך. עליו רק לבקש את חוסיין שינצור לשונו ויועציו המכחישנים, את האמריקנים אפילו בהצביעה, על הבלתי־רשמי, הרוסים שימשיכו לשחרר יהודים ואת הסינים, שיחזירו את נשיא הפוליטי־טכנית של פקינג למישהו כאות להשבת הפנייה למערב.

● רק לא בסתיו

יתכן שהבחירות לכנסת יוקדמו, למתיז רק לא לסתיו. מחלישות את מפלגת השמאל, שקשורות פחות במוג־דאוויר הטיפוסית של השלכת אינה גוון פוליטי: יש לה גוון של בשמחת הקיץ שעבר.

בישראל עובדים בקיץ מעט. הרבה, נהנים מן החיים הקרויים ובחו"ל; מטבע־חוץ נוטף כמו משמינים ומשחימים את העור. ותת־בטן שזופה קשה מאוד מפלגות פועלים למיניהן. אחרי עמוס, קשה להטיל לקלפי הרגולת דווקא בצימצום המערים.

הבורגנות הישראלית הועידה התמיכה האפשרי אך הנייר של העבודה, חוגגת לה בקיץ, ולפיכך הטובה ביותר לערוך בה בחירות החגיגה המתוכננת, ולא אחריה.

תחילת יולי, למשל, אלו לבחירות 87', ואם הנושא יהיה היריבים יהיו מן הקאליבר של וכרומה, אז אולי, תקוות גדולות.

שמאל בקווים מקבילים

מאת שלמה סלוצקי

משך שנים קיווה השמאל הישראלי שמפ"ם תצא מהמערך ותעמוד בראש האופוזיציה השמאלית או — בנסיבות מסוימות — בראש לשון מאזניים שמאלית שתוכל להצטרף לממשלה בראשות מפלגת העבודה.

אם להיזכר בדבריהם של בכירים משתי המפלגות לפני חודשים אחדים, „אוי הציבור לא יסלח לעולם למפ"ם ולר"צ אם לא ימצאו את הדרך להליכה משותפת בבחירות הבאות". וכפי שהדברים נראים היום, יוותרו על סליחת הציבור. רק שמעון פרס עשוי להכריז על בחירות ולהכריח את כל המשתתפים להראות מה יש להם ביד.

אז בינתיים, מה שנותר הוא לנסות להציץ בקלפים של השחקנים הראשיים ולהלשין לציבור: לר"צ יש תדמית צעירה, ונישה יעילה לתקשורת, התורמת במה שנקרא „מקסימום תפוקה ומינימום תשומה". היא מצוידת בפרלמנטרים פעילים, ביניהם גם כריזמאטיים, ונהנית מהצלחה בקרב ציבור באוכלוסיה הזעיר־בורגנית והאינטלקטואלית

והן בשכבות האחרות, כגון נשים וקבוצות שוליים ועוד. היא הפכה לסמן קיצוני שנמצא בתוך הקונסנזוס הציוני. לר"צ יש ציבור של מצביעי מחאה. עם קלפים כאלה ניתן לנהל משחק לא רע — חמישה, מקסימום שישה מנדטים.

אלא שיש איזו מגרעה בקלפים שכאלו: האוכלוסיה שר"צ מדברת אליה מוגבלת מספרית מטיבעה, ומכאן שיש גבול ליכולת ההתפתחות של מפלגה יונית־ליבראלית־הומניסטית כמו ר"צ, לפחות במתכונתה הנוכחית.

כושר התרחבות

למפ"ם — בניגוד לר"צ — יש שורשים עמוקים יותר בציבור. למפ"ם ציבור של מצביעים מסורתיים שעשוי לחזור ולהצביע עבור האות „מ" אם וכאשר יראו אותה שוב על „המדפים" בקלפיות, כמו באותם ימים טובים של שנות החמישים.

בחירות מוקדמות יכריחו את מפלגות השמאל לחשוף את הקלפים ולהכריע — חזית שמאל אחת או הליכה נפרדת. בינתיים אפשר להציץ בקלפי השחקנים הראשיים — ולדווח

למפ"ם יש גם קשר אמיץ עם ציבור עובדים ועם ועדי עובדים של עשרות מפעלים, שמפ"ם התערבה להצלתם ולהשגת תנאי עבודה משופרים בהם. לפני שבוע בדיוק „מוצצר" את אולם „צוותא" בתל־אביב מאות פרצופים לא מוכרים לשמאל, שהשתתפו בכנס ההקמה של „ארגון ועדי העובדים של מפ"ם". בכנס כזה היו שולמית אלוני או רדי צוקר מתקשים לשאת דברים, בניגוד ליאיר צבן ושאר פעילי מפ"ם בשטח.

לרשות מפ"ם עומד גם קלף המנגנון המפלגתי וההסתדרותי. כל קלפי בארץ מאויישת על־ידי חבר מפ"ם מקומי, אשר יוצר מגע אישי עם הציבור המוכר ועם מאגר של 140 אלף אנשים, אשר שמותיהם מופיעים בקובץ ממוחשב, שמרכז שמות שהיה להם — או יש להם בהווה — נטייה כלשהי למפ"ם. רשימות אלו נמצאות בטיפול אינטנסיבי בימים אלו במרכז ובסניפי מפ"ם בכל הארץ.

ניתן לומר, שלמפ"ם יש פוטנציאל של התרחבות, אך בחירות מוקדמות עלולות לטרוף את הקלפים ולקבע את המצב הנוכחי: שלושה מנדטים לזכותה בסקרי דעת הקהל.

השיקול האלקטוראלי

שאלנו את אלעזר גרנות האם חזית שמאל עם ר"צ ואחרים לא עלולה לפגוע בסיכוייה של מפ"ם להתרחב לעבר ציבור עובדים. גרנות משיב, כי ייתכן שדבר כזה יתרחש ואולי לאו. „ייתכן שמבחינה אלקטוראלית גרידא, אם מה שמעניין אותנו מעבר לכל הוא גידול סך־כל העוגה של המרכז־שמאל, הכוללת את מפלגת העבודה — במקרה זה ייתכן שעלינו ללכת כל אחד לחוד, כדי לא להפריע אחד לשני למסור את המסרים לציבור, שבקטעים שונים אינם חופפים. ההכרעה הסופית חייבת להיות קרת־מזג. במקרה זה יש לשיקול האלקטוראלי — בלי לשלול לגמרי את האחרים — משקל כבד. נצטרך כולנו לקחת אותו בחשבון לכאן או לשם".

אז אם לכאן, אז גם לשם. ושם עומדים לא מעט אישים בשמאל, אשר אינם פעילים במפ"ם או בר"צ, אך היו פעילים בעבר או בהווה במסגרות פוליטיות שונות — פרלמנטריות או חוץ פרלמנטריות. אלו תומכים בכל כוחם, בלי שתהיה לכך בינתיים כל השפעה על ההתרחשויות, בהקמת חזית שמאל.

אחד מאותם אישים הוא אל"מ (מיל.) מאיר פעיל, שהיה סביל למדי בפעילות מפלגתית בשנים האחרונות, מאז נכשל בבחירות ב־1981. מאיר פעיל, אותו בוגר ויוצר של חזיתות שמאל למיניהן, אומר היום ל„על המשמר": לדעתי זה בהחלט חיוני להקים חזית שמאל, שתכלול בתוכה את התומכים בשלום, בהומניזם הליבראלי ובסוציאליזם. אני בטוח שלחזית כזו סיכויים רבים יותר מאשר לסך כל המצביעים לשמאל והליכה נפרדת של המפלגות. מכאן שכדאי — אם הולכים לחזית כזו — לעשות זאת בהקדם האפשרי".

„אלא שבשנים האחרונות" — מוסיף פעיל — „כל מה שאני חושב שצריך לקרות, לא מתקיים אף פעם".

מוכנים להרתם לפעולה

אנו שואלים את פעיל, אם אחרי כל הביקורת שהטיח בשני הצדדים העיקריים בחתונה אפשרית זו — מפ"ם ור"צ — היה מוכן להרתם לפעולה בחזית שמאל מעין זו. התשובה היא כן. הוא מוסיף, שגם בשורה הראשונה, אך גם עבור מקום ב„עורף החזית", היה מוכן לעזוב את העבודה האקדמית ולחזור לעשייה פוליטית־מפלגתית, אם במסגרת חזית שמאל כזאת היו מתמלאים תנאים אחרים.

כך גם חושבת ג'נט אביעד, מראשי „שלום עכשיו", שהיתה מעורבת במגעים שהתקיימו לפני כשנתיים, ביוזמת קבוצת אישים מקורבים ל„שלום עכשיו", המעוניינים למצוא בית פוליטי־מפלגתי. בית כזה ישמש אפיק למירצם הפוליטי, המתייבש בערוצי המחאה החוץ־פרלמנטרית.

ג'נט אביעד: „זה יהיה גרוטסקי לחלוטין אם מפלגות השמאל ובמרכזן מפ"ם ור"צ, לא ימצאו את עצמן ברשימה משותפת לבחירות הקרובות, ויאלצו קהל רחב לקרוע את ולהחליט לפעמים ללכת על בטוח בכל זאת מערך. חזית שמאל לא רק להרבה אנשי שמאל ומחנה השלום מזוהים מפלגתית, את הכניסה פוליטית לקראת הבחירות, אלא גם לגרוף קולות של היונים במפלגת במטרה להשמאיל את המערך, בלי בסיכויים להרכבת קואליציה בראשותו."

קלפים מוסתרים

אלא שבפוקר כמו בפוקר, ולכן שריד וגרנות, ממשיכים להחזיק את קרוב לחזה.

ח"כ יוסי שריד: „עד אשר לא באופן סופי הבחירות המוקדמות, תומכים מראש, לא נראה שנתחיל כלשהו לקראת הקמת חזית. בינתיים מעודדים מהסקרים ומהפירגון ובעיקר אצל הצעירים — ומכאן לנו שנהיה זקוקים הרבה ומן לבחירות מוקדמות באופן עצמאי".

אני שואל אותו לגבי הוויכוח הקיים בין ראשי ר"צ — והדבר לגבי חילוקי הדעות בין רן כהן ויוסי לבין רצי צוקר ובמידה פחותה שלמה — בקשר לאפשרות התיאורטית של משותפת עם מפ"ם. שריד טוען, יתנהל ויוכרע כאשר הדברים רלוואנטיים, אחרי ההכרזה על מוקדמות. בינתיים הוא חוזר על הצורך החיוני של ההליכה לבחירות ברשימה אחת גדולה וחזקה של הציוני ומחנה השלום.

בנושא זה גרנות אינו מגלה יותר אך הוא מציין עובדות שונות ניתנות לסתירה: „בעוד שמפ"ם הארצי העבירו במוסדותיהם — לא התנגדות — החלטה המרבות על להכנס למו"מ עם ר"צ לקראת הקמת שמאל משותפת. ובעוד אנו מנהלים מגעים ושיחות ומתאמצים לברר לבנות חזית שמאל שהמילה סוציאליזם תיכלל בה, כבקשתם — והנה שקיימה בו בזמן מגעים עם „שינוי" לפני כשנה וחצי, המו"מ בהקפאה, יהיה רלוואנטי. כלומר, עד שיוכרזו מוקדמות, ר"צ תפתור את בעיותיה לגבי נושא שיתוף הפעולה עם מפ"ם פנייה רשמית מהם אלינו לוודוש לעת עתה — אומר גרנות — אין להכניס את מפ"ם להתלבטויות בנושא זה. כל ההבנות — וגם המעשית יותר לעת עתה — הוא לבחירות כמפלגה עצמאית."

על הפרץ

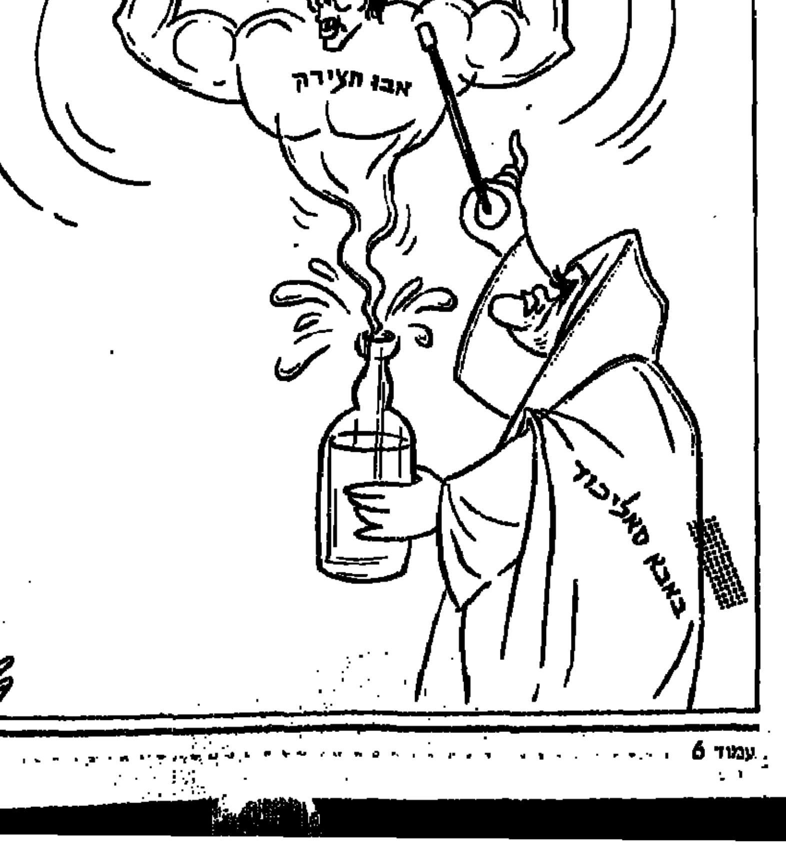

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים:

פוקר

תוצאות הבחירות שמבשל פרס תלויות בהתנהגותם של שחקנים רבים, רבים מדי

מאת יוסף שמי

כפי שהדברים עומדים כיום, מתכוון שמעון פרס, בעצה אחת עם חבר עוזריו, ללכת לבחירות, כשעל סדר היום שאלת הוועידה הבינלאומית, חלוויי הבינלאומי ועוד הגדרות שונות. מטרתן של ההגדרות אלה לאפשר לחוסיין לפתוח בשיחות ישירות בכיסוי של ועידה בינלאומית.

השיחות הישירות אינן מטרה בפני עצמה. הן רק כלי, אמצעי, דרך. המטרה היא הסכם שלום, והתנאי להסכם שלום הוא החזרת השטחים.

על סדר היום עומדת גם שאלת מזרח־ירושלים. גם פרס וגם שמיר אינם מעלים נושא זה. הם גם אינם אומרים כי הוויכוח הוא על החזרת השטחים, כולם או חלקם.

מבחינתו של שמיר הדבר אינו מפתיע. מבחינתו של פרס הדבר כן מפתיע, שכן הוא נכנס למשחק פוקר־בחירות, כשהתוצאות תלויות בהתנהגותם של שחקנים רבים — ירדן, סוריה, מצרים, ברית־המועצות, בריטניה, צרפת, סין שלא לדבר על אש"ף — שהתנהגותם לא בהכרח צפויה. כל אחד מהגורמים הללו יכול ליזום מהלך, שיעמיד בסימן־שאלה את התוכנית לפתוח בשיחות ישירות בליווי בינלאומי. לכל אחד מהגורמים הללו יכול להיות, בשלב מסויים, נוח לטרפד את התהליך, מסיבות שאין להן קשר עם הסיכסוך באזורנו.

הבחירות בישראל כבר החלו למעשה. פתיחתן הכמעט רשמית נותנת לגורמים שונים אפשרות לבחוש בקדירה ולגרום להכשלת רעיון הוועידה. שלא לדבר על כך שאין זה מובן כלל אם ברית־המועצות אכן תסתפק בתפקיד של ניצב במהלך הזה. כשהמדינה תהיה בעיצומו של מאבק בחירות, יואילו הרוסים לפרסם, בצורה זו או אחרת, את דרישותיהם עבור מילוי תפקיד של משקיף. האפשרות שברית המועצות תתמוך בימין, נגד השמאל, קיימת וזו לא תהיה הפעם הראשונה שמעצמה זו משחקת כך בקלפיה. המשחק שמשחק פרס, הוא, אם כן, מסוכן מאוד. קלפים רבים מדי לא נתונים בידיו.

שר החוץ פרס נפגש עם שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג. „שיכנוע עדין". (צילום: רחמים ישראלי)

סקרים במקום גלולת הרגעה

מאת אתי רונאל

ככל שמתקרב מועד הבחירות — אם אכן תתקיימנה בחירות — מוצפת העיתונות בסקרי דעת־קהל, שעושיהם (רובם, לא כולם) מתיימרים לחזות את תוצאות הבחירות. מהי מידת הדיוק והמהימנות של הסקרים האמורים, ובאיזו מידה יכולים הפוליטיקאים לכוון את מהלכיהם על סמך הסקרים הללו?

„סקרי דעת־קהל המתבצעים בצורה נכונה" — אומר מנהל מכון המחקר של „מודיעין אזרחי", ד"ר מיכה הוס. „הם יכולים לתת תמונה טובה ומהימנה של העדפת הציבור בתחום הפוליטי. אבל יש לדאוג לכך, שהמידגם שייעשה ישקף נכונה את הרכב האוכלוסיה ואת התפלגות הדעות בה."

„הדוגמה הקלאסית לסקר דעת־הקהל, שנעשה בצורה לא נכונה, הוא מישאל דעת הקהל, שנערך ב־1936, ערב מערכת הבחירות לנשיאות. במישאל זה זכה הנשיא הרפובליקני קלווין קולידג', כ־80 אחוז מקולות הנשאלים. במציאות זכה המועמד הדמוקרטי, פרנקלין רוזוולט, ברוב מוחץ, ונבחר כנשיא ארה"ב. מתברר שהמישאל נערך בטלפון — הטלפון שהיה אז יקר המציאות, ונמצא רק בבתיהם של בעלי היכולת. אלה תמכו, כדרך רפובליקנים. אלא שרוב הציבור צידד בדמוקרטים דווקא. לכן, מירגם מדוייק יהיה מדגם מקרי, שישתקפו בו כל קבוצות האוכלוסיה לפי גילה. המהפכן של אתמול הוא הליברל של היום והשמרן של מחר.

תוך עיבוד הנתונים

„בכלל אפשר לומר, שהצעירים נוטים להיות קיצוניים יותר. לפי מוצא — למשל, מאוכלס ביוצאי אירופה והארץ בעוד שהליכוד מאוכלס ביוצאי אסיה ואפריקה. ולפי השכלה — בעלי השכלה גבוהה נוטים להיות ליבראליים יותר במרכזו ושמאלה ממנו.

תוך עיבוד הנתונים. הנעשה מחשב מסובכת מאוד. כשהחיזוי סודו של כל מכון ומכון. מובן שקשה תמונה מדוייקת של תוצאות הבחירות. עשויים עוד לחול שינויים בדעת גם שאין עדיין אווירה של בחירות על הלכי הרוחות של הציבור.

„דפוסים של העדפות הציבור מסתמנים וניתן לבסס בסקרי דעת הקהל כבר ברציפות עד הבחירות. עובדה היא, המחקר של „מודיעין אזרחי" היה שצפה את המהפך הפוליטי של עליית הליכוד ב־1977. בניגוד למכונים אחרים לא „מודיעין אזרחי" רק על סקרי דעת־הקהל, נעשו בערים הגדולות. אלא בחן את הלכי הרוחות בעיירות־הפיתוח, שהביאו למהפך. והסקרים נעשו על־ידי ד"ר מינה צמח, קודמתי בתפקיד, שהשתמשה בשיטת מודיעין אזרחי".

הטעות של ד"ר גאלופ

גם מנהל מכון „פורי", רפאל גיל, סבור נכונים ומדוייקים מסקרי דעת הקהל שנעשו עד כה את חמשת האחוזים המוטעים. אלא שהציבור זוכר המפורסם, ד"ר ג'ורג' גאלופ, פעם, שעל קברו ייכתב: כאן קבור חוקר דעת הקהל הנודע, שטעה ב־1948 כשניבא את נצחונו של תומס דיואי, שהובס על־ידי הארי טרומן. זאת, כשכולם שוכחים, כמובן, את המישאלים המוצלחים שעשה במשך 18 השנים שלפני־כן" — אמר גיל. „נכון שקשה לנבא את תוצאות הבחירות בגלל הקולות הצפים והלא־מחליטים. ברוב מישאלי דעת הקהל מתייחסים למצב הקיים ולא לתוצאות הבחירות שיתקיימו בעוד כמה חודשים. אבל כבר קרה, שמישאלי דעת־קהל ניבאו נכונה, כמו סקר דעת הקהל של ד"ר מינה צמח, שחזתה את עליית הליכוד לשלטון, ואת כשלונו בבחירות להסתדרות זמן קצר לאחר־מכן.

„יחד עם זאת, נכון לומר, שהסקר המדוייק ביותר הוא הסקר שעושה הטלוויזיה ביום הבחירות, כשבוחרים יוצאים מהקלפי ומצביעים לקלפי הנסיוני, כשם שהצביעו שעה קלה לפני־כן" — מסביר גיל ומוסיף, כי „מטרת הסקרים היא לאפשר למפלגות לתכנן את מערכות ההסברה שלהן, לפי הלכי הרוחות הרווחים בציבור באותו זמן. ואז, אין סקרים מיועדים בדרך־כלל לפירסום. אשר לעיתונות — זו מפרסמת את הסקרים לאו־דווקא בגלל חשיבותם המדעית אלא מסיבות תיקשורתיות, משום העניין שמגלה בהם הציבור."

תמונה לא נכונה

„ב־20 השנים האחרונות לא ניתנת המציאות בארץ לצפייה מוקדמת כלשהי" — חולק ד"ר גרי יציב, סוציולוג ומומחה לשיטות מחקר ובעצמו סוקר לשעבר והיה אחראי לעריכת סקרי דעת הקהל של „ידיעות אחרונות" (ב־1971 עד 1974), על דעת עמיתיו לשעבר, שלא הצליחו לנבא את תוצאות הבחירות בסקר שנעשה מוקדם יותר מתקופה של חודש לפני הבחירות. „כל הנתונים המוקדמים יותר לא רק שנתבדו כליל, אלא לא נתנו אפילו תמונה קרובה ליחסי הכוחות האמיתיים. ומי שמנעו לטעון שהוא יכול לחזות את תוצאות הבחירות לפי הסקרים הנערכים היום, צריך להוכיח שהמציאות הישראלית אכן השתנתה" — קובע יציב.

את הסיבות לחוסר היכולת של סוקרי דעת הקהל לחזות את תוצאות הבחירות מסביר יציב בגורמים הבאים: תוצאות הבחירות בארץ הן משמעותיות, כבר כשמדובר בהפרשים של שניים עד ארבעה אחוזים. זאת כשמדובר במפלגות הגדולות, שלא לדבר על המפלגות הקטנות.

מדינת ישראל, כנראה, „קטנה" על סקרי דעת הקהל. סטייה של שני אחוזים עלולה לשנות את התמונה כאשר מדובר במפלגות הגדולות, ועל אחת כמה וכמה כשמדובר בקטנות. בכל מקרה, החיזוי הוא כלי בידורי לציבור ומשכך חרדות לפוליטיקאים

התוצאות של אתמול

„הבעייה היא, שסקרי דעת הקהל אינם יכולים לנבא הפרש כליכך קטן במשך מספר חודשים לפני הבחירות. לכן, „מתאימים" הסקרים למדינות התנודות בדעת הקהל בארצות כמו ארצות־הברית או בריטניה, בהן ההפרשים גדולים הרבה יותר, אבל בוודאי לא אצלנו.

„ועוד — בתקופת מערכת הבחירות ישנם כ־25 מנדטים שעוברים מצד לצד. משמע — גם אם הייתי יודע מהי דעת הקהל לפרטיה עד למערכת הבחירות, הייתי חסר עדיין את הידע האמיתי לגבי דעת הקהל בתקופה זו, שבה יכולה מפלגה כלשהי להתחיל את מנדטים רבים ולגמור עם מנדטים מעטים.

„הדבר נובע גם ממורכבותה של המערכת הפוליטית הישראלית, שחלק מהאלטרנטיבות שהיא מציעה לציבור נוצרות רק בתקופת מערכת הבחירות, שוב — בניגוד למדינות כמו אנגליה וארה"ב, בהן האופציות הן קבועות וכמעט שאינן משתנות. כך שהתשובות על סקרי דעת הקהל המתפרסמות כיום, מתייחסות בעצם לתוצאות הבחירות של אתמול ולא של מחר.

אין נוסחה

„בעייה נוספת: אין שום חשיפה או זהות בין שתי קטגוריות של בוחרים: אלה שאינם משיבים לשאלות הסוקרים, ואלה שאינם מצביעים בבחירות. מאחר שמדובר בשתי קבוצות בסדר גודל משמעותי, נגרם בהכרח עיוות בניבוי, ואינני מאמין שיש למישהו מהסוקרים נוסחה בעזרתה הוא יכול לתקן את העיוות הזה. ולבסוף — כשמדובר במפלגות קטנות, הוכח כבר בעבר, שחוץ מההתייחסות למפלגה הקטנה הספציפית, מפ"ם, ר"צ, התחייה וכדומה, קובע גם היחס למפלגה הגדולה, העבודה או הליכוד, וקשה עד בלתי אפשרי לנבא מראש את מידת המשיכה של המפלגות הגדולות — גורם שיקבע במידה רבה את שיעור ההצבעה למפלגות הקטנות. אם הבחירות ייערכו על רקע המחלוקת של כינוסה של הוועידה הבינלאומית, עלולות המפלגות הקטנות, שיופיעו בבחירות רק עם דגל היוניות או הניציות, להפסיד בבחירות. על ר"צ יהיה, אם כן, להתייחס לנושא הכפייה הדתית, ולמפ"ם יהיה מקום להתגדר בגישתה החברתית המתקדמת."

סקרי דעת הקהל חשובים איפוא כדי לבדוק את התפלגות הבוחרים לפי גיל, מין ואזורי הארץ השונים, ואת סדרי העדיפויות של הצעירים, הנשים, הערבים וכדומה. אבל חיזוי תוצאות הבחירות אינו אלא כלי בידורי, המרגיע, כנראה, את חרדותיהם של הפוליטיקאים, ולא יותר.

ידיים על הראש

מאת חיים מרגלית

מנכ"ל „חרות", פתחיה שמיר, משוכנע שישראל תצא מובסת מוועידה בינלאומית ובחירות על רקע זה רק יוסיפו מצביעים לליכוד. הוא אופטימי

פתחיה שמיר — בסך־הכל דיבורים

הליכוד לא ייזום פירוק ממשלת האחדות הלאומית — קובע פתחיה שמיר, מנכ"ל תנועת „חרות". הוא מוסיף כי אם שמעון פרס יאסוף מספיק תומכים בכנסת כדי לפרק את הממשלה ובכך להקדים את הבחירות לכנסת — אין בתנועתו חשש לגבי העתיד. לדעתו, בחירות על רקע ועידה בינלאומית, בהשתתפות אויבי ישראל, יביאו קולות נוספים, הרבה קולות, לאלה המצביעים לליכוד.

פתחיה שמיר נבחר לתפקיד המנכ"ל לפני שלושה שבועות. תפקיד חדש, שצריך לתת לו תוכן וצורה. פתחיה אומר שנבחר פה אחד על־ידי חברי מזכירות „חרות", בה חברים כל השרים וחברי־הסיעה מטעם התנועה. בן 66, עלה ארצה עם הוריו בשנת 1935 כשהוא בן 14. נעוריו עברו עליו בדרום תל־אביב. היה חבר בתנועת בית"ר, חבר אצ"ל בשנת 1938. נעצר על־ידי האנגלים ב־1939 וישב בכלא עכו. אחר־כך הועבר למחנה האסירים במזרעה. באותו מחנה ישבו מ"ג חברי ההגנה שנתפסו עם נשק בגליל התחתון בשנת 1940. בין האסירים המפורסמים היו משה דיין, משה כרמל ואחרים.

ב־1948 בעת הקרבות על יפו, התמנה על־ידי מנחם בגין, ראש האצ"ל, למפקד מחוז ת"א של ארגונו. לאחר הקמת המדינה עסק בעיקר בנוער. היה ראש הנהגת בית"ר בארץ ולאחר מכן ראש ההנהגה העולמית של בית"ר. ניהל את אגף הנוער בתנועת חרות והיה ממקימי כפרי הנוער ע"ש יוהנה ז'בוטינסקי וע"ש דוד רזיאל.

„בחירות?", הוא שואל, „מי צריך בחירות? ואם יהיו, מי מבטיח שהן יתמקדו בנושא שפרס רוצה בו? אולי יהיו נושאים אחרים? הדיבורים על ועידה בינלאומית הם בסך־הכל דיבורים. הוועידה, כפי שפרס מציג אותה, אינה מציאותית. בכלל, העמדה הזאת תשחק לידיים של הליכוד. מדוע? כי המציג הוא שמעון פרס. לעומת עמדת פרס, הליכוד מציאותי. הציבור הרחב תפס זאת והתגובה באה בחג העצמאות, כאשר באריאל התאספה עצרת אדירה שתמכה בדברי שרי הליכוד".

לפתחיה ברור, שמוועידת השלום של פרס ישראל תצא כשידיה על ראשה. כולם יאשימו את המדינה כמפירה את השלום והשלווה באזורנו. הוא מזכיר כי גם השר יגאל הורביץ שאינו נמנה עתה עם הליכוד בא לאריאל לאות הזדהות עם מתנגדי פרס.

אשר להיערכות לקראת הבחירות, פתחיה מסביר, כי לתנועתו עשרות סניפים ברחבי הארץ ובהם מאות פעילים שייענו לכל קריאה. „נכון", הוא מאשר, „מאז שהליכוד בשלטון הצטרפו אליו אלפי חברים. לדעתו, זה תהליך טבעי כשם שטבעי שבתנועה שחברים בה רבבות, יהיו סיעות שונות. והוא בטוח שכל אלה יתלכדו וישכחו את המריבות אם וכאשר ילכו לבחירות.

תיק חוץ

זה קורה בפורטוגל

עקב המשבר הפנימי הוקדמו הבחירות לסוף יוני או ראשית יולי ■ בעוד הימין מאוחד סביב מנהיגו — השמאל טרם בחר במנהיג המקובל על הכל ■ סקרי דעת הקהל אינם צופים רוב מוחלט אף לאחת מהמפלגות

מאת יהודה צור

ההכרזה על קיום בחירות כלליות בפורטוגל בחודש יוני הקרוב היא תוצאה ישירה של המשבר הפוליטי הראשון אליו נקלע — לראשונה מאז נבחר — נשיא פורטוגל, מריו סוארש, הסוציאליסט.

לפני ראש הממשלה לשעבר מטעם המפלגה הסוציאליסטית והיום נשיאה של פורטוגל, עמדו שתי אפשרויות: להכריז על הקדמת הבחירות או להרכיב ממשלה על יסוד הפרלמנט הנוכחי. למרות היחסים הטובים ששררו בין הנשיא סוארש לבין ראש ממשלתו קואקו סילווה, מהמפלגה הסוציאל־דמוקרטית, היו לממשלה ויכוחים מתמידים עם הפרלמנט. אולם רק המפלגה הסוציאל־דמוקרטית היתה מעוניינת בהקדמת הבחירות, משום שצפויה לה עליה משמעותית במספר ציריה. כל יתר המפלגות, הן של הימין והן של השמאל, היו מעדיפות להקים ממשלה חדשה שבראשה היה צריך לעמוד מזכ"ל המפלגה הסוציאליסטית, ויקטור קונססנסיו, שכיהן בעבר כשר הכספים של סוארש, כאשר כיהן כראש ממשלה.

עד כה טרם נקבע המועד המדוייק של הבחירות, אך הן ייערכו בסוף יוני או בראשית יולי. למעשה, אף לא מפלגה אחת מטעם האופוזיציה מעוניינת שראש הממשלה הנוכחי יכהן בתפקידו עד הבחירות, הם מאשימים אותו בפופוליזם ובמניפולציות באמצעי התקשורת. הן חוששות כי מי שכיהן עד כדי כראש ממשלה ונחשב למנהיג הבלתי מעורער של הימין, יכהן שוב בתפקיד זה. על פי הסקרים, תאבד המפלגה הרמו־נוצרית מכוחה בבחירות הקרובות.

סילווה, ראש הממשלה הנוכחי, שממשלתו נפלה עתה, היה ב־1980 שר הכספים בממשלתו של מי שכיהן או כראש ממשלה, קרנאירו, ונחשב ליורשו של המנהיג הכריזמטי. הוא נהנה היום מפופולריות רבה. כל סקרי דעת הקהל מנבאים לו נצחון בבחירות. סילווה הכריזמטי אינו מסתיר את הערצתו לסגנון שלטונו של ראש ממשלת ספרד הסוציאליסט פליפה גונזאלס — פופוליסט הנוטה לצעדים כלכליים ופוליטיים המטיבים לכאורה עם רוב האוכלוסיה, למרות שלמעשה הם פוגעים בשכבות החלשות.

השמאל מפולג

בעוד הימין יצביע ככל הנראה במאוחד עבור המפלגה הסוציאל־דמוקרטית, שבראשה סילווה — השמאל טרם קבע מי היא הדמות הדומיננטית במחנהו. שתי הדמויות המרכזיות הניצבות שמאלה מן המרכז — ויקטור קונססטנציו, יורשו של סוארש בתפקיד מזכ"ל המפלגה הסוציאליסטית, וגנראל אנאש, מנהיג מפלגת ההתחדשות הרמו־קרטית קיבלו כמעט אותו מספר קולות בבחירות האחרונות. למרות שהסקרים מנבאים יתרון קל למפלגה הסוציאליסטית, מוסיף אנאש לזכות בפופולריות רבה. השמאל, שהיה בשלטון בעת משבר כלכלי כאשר ננקטו צעדי צנע, רוצה היום להחזיק בשלטון בתקופה של פיתוח כלכלי. סוארש, שנבחר ברוב קולות של השמאל לפני כמה חודשים לכהונת הנשיא, איננו מעוניין בבחירות ולמרות זאת הכריז עליהן בלית ברירה. סוארש קיבל החלטה זו לא רק בשל המצב המשברי הנוכחי בפורטוגל, אלא גם במגמה להיבחר מחדש לנשיאות בבחירות שיתקיימו ב־1991. הוא יודע, שאם היה מחליט להקים שום מפלגה מקרב מפלגות המיעוט בפרלמנט, הדבר היה נזקף לרעתו בתודעת המצביעים. עם זאת חוזרת העיתונות ומדגישה, כי למרות שהסקרים מנבאים עליה משמעותית למפלגה הסוציאל־דמוקרטית, אשר תמכה בממשלה הנוכחית. אין צופים רוב מוחלט לשום מפלגה. עובדה היא, שמפלגת ההתחדשות הדמוקרטית, שהודות לה הורכבה ממשלה בפורטוגל, הסירה את תמיכתה בממשלה בגלל חילוקי דעות עם סילווה.

הממשלה הנוכחית ידעה לנצל היטב את הקוניונקטורה ששררה בכלכלה העולמית והפיקה מכך תועלת רבה. האופוזיציה הסוציאליסטית טוענת, כי סילווה לא הצליח לנצל עד תום המצב הנוכחי של כלכלת ארצו למען צמיחה מואצת. למעשה שוררת מחלוקת בין מזכ"ל המפלגה הסוציאליסטית לבין הנשיא סוארש. למרות ששניהם חברי אותה מפלגה. הנשיא הסוציאליסטי צידד פעמים רבות בצעדיו של ראש ממשלתו. דווקא יורשו של סוארש בתפקיד מזכ"ל המפלגה הסוציאליסטית התנגד עד לרגע האחרון להיבחרו של סוארש לכהונת נשיא, אשר זוכר לו זאת היטב עד עצם היום הזה.

מריו סוארש מבט ל־1991

רשות הקורא

להוציא את העז

במלחמת ששת הימים הכנסנו את ה[עז] לביתנו, וכשם שזו האחרונה היתה חלק [...] נפרד ממשק ביתו של אותו חסיד, כך [...] להפריד את הגדה המערבית [...] השלמה. אומנם בתחילה נשמעה [...] השטחים הם פיקדון למשא־ומתן [...] אך במהרה קידשנו אותם, [...] והגענו למצב בלתי חוזר [...].

"אלפי מנשה" ב"אריאל" ו"עמנואל" [...] להיות קודים בטחוניים [...] תיפול מדינת ישראל. מנסיון [...] האזרחיים בגולן במלחמת יום הכיפורים [...] למדנו דבר. נראה שכשם שרמת [הגולן] עצרה את הגייסות הסורים, כך יעמדו ה"הלינה" כשומרון המערבי את [...] הפוטנציאלי ממזרח.

כמה חטא שר בטחוננו יצחק רבין [...] שהשווה את ישובי הגדה [...] בטחונית. לאחר הוצאת העז מביתו [...] לכולם: הגדה תחזור לתושביה, מדינת [...] תחזור לגבולותיה ולשפיותה, ואולי [...] ישרור בגבולנו המזרחי.

דן יהב, תל־אביב

רק שובבות

עזר וייצמן טוען כל הזמן כי [...] לקידום השלום. הנה הודיע [...] נכונותו להיפגש עם וייצמן לשיחות [...] כתגובה שלף וייצמן את הטיקט היקר, [...] ייפגש עם ערפאת לפני שיכיר [...] 338/242.

נשאלת אם כן השאלה, מה מיוחד [...] של ישראל. לדעתי, שום דבר מיוחד [...] ה"שובבות", שאינה מתאימה עוד לאדם [...] את השישים.

מיכאל גולן, יהוד

אין אדם נתפס

חז"ל כבר קבעו לפני שנים רבות, [...] אדם נתפס על צערו. גם ד"ר יעקב [...] מבאר־שבע הצטער מאוד למקרא הידיעה [...] בני־ברק זכתה בפעם השלישית [...] האלימות הנמוך ביותר בארץ, ולכן [...] לקבוע, במכתב למערכת, כי הדבר [...] שמקרי אלימות בעיר זו אינם [...] לעתונות.

ובכן, א. כאשר מתרחש דבר מה [...] הרי כל כלי התקשורת ממהרים [...] ובכותרות בולטות וזוו. אכן, הראיה [...] המקרים). ר"ב. מגן ההערכה על [...] האלימות הנמוך כולל שוד, אונס, [...] ובכן, האם ניתן להסתיר מקרים אלה [...] הכותב.

אברום טנג[...]
מזכיר ודובר עיריית [...]

מלים יפות

ב"פוקוס אישי" (24.4) כותב עודד ליפשי[ץ] ברשימתו "דרוזי בלי רובה ועוזי": "[...] 'ערבים' זה לא מלה גסה או קללה [...] של יותר מחצי מיליון אזרחים במדינה [...] יפות. אך מה מונע את עודד ליפשיץ [...] אגב. 'חרדים' זה לא מלה גסה או קללה [...] קבוצה של כמה מאות אלפי אזרחים [...]

עודד ליפשיץ, לבו שופע אהבה [...] למגזר הערבי, הדרוזי והבדווי, הוא [...] קיפוח זכויותיהם. אך כשהחרדים [...] לאחיו בני עמו (ש"אשמתם" היא [...] על התורה־ומצוות ומאמינים בקב"ה) — [...] מוצא אצלו רק "מלה רעה", ודברי נאצה [...] שנאה ובוז ורצון להצר את צעדיהם [...] את רגליהם. זוהי תגובה נפשית [...] מעניינת למדי, נותרה רק השאלה, [...] ליפשיץ פשוט... שונא יהודים [...] להתבדות.

חיים נקר, נה[...]

בדק־בית

ישראל קיסר נתן הוראה לפרק את [...] "יש" ששילמה משכורות חריגות [...] בחברת עובדים. יש לקוות שקיסר [...] ויעשה בדק־בית יסודי, וישחרר מתפקידיהם [...] אלה החושבים שההסתדרות הינה [...] הפרטית ועושים בה כרצונם, ובכך [...] ומעוררים מורת רוח רבה בהסתדרות [...] לה ונותנים הזדמנות ליריבים [...] להעביר ביקורת ולתקוף.

מרדכי פלג, תל־אביב

המכתבים מתפרסמים לאחר [...] לשונות וקיצורים. [...] קוראים חפצים [...] לכתוב בקצרה, בנושא אחד [...] [illegible] המערכת

מאסר־בית אלקטרוני

בגלל צפיפות־יתר בבתי־הסוהר בארצות־הברית הונהגה בכמה מדינות שיטה חדשה: אסירים שנידונו על עבירות קלות יחסית נשלחים לבתיהם, כשמשודר זעיר הצמוד לקרסול מאפשר מעקב של 24 שעות ביממה אחר תנועותיהם

מאת ג'ונתן לייונס, ניו־יורק

מתוסכלים מן הצפיפות הבלתי־נסבלת בבתי־הסוהר ומן העלות הגבוהה של בניית בתי־סוהר חדשים, מביאים פקידי שירות בתי־הסוהר בארה"ב את הכלא לביתם של העבריינים, באמצעות טכנולוגיה של עידן החלל. הם מצמידים מכשירי־שידור זעירים אל קרסולי האסיר והדבר מאפשר מעקב אחריו במשך 24 שעות ביממה.

"לקחנו את הבית והפכנוהו לתא־מעצר אישי", אמר דון ריכטנברג, ראש תוכנית מאסר־הבית האלקטרוני בלונג־איילנד שבניו־יורק.

לדברי משרד המשפטים האמריקני משתמשים השלטונות ביותר מ־20 מדינות בארה"ב במכשירים אלקטרוניים כדי לפקוח עין על כ־900 אסירים המוחזקים במאסר־בית על עבירות הנעות בין גניבות קטנות ובין נהיגה במצב שכרות חמורה. פקידים רבים מצפים כי התוכנית תורחב גם לעבריינים יותר רציניים.

מכשירי השידור קשורים למחשבים העוקבים אחרי צעדי אסיר־הבית בצאתו ובבואו, ומשווים אותם עם סדר־יום מאושר של היעדרות מן הבית לשם עבודה, טיפול רפואי ופעילויות אחרות.

מאסר־בית תוך מעקב נגזר ברגיל לפרק זמן של 3־4 חודשים, בתנאים הדומים לאלה של חנינה או תקופת מיבחן. אסיר־בית שנעדר מביתו ללא אישור מסתכן להישלח לכלא ממש.

השלטונות עודם אוספים נתונים על עבריינות חוזרת — אך עד־כה הם רואים את השיטה כמבטיחה.

להקטין את העלות

הרחבת השימוש בשיטת מאסר־הבית האלקטרוני ניזונות מן הדרישות לבלום את עלות הכליאה המרקיעה שחקים. לציית לצווי בתי־משפט להקטין את צפיפות־היתר בבתי־הסוהר, ולהגן על הקהילות המקומיות מפני אסירים משוחררים־על־תנאי, שאין עליהם פיקוח.

אולם, מומחים לחירויות האזרח מתריעים כי תוכנית מסוג זה פותחת שערים לאמצעי עיקוב טורדניים יותר.

לפי נתונים שנמסרו על־ידי משרד השריף במחוז נאסאו שבלונג־איילנד, עולה יום אחד של החזקת אדם בכלא 75 דולרים, הרבה יותר ממחיר המעקב האלקטרוני הנע בין 3 ל־5 דולר. במערב פולם־ביץ' בפלורידה, מקום־שם קשה למצוא מקום בשביל אסירים, עולה מעצר הבית האלקטרוני בין 5 ל־7 דולר ליום ולנפש.

התוכנית משחררת את בתי־המשפט מן הברירה לדון אנשים שביצעו עבירות קלות לשהות בבתי־כלא שבהם שוררת בלאו הכי צפיפות יתר, או פשוט לשחררם ללא עונש.

"יש לנו שטח כליאה מצומצם עד־מאוד ולכן אנו מחפשים חלופה לכליאה". אמר ב.ג'. סניטקר, הקצין למאסרי־בית באחד המחוזות הכפריים של אורגון, מקום־שם יש בבית־הכלא המקומי־מקום ל־22 איש והצפיפות בו היא עדיין במסגרת המותר. לשיטת מאסר־הבית שהונהגה שם בחודש יולי 1985, הוחלה תחילה רק על נהגים שיכורים, אך באחרונה הורחבה למורשעים בפשעים לא אלימים כגון גניבה ופריצה.

לדבריהם של המצדדים בשיטה, מאפשר מאסר־הבית האלקטרוני למורשעים לעבוד בעבודתם הרגילה ולחיות במסגרת נורמאלית, דבר שהוא דרוש עד־מאוד למי שסטה מדרך הישר.

לדברי ריכטנברג, אמנם מגלים אסירי־הבית תחילה התנגדות למכשיר המעקב ולהגבלות שהוא מטיל עליהם, אך יותר מאוחר הם חשים הקלה. "אנו אומרים להם לציית ולהתנהג בצורה מסויימת, ונראה הדבר שהם מחפשים זאת. הם רוצים שמישהו יאמר להם מה לעשות. זוהי תופעה מוזרה, אך היא עולה בקנה אחד עם דיווחים מתוכניות אחרות."

מכשיר על הקרסול

המכשיר האומר להם מה לעשות, הוא מוניטור אלקטרוני, המיוצר בשלושה דגמים. הדגם המקובל ביותר הוא מכשיר שידור זעיר בגודל של חפיסת סיגריות, שכורכים אותו על קרסולו של אסיר־הבית. המכשיר משדר לעתים מזומנות אות שקט ליחידה הקשורה במחשב מרכזי.

אך התיחכום הטכנולוגי הזה כרוך במחיר בלתי־נעים — אומר דן מנוזיל, עובד מחקר בתוכנית הכלא הלאומי, זרוע של הברית האמריקנית לחירויות האזרח. "יש לנו קצת בעיה להחליט אם אמנם בחירה חופשית לגמרי היא להציע למישהו ברירה בין מעקב לבין הכלא", אמר לכתב "רויטר". "נשאלת השאלה אם אין זה צעד ראשון בחדירה נרחבת אל בית־האזרח. האמנם יבואו אחריו מצלמות? והאם מוותר אתה על זכויותיך לפי התיקון הרביעי לחוקת ארה"ב (נגד חיפושים או מעצר בלתי־ראויים) כאשר אתה נמצא בתקופת מיבחן אלקטרונית?"

(רויטר)

הממשלה אישרה — הנשיא מסרב לחתום

נשיא יוון מסרב לחתום על חוק שיעניק למוזיאון היהודי באתונה מעמד של מוסד ציבורי. הנימוק: גם התורכים והבולגרים ירצו מוזיאון כזה...

מאת ז'אן כהן, אתונה

נשיא הרפובליקה היוונית כריסטוס סארצטאקיס, מסרב לחתום על חוק, שנשלח אליו על־ידי ממשלת יוון הסוציאליסטית, ואשר לפיו יש להכיר במוזיאון היהודי באתונה כמוסד ציבורי.

לפי מעמדו הנוכחי, המוזיאון הינו מוסד פרטי ועומד תחת פיקוח המועצה המרכזית של יהודי יוון, אירגון המייצג את כל הקהילות היהודיות במדינה. הנימוק שמסר הנשיא לסירובו לחתום על החוק הוא ש"אם ניתן ליהודים להחזיק מוזיאון (כמעמד זה), ירצו גם התורכים במוזיאון כזה ואף הבולגרים".

המוזיאון, אשר נוסד ביולי 1977, מציג אלפיים שנות נוכחות יהודית ביוון, מאז הגיע לארץ [...] השליח פאולוס כדי ללמד את היהודים את תורתו של הנוצרי. [...] הקהילה לשנות את מעמד המוזיאון הינה כספית. במעמדו הנוכחי אומנם מותר למוזיאון לקבל תרומות אך הן אינן פטורות ממס. דבר זה מקשה על איסוף כספים למען פעולתו הן ביוון והן בארה"ב, מקום־שם קיימת אגודה של ידידי המוזיאון היהודי ביוון.

לפי החוק היווני דרוש לכל מוסד ציבורי אישור מהנשיא, על־פי המלצת הממשלה. במקרה של המוזיאון היהודי תמכה ממשלת יוון על ההמלצה ללא דיחוי, והיא נשלחה ללשכת הנשיא לשם חתימתו הרשמית, ומשם הוחזרה בעילה הנ"ל.

לא העימות הראשון

אין זו הפעם הראשונה מאז היבחרו של סארצטאקיס לנשיא, שנוצר עימות בין הממשלה ובין הנשיאות בנושא מסויים. בעבר היו חלוקים ביניהם בעניינים כגון חנינה לפושעים, בשאלות של מדיניות־חוץ וכדומה. סארצטאקיס, לשעבר שופט בית־המשפט העליון אשר הונצח בסרט "זט" כתובע הצעיר שגולם על־ידי השחקן הצרפתי ז'אן־לואי טרינטיאן, אף־על־פי שמבחינה פוליטית נחשב לליבראל, נוקט עמדות שמרניות למדי בענייני מוסר ודת. כעת מונח [...] במשרד האוצר (המופקד על מוסדות ציבוריים) ומצפה לחתימת הנשיא למקרה שישנה את דעתו.

מה שמרגיז את יהודי יוון יותר מכול — ושעלול לגרום לראש הממשלה כאב ראש שבכלל אינו זקוק לו — הוא שהנשיא העמיד את יהודי יוון [...] אחת עם זרים. [...] עובדת בבית־הספר היהודי [...] לחשוב כי לאחר מאות שנים שבהן היתה משפחתי ביוון, נשיא הרפובליקה אינו רואה בי יוונית מלאה. [...] אם אכן יעמוד הנשיא בסירובו לחתום על החוק, [...] המועצה המרכזית של יהודי יוון להגיש עירעור לבית־הדין הגבוה לצדק, [...] המשפט בסיכסוכים בין אזרחים ובין הממשלה ובשאלות אם חוקים מסויימים תואמים את החוקה.

פקיד בכיר בקהילה, שעקב אחרי המתרחש מקרוב, אמר: "אם נגיע לידי כך שנאלץ לפנות לבית־הדין הגבוה לצדק, יהיו לכך הדים חמורים מאוד לגבי הממשלה מחוץ לגבולות יוון, וזה חבל, שכן הממשלה עשתה הכול כדי לעזור לנו".

בינתיים נודע לכותב שורות אלו, כי פקיד בכיר מאוד ביקר פעמים אצל הנשיא כדי לשכנעו לחתום על החוק.

שוב פאניקה

חלק מבעיותיה הכלכליות של ישראל נובע מההגדרות הסטטיסטיות. לכן שינוי בהגדרות עשוי לשפר, אם לא את המצב הכלכלי, לפחות את מצב הרוח הכלכלי.

ניתן להרגיש זאת בבעיית הצמיחה. הנתונים הנפוצים לסיכום שנת 86 מצביעים על קיפאון, או ליתר דיוק על גידול של 1.1% בתוצר. אולם מיצוע זה כולל בתוכו שתי מגמות סותרות: המגמה הראשונה היא ירידה בתוצר של השירותים הציבוריים, כתוצאה מירידת השכר; ירידה בתוצר השירותים הפיננסיים ובענף הבנייה. לעומת זאת, התוצר של התעשייה גדל ב־3.7% והתוצר החקלאי בשיעור דומה.

מגמת המדיניות היתה להקטין את התוצר בענפי השירותים ולהגדילו במיגזר היצרני. כלומר, שתי התופעות הסותרות הן חיוביות מבחינת המדיניות. אולם בסיכומים השנתיים מטשטשים זאת באמצעות נתון ממוצע כולל.

יתר על כן, התוצר התעשייתי ברביע האחרון של 1986 היה גבוה בכ־8% מהתוצר של סוף 1985. ברבעון הראשון של 1987 נרשם, ככל הידוע, גידול נוסף של 4%. התרחבות פעילות זו קובעת במידה רבה את גידול היבוא, לצד גידול היצוא. במשך שנה ורבע נתוסף למשק כ־13% תוצר תעשייתי וחקלאי, ובמקביל גדלו השימושים. אם הלחצים מצד כלכלני בנק ישראל, ועיתונאים מסויימים במוספי סוף השבוע, לא יעוררו פאניקה ולא יכניסו מקלות בגלגלים, המשק עשוי השנה לצמוח.

אולם הצמיחה מדאיגה כנראה חלק מהכלכלנים הממשלתיים, האמונים רק על מלאכת הריסון והקיצוצים. הסיבה לבהלה היא כך שצמיחה מתחילה בהשקעת תשומות. בתחילת כל תהליך כזה קונים יותר חומרי גלם, ולכן גדל היבוא; מעסיקים יותר שכירים, ולכן עולה השכר. אך איש עוד לא המציא פטנט איך להגדיל את הייצור ללא תוספת תשומות ולהגדיל את התוצר הלאומי, בלי להגדיל את ההכנסה הלאומית.

צבי טימור

איזון במערכת הבנקאות בין היצע וביקוש לאשראי

המערכת הבנקאית נמצאת עתה באיזון, כאשר לחלק מהבנקים ישנם גרעונות נזילות קטנים — למרות כניסת כספי המשכורות בתחילת החודש. נטייה זו לגרעונות עומדת בניגוד למגמה ששררה בבנקים בתחילת החודשים הקודמים, כהם הגיעו עודפי הנזילות עד 400 מיליון ש"ח. לאור המצב עתה, צפויים גרעונות במערכת באמצע החודש, עם תשלום המע"מ.

בימים הקרובים צפויה הזרמת כספים מפדיון קרנות השתלמות, אולם עדיין לא ברור מה תהיה השפעתה על המערכת. בסך־הכל ניתן לפדות עתה כספים בהיקף של 300 מיליון ש"ח, אולם לא ברור כמה מתוכם יוזרמו למערכת.

בעקבות הורדת שיעורי הריבית במשק, ירדה גם הריבית על הפקדונות השקליים וריבית הג'מבו עמדה אתמול על 18־20 אחוז לשנה. גידול חד בגרעונות הנזילות עשוי לגרום עליית הריבית הקרדיטורית.

אודי נחשון

חברת העובדים נגד הלאמת בנק הפועלים

חברת העובדים מתנגדת לרעיונות המשמעים בחוגים ממלכתיים, בדבר הוצאת השליטה על מניות בנק הפועלים מידיה והשוואת הזכויות של מניותיה.

בישיבת הוועדה המנהלת האחרונה נתקבלה הצעת ההחלטה שהגיש מזכ"ל חברת העובדים, רני רוזוליו, האומרת כי "חברת העובדים תתנגד לכל שינויים בזכויות המוקנות למניות הבנק המוחזקות בבעלות חברת העובדים, ותפעל כדי לשמור על אופיו המיוחד של בנק הפועלים".

בדיון שהתקיים הביעו הדוברים את חששם, נוכח האפשרות שהשליטה על הבנק תעבור מידי חברת העובדים, אם בדרך של הלאמה או בהעברתה לידי אחרים.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הצהיר, כי לא יסכים לכל ניסיון של הממשלה לשנות את תנאי ההסכם וזכויות המניות, והטיל ספק אם העובדה שמניות הבנקים יהיו בידי ציבור אנונימי יוסיפו לחוסן המערכת הבנקאית.

בחוגי חברת העובדים מדגישים, כי בנק הפועלים הוקם ופותח על־ידי ההסתדרות וחברת העובדים כדי להשיג מטרות בתחום בניית המשק ופיתוחו. הבנק, בשליטת חברת העובדים, התפתח במשך השנים והגיע למעמד של בנק מוביל, תוך שהוא משמש כגורם המרכזי הנותן שירותים פיננסיים לסקטורים היצרניים במשק ולציבור השכירים בכל רחבי הארץ. יתרה מזו ההסתדרות, כמו בעלי מניות בנקאיות אחרים, כבר נשאה בתוצאות שנבעו מההתפתחויות שהשפיעו על מניות הבנקים בשנים האחרונות.

לפיכך עמדתה של חברת העובדים היא, כי דרושה שמירה על המשך השליטה של חברת העובדים וההסתדרות בבנק הפועלים, תוך שמירת אופיו המיוחד של הבנק ומעמדו המוביל במערכת הבנקאות ובמשק הישראלי.

גלגלי הבורסה

ירידות תלולות במניות

ירידה תלולה נרשמה אתמול במסחר במניות, במסגרתה הסדיר המשקיעים כ־250־200 מיליון דולר. 248 מניות ירדו ורק 35 עלו. הירידות הגיעו עד 4% במניות הבנקים ועד 10% במניות הספקולטיביות.

המסחר ב"משתני" אופיין אף הוא בירידות של 14 מניות, כאשר 8 נשארו ללא שינוי. לעומתן נרשמה עלייה במניות ההסדר. [...] שהירידות [...] נמשכות למרות רכישות בנק ישראל. חוגי המסחר ייחסו את הירידות להפסקה בקליטת היצעים ע"י קרנות הנאמנות, משום שהציבור החל למשוך מהן כספים.

במילווה קצר מועד הגיע אתמול המחזור ל־68.9 מיליון ש"ח, בעוד שהתשואות החודשיות נעו בין 1.88% ל־1.94% והתשואות השנתיות בין 25.05% ל־25.95%.

במניות ההסדר נרשמו רק עליות שערים (ב־%): פועלים מ' — 1.3; אי די ב' רג' — 1.0; אי די בי ב' — 1.4; אגוד רג' — 0.8; דיסקונט ב' — 2.2; דיסקונט א' — 1.0; מזרחי מ' 0.5 תשואותיהן השנתיות נעו בין 15.53% הפועלים מ' ל־16.37% (בכל"ל). הפועלים ע"ש — 15.73%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק ירידות שערים: הספנות 0.1 — 3.3; הספנות 0.5 — 10.0; כללי מ"ר 1 — 1.5; פי בי — 9.4.

במניות החופשיות בלט ריכוז הירידות ב־10%: שלטון, מלונות דן, מ.ל.ל., משוב, ניקוב 5, אמנונים 1, צרער, לומיר 5, מישנאל, לוינשטין 5, שג־הר, גולדפרוסט 5, מן 1, ברוך 5, מטוויות 5, מקט 5, פרגוד 1, סברינה גיבור, קינג 1 ר"5, אלקטרה 1 ר"5, ספקטרוניקס 5, אקרשטיין 1, ברטון 5, דקסטר, נקה, קרם כימיקל, אמישר, מור' הש 124, פמה 0.5, כ־10.1% ירדו: אורן 5, עסים. לעומתן עלו ב־10%: פיתוח תעשייה, דרוקר זכ' 1, אליאנס.

בשוק איגרות החוב נרשמו יציבות וירידות עד 10% בצמודות למדד נושאות 3% ריבית לשנה ובנושאות 4.25% לשנה. באחוז אחר ירדו הצמודות ב־80% למדד והצמודות לדולר מסוג "ארמון". בנסחרות במט"ח היו עליות קלות.

בנק לאומי הודיע, כי שכר היו"ר בעד השירותים שהוא נותן לבנק כיו"ר נקבע ל־12 אלף ש"ח לחודש. השכר יתואם מדי חודש בחודשו עפ"י המדד. כן יהיה היו"ר זכאי לשכר השנתי הגלובלי המשולם לדירקטור בבנק, אך לא יהיה זכאי לקבלת החזר הוצאות בגין השתתפות בישיבות הדירקטוריון. על הכנסתו הכוללת ישולמו הפרשות סוציאליות לפיצויים וגמל בסך 13½% ע"י הבנק.

בנק החקלאות לישראל הודיע על רווח נקי שהסתכם בכ־2.6 מיליון ש"ח ברבע הראשון של 1987, לעומת רווח נקי של כ־9.7 מיליון ש"ח ב־9 החודשים האחרונים של 1986.

"קידוח כוכב 28": במבחני הפקה של נפט בבאר זו, שנמשכו כ־4 שבועות, הפיקה הבאר בשיעור ממוצע של כ־140 חביות ליממה נפט נקי ממים. בדעת החברה להמשיך בהפקת הבאר בזרימה חופשית בשיעור זה.

"לודזיה" דיווחה על רווח נקי מתואם של 2.1 מיליון ש"ח בשנת 1986, לעומת כ־754 אלף ש"ח בשנת 1985, גידול ריאלי של כ־186%.

"שמן" דיווחה על הפסד נקי של כ־187 אלף ש"ח בשנת 1986, לעומת הפסד נקי של כ־426 אלף ש"ח לשנת 1985.

"ת.ג.ל. תעשית גומי לישראל" דיווחה כי בשנת 1986 היה לה הפסד מותאם של כ־4.2 מיליון ש"ח, לעומת רווח מותאם של 5 מיליוני ש"ח בשנת 1985.

"תעוש מימון תעשייתי" הודיעה כי הפסידה 297 אלף ש"ח מתואמים ב־1986, לעומת הפסד של 740 אלף ש"ח ב־9 החודשים האחרונים של 1985.

"החברה הישראלית לבשות משנה" הודיעה, שהרווח המתואם שלה לאחר מס במאזן המאוחד הסתכם ב־461 אלף ש"ח, בהשוואה להפסד של 2.1 אלף ש"ח בשנת 1985.

"חברה לפיתוח מפעלי תיירות" דיווחה על הפסד נקי של 633 אלף ש"ח בשנת 1986, לעומת כ־1.7 מיליון ש"ח רווח נקי בשנת 1985.

אלחנן הורוביץ

עלייה במחירי הכותנה

במחצית הראשונה של חודש אפריל חלה עלייה חדה במחירי הכותנה, הן לאספקה קרובה (אינדקס ליברפול) והן למכירות עתידיות (בורסת ניו־יורק).

הסיבות לשיפור בשווקים:

— נתקבל אישור רשמי שמלאי הכותנה בסין מצומצם הרבה יותר מהאומדנים (פחות ב־5 מיליון כריכות שהם מעל מיליון טונות).

— תחזית המזרע הרשמית בארה"ב, שהתפרסמה ב־1 באפריל, מצביעה על תוספת של 3% לשטח הזרוע, שיעור נמוך בהרבה מהניחושים המוקדמים.

— תנאי אקלים קשים בארה"ב ובאגן הים התיכון (תורכיה, יוון).

— סין אינה עו[מדת] בהתחייבות היצוא שלה, ואף מנסה לקנות כותנה.

כל הגורמים האלה הביאו לעליית מחירים של כ־3 סנטים לליברה באינדקס ליברפול, ו־4־5 סנטים לליברה בשווקים העתידיים בניו־יורק. בהתאם לכך, מחיר כותנה ישראלית בי[ם] אירופה הוא כ־75 סנט לליברה.

מבזקים כלכליים

■ מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה והמסחר אי[שרה] הקמה והרחבה של [...] מפעלי תעשיה ב[השק]עה כוללת של 30 מיליון דולר. מנהל [...] ההשקעות בתמ"ס, עודד שמיר, מסר כי בין השאר אישר המרכז הקמתו של מפעל טקסטיל באופקים, הקמת מפעל בתחום החשמל [...] שלומי והקמת מפעל פלסטיק בכרמיאל. ההשקעות שאושרו על־ידי מינהלת מרכז ההשקעות יביאו לתוספת יצוא של 21.4 מיליון דולר וליצירת 318 מקומות עבודה חדשים.

■ בהשקעה של 3 מיליון דולר בצירוף [...] יצור וכמיגנה תעשייתי, נחנך [...] ביוקנעם־עילית המפעל "נורת הילס ישראל", מפעל הראשון שהוקם בפארק לתעשיות עתירות־ידע במקום. המפעל [...] מתוחכמים למערכות אלקטרוניות מתקדמות. הוא חברה־בת של "נורת הילס אלקטרוניקס" מלונג איילנד ניו־יורק. בעל המניות העיקרי בחברה־האם הוא היהודי־אמריקני אליעזר ליאור [...]. חלק האריה של תפוקתו מיועד ליצוא. בשלב ראשון יגיע היצוא השנתי למיליון דולר והתחזית היא 4 מיליון דולר לשנה. יצוא ישיר ועקיף, כמרכיב במערכות אלקטרוניות מתקדמות ישראליות. המפעל יקבל מעמד של מפעל מאושר. מעסיק כיום 23 עובדים ומספרם יגדל ל־100. רובם תושבי יוקנעם.

■ חברת "סנפרוסט" צופה גידול של 25% ביצוא לשנת 87, הנובע בעיקר מהרחבת שוקי היצוא לקנדה, מדינות צפון אמריקה, יפאן וסקנדינביה. בתקופה הקרובה תחל סנפרוסט לייצא מרקים ומיקסים (תערובת ירקות קפואים) לתעשיית המזון המוכן בארה"ב [...] סנפרוסט הינה ספק קבוע של "ג'ינסל פוד"). בשנת 86 חל גידול של 20% ביצוא מוצרי החברה לעומת 1985. מכירות סנפרוסט בשנת 86 הסתכמו ב־45 מיליון דולר, לעומת 34 מיליון דולר ב־1985.

■ משלחת קטלאנית בראשות נשיא הממשלה האוטונומית של חבל קטלוניה, בספרד, ג'ורדי פוג'ול, תגיע לישראל בימים הקרובים לחיזוק קשרי המסחר, התיירות והתרבות בין קטלוניה וישראל. הנשיא ג'ורדי פוג'ול מגיע בראש משלחת הכוללת מספר מחברי ממשלת קטלוניה: שר המסחר והתיירות יואכים מולינס אמט, שר החקלאות ג'וזף מירו ארדוול ושר התרבות יואכים פרר רוקה. כן יהיו במשלחת אנשי מדע, כ־40 אנשי עסקים, אנשי אקדמיה ואמנות.

■ מנכ"ל התאחדות התעשיינים, ארנון טיברג, מאשים את מנכ"ל משרד הפנים, אריה דרעי, כי הוא "שם ללעג את חוק יציבות המשק" המתייחס לגובה הארנונות ב־87, ומעודד רשויות מקומיות לגבות ארנונות בניגוד לחוק.

טיברג אומר, כי בחוזר־מנכ"ל שפרסם דרעי ב־12 באפריל הוא עודד רשויות מקומיות לתבוע העלאות חריגות לשנת 87, מעבר להעלאות בשיעור 22 אחוז שמתיר החוק. התאחדות התעשיינים פנתה לשרי האוצר והפנים בבקשה שלא יאפשרו התייקרויות ברמי הארנונה מעבר ל־22 אחוז. כן דורשת ההתאחדות מהשרים האחראיים להנחות רשויות שחרגו מעבר להתייקרויות המאושרות, להוציא חשבונות ארנונה חדשים.

בהתאחדות התעשיינים טוענים, כי ביבנה ובקריית־גת נדרשים המפעלים לשלם חשבונות ארנונה גבוהים ב־60־75 אחוז מהארנונה ב־1986, ללא אישור שרי האוצר והפנים.

מהפיכה שקטה בדמי ביטוח לאומי

במסגרת ייצוב המשק בוצעה מהפיכה שקטה בגביית דמי הביטוח הלאומי. המהפיכה החלה כבר ביוני 1986, על־פי סידורים זמניים לשלושה חודשים. בשנת התקציב 1986/87 הפסיד הביטוח הלאומי גבייה של 906 מיליון ש"ח, שכוסו ע"י האוצר. מסכום זה זכו העצמאים ב־106 מיליון ש"ח והמעסיקים ב־790 מיליון ש"ח.

במסגרת התקציב ל־1987 אישרה הכנסת הסדר קבוע להפחתת שיעורי דמי הביטוח הלאומי באופן קבוע. גביית היטל החינוך והיטל הג"א בוטלו, ובכך הופחתו 1.7% מההכנסה החייבת בדמי ביטוח. באותו זמן הוקטן גם המס המקביל ממבוטחים עצמאים ב־0.5 אחוזים. הפחתת המעבידים מהשכר הופחת מ־16.2 ל־10.85 אחוז בלבד מהשכר המשולם לעובד, מתוכם 4.95 אחוזים מיועדים למס מקביל. דהיינו דמי הביטוח המשולמים ע"י המעסיקים הוקטנו ל־5.9 אחוזים לעומת 5.35 אחוזים המנוכים מהעובד. במקביל הוקטנו גם תשלומי העצמאים. בסך הכל ישלמו העצמאים והמעסיקים דמי ביטוח הנמוכים ב־24־25 אחוז מרמתם הקודמת.

דמי הביטוח נגבים מההכנסה החייבת שהיא פי שלושה מהשכר הממוצע, המסתכם ב־3,675 ש"ח בחודשים אפריל־יוני השנה ועד 4,980 ש"ח למבוטחים שאינם שכירים.

צ.ט.

קרנות הנאמנות

תשואה של 7% במניות הפסד של חצי אחוז במדד

רק כשליש מקרנות הנאמנות השיגו תשואה ריאלית חיובית בחודש אפריל. חרף העלייה החדה בשערי המניות, פיגרו מרבית הקרנות אחר שיעור עליית המדד המשוערת, בגלל דריכה במקום או נסיגה נומינלית בשערי אפיקי ההשקעה הסולידיים, כמו מניות ההסדר וצמודי מדד — כך עולה מסיכומים שערכו כלכלני חברת הייעוץ "מיטב".

הקרנות המתמחות במניות השיגו בחודש שעבר תשואה ממוצעת של כ־7 אחוזים. הקרנות המתמחות במט"ח ובבנקים שבהסדר השיגו תשואה של כאחוז אחד ואילו המתמחות בצמודי מדד סיימו את אפריל עם תשואה שלילית של 0.5 אחוזים בממוצע.

הקרנות הטובות ביותר באפריל: "שסק" (אילנות דיסקונט) — 11.1 אחוז, "לפיד" (יוניטרסט) — 9. 10 אחוזים, "אבוקה" (יוניטרסט) — 10.7 אחוזים. הגרועות ביותר: "תרשיש" (לאומי־פיא) — 2־ אחוזים, "מקשה" ו"לשם" (עמרו־המזרחי) — 1.7־ אחוזים כל אחת.

א.נ.

ישראל תפתח נציגות מסחרית בדאבלין

ישראל תפתח באירלנד נציגות מסחרית, שתשרת יצואנים ישראליים המבקשים להגביר את קשרי הסחר עם גורמים במדינה זו — כך החליט שר התעשייה והמסחר אריאל שרון.

הנציגות המסחרית בדאבלין תהיה כפופה לנציגות המסחרית של ישראל בבריטניה. בשלב הנוכחי יעמוד בראשה עובד מקומי, העובר בימים אלה הכשרה מתאימה.

אשתקד הסתכם היצוא הישראלי לאירלנד ב־18 מיליון דולר, בעוד היבוא ממדינה זו היה כ־19 מיליון דולר, בעקבות גידול ברכישות בשר מאירלנד חל גידול משמעותי בהיקף הסחר והנציגות המסחרית תטפל בעניין זה. הנציגות תפעל להגברת רכישת הגומלין על־ידי החברות האיריות.

הנספח המסחרי של ישראל בבריטניה, נח שני, שיהיה אחראי גם על המשרד באירלנד, מעריך כי ניתן להכפיל את היצוא הישראלי לאירלנד בתוך שנתיים עד שלוש שנים, על־ידי סיוע ישיר ועקיף של הנציגות המסחרית החדשה.

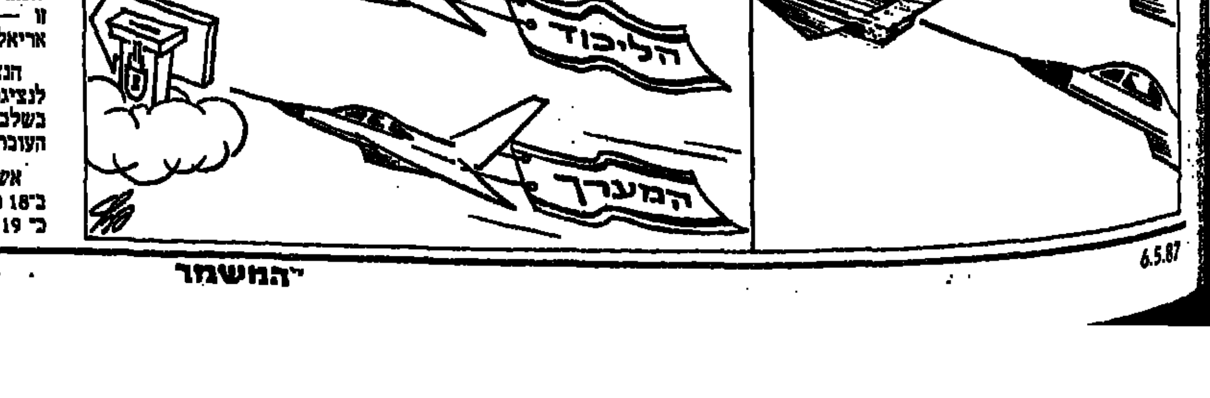

העורך הכלכלי: צבי טימור

מאת דורית גפן

כל הבמה אמ"י

תוכנית הבידור „כל העולם במה" של איגוד אמני ישראל, אמ"י, אשר חתמה את מישדרי יום העצמאות של הטלוויזיה, היתה רפרפת טעימה, שהשאירה טעם של עוד.

יום העצמאות הל"ט היה בסימן התרבות והאמנות, וכי כאמני ישראל המוכשרים — בקטעי בידור מעולים מתאים לתת את אקורד הסיום שלו.

מעולם, נדמה לי, לא ראינו במישדר אחד שורה ארוכה כל כך של שחקנים, זמרים, ברדנים, רקדנים ומוסיקאים — בפרץ כזה של קטעי בידור ושירה, שבחלקם לפחות היו מפתיעים ומצחיקים. אי־אפשר למנות את כולם. אך איך אפשר לשכוח את הופעתם ה„פאנקיסטית" של שמוליק רודנסקי, שמוליק סגל, אלכסנדר יהלומי ורפאל קלצ'קין — בשירם של חברי להקת מאשינה „רכבת לילה לקאהיר". או את הקטע הנפלא של טוביה צפיר ואלברט כהן ובניהם יואב ושרון. שתי כלות פרס ישראל מרים זוהר וליאה קניג, הופיעו בוורסיה אקטואלית של הפזמון הידוע מ„אני אוקלי אשת לפידות".

הרבה צחוקים גרמה לנו הלהקה האופראית, ששרה את שירי דני סנדרסון וג'קי מקייטן, ואילו ריקודי להקת „בת־שבע" הרכיבו הופעה קצרה אך מחשמלת. ציפי שביט וחנה מרון, וריטה שהרטיטה בביצוע השיר „שני אורות בליל". ושחקן היידיש הוותיק חביב, שליחו לא נס, כמו גם ג'ניה קסלר ובלייכר, שהופעתם היתה הוקרה לתיאטרון היידיש. ואיך אפשר שלא לציין את הופעתם המדליקה של שלושת הגברים של להקת „הכל עובר חביבי" בפארודיה מצויינת על האחיות אנדרס, והגירסה החסידית של צמד „רעים" לשלאגר של אריק איינשטיין, ומה על הסקטש' של תיקי דיין וטליה שפירא — איזה צחוק. ועדיין לא הזכרנו רבים וטובים, כמו שושנה דמארי ורבקה מיכאלי, וירדנה ארזי ובר־אבא ומושונוב, ויהורם גאון ועוד ועוד. מה אפשר לומר על מבחר כזה של המיטב שבמיטב, שעשו לנו פשוט טוב על הלב ועל הנשמה, ואיך לא נשכח — על הצחוק ועל הרטט, ועל כל אותם רגעי הנאה, אלא עם קצת פאתוס — אשרי העם, שאלה אמניו.

דמעה לזכרם

„עקידה" – יוסי ידין וגבי עמרני

יום הזכרון לחללי מערכות ישראל הוא יום זיכרון קולקטיבי. המשפחות, בגלל גורלן המר, אינן נזקקות ליום זה, שהרי הזכרון והכאב הולכים איתן בכל יום ובכל שעה, והזמן אינו רופא. הטלוויזיה והרדיו מנסים מדי שנה להתמודד עם יום הזכרון בתוכניות חדשות, אם כי המסגרת השחורה של השכול והיתמות אינה מאפשרת חידושים רבים. לי, לפחות, השיגרה הבנאלית של קריאת כתבים של הנופלים, או שיחות עם משפחות שכולות, אינה מפריעה. להיפך, תמיד חוזרת ונשנית אותה צביטה, אותה תחושה של הפסד וחסר — עם כל אותם צעירים, ביניהם ברוכי־כשרון, שנעקרו מתוכנו במלחמות הרבות. תמיד גם חוזרת ההזדהות עם המשפחות השכולות, שנחשפות ביום זה מחדש.

ביום הזכרון השנה הופק הסרט „עקידה" מאת עירא רביר ובבימויו של רוני ניניה, בהשתתפותם של יוסי ידין וגבי עמרני. זוהי גירסה טלוויזיונית למחזה בשם זה. עירא רביר מציג בתסריט שלו מציאות חיים של אבות שכולים. ראיתיו רגישה מאוד אך נוקבת, וההפקה של הסרט — הבימוי הקאמרי של ניניו והמישחק המצויין של ידין ועמרני, עושים את הסרט לתעודה אנושית מרגשת מאוד.

אולפן העצמאות

לא היה צורך בווידויה האישי של כרמית גיא בסיום מישדרי יום העצמאות של הטלוויזיה, על כך שהיא נהנתה מהמישדרים. היא וגבי גזית עשו עבודה טובה באולפן וניכר היה בהם, כי הם אכן נהנים — אם מהאורחים שהוזמנו לאולפן ושיחזרו מקרים שהיו, כמו למשל על מכת הארבה ששטפה בארץ בשנות החמישים, או טיסת השלום של אייבי נתן למצריים במחצית שנות השישים. שלא לדבר על קטעי יומני הקולנוע של כרמל וגבע, שאותם נהגנו לא להחמיץ אף פעם, בלכתנו לקולנוע בעידן הטרום־טלוויזיוני. יש משהו מעבר לנוסטלגיה בצפייה באותם יומנים, המראים צדודית נשכחת של עצמנו — איך היינו וכיצד השתנינו, ולגלות כי חלק מהבעיות הדיכוטומיות נותרו בעינן בחברה הישראלית.

פרויקט יום העצמאות של הטלוויזיה הישראלית כלל בין היתר את השידור הישיר של פתיחת משחקי הפועל — מיפגן מרהיב בססגוניותו וביופיו, שאפילו כמה נאומים לא הצליחו לקלקלו.

מופע אמנים שהופק בבסיס חיל האוויר. תוכנית על דוד בן־גוריון, מן ההיבט האישי והאינטימי יותר, בהנחיית מני פאר ובהשתתפות בני משפחת בן־גוריון. התוכנית לא ניפצה את המיתוס של בן־גוריון, אך ריככה אותו בסיפורים אנושיים, שגילו מעט את האיש מאחורי המיתוס.

כמו בכל שנה היו לנו גם התוכניות הקבועות של טקס הדלקת המשואות, חלוקת פרס ישראל — ובתוך חידון התנ"ך לנוער. גם מקומם של סרטי הקולנוע לא נפקד, ובבוקרו של יום יכולנו אפילו לשמוח עם הילדים שבין הצופים על ההפקה המקסימה של המחזמר „שלמה המלך" מאת דפנה אילת. איזו יופי של הצגה. גם הטקסטים, גם המוסיקה וגם הביצוע. יותר חביב מחביב.

אלה שנשארו ביום העצמאות בבית יכלו למלא את עיתותיהם הפנויות מול הטלוויזיה, ואפילו ליהנות מחלק גדול מההיצע שהוגש להם.

מסך פתוח

תוכנית „מבט שני" הביאה לנו שני מישדרים רצופים, שהוקדשו למתרחש בבריה"מ. הפרק הראשון היה מרתק, ונתלוו לו גם הסברים חשובים, ואילו הפרק השני היה רובו ככולו קטעים שונים של סרטי חדשות, שנתלוותה להם קריינות ופרשנות של עורך חדשות החוץ, רזו ויצטום.

המיוחד בפרק הראשון היה הסרט של הטלוויזיה ההולנדית, כמדומני, שקיבלה אישור לצלם כמעט בכל מקום בבריה"מ, להוציא אתרים צבאיים ובטחוניים. כבר בראשיתו של הסרט ההולנדי זכינו לראות ולשמוע את המשורר יבגני יבטושנקו בשידו „עיר הלא ועוד הכן". יבטושנקו הצטרף לצוות הטלוויזיה ההולנדי בחלק מצילומיו, והשתתף גם בשיחה מאלפת עם קבוצת צעירים סובייטים, שבה אפשר היה לראות בין היתר, כי הדור הצעיר שם אינו רק שמרני למרי, אלא גם נוטל ביקורת היסטורית, ואף אינו די פתוח לשמיעת ביקורת על מנהיגיו ההיסטוריים.

למרות ההסתייגויות מרמתה של התוכנית השנייה, יחסית לראשונה כמובן, שהיתה כאמור מצויינת, הרי לצופה הישראלי היתה זו הזדמנות מיוחדת להתבונן, ולו באופן שטחי, על המתרחש היום בברית־המועצות, להציץ מבעד מסך הברזל, שהוסט מעט הצידה, מאז עלייתו של גורבצ'וב לתפקיד מזכ"ל המפלגה.

בעריכת עלינא תורי

פסטיבל ישראל 87

על גזענות וסובלנות

„אי סובלנות" — התרחשות מוסיקלית־קולנועית, בריכת השולטן

מאת יעל ישראל

בשורה לגרופיס של „נפוליאון" ולכל מתגודדי היכל התרבות שכבר מכינים גרדרובה לאירוע הכי תרבותי של הקיץ, עם או בלי פרוות צינצ'ילה. סנובים, ב„אי סובלנות" כבר הייתם? כשאבל גאנס עוד שיחק תוספת ורק חלם על „נפוליאון", ד.וו. גריפית כבר ביים את האפוס המונומנטלי שלו: „אי סובלנות".

מיספר יצירות ענק של הקולנוע האילם כבר זכו בשנים האחרונות לרסטורציה, ביניהן „מטרופוליס" של לאנג, „נפוליאון" של גאנס, ועתה „אי סובלנות", שהוקרן בפסטיבל אבניון האחרון והגיע לארץ לפסטיבל ישראל. כמו „נפוליאון" גם „אי סובלנות" יוקרן על מסך ענק של 70 מ"מ בליווי חי של התזמורת הסמפונית ירושלים־רשות השידור ובניצוחו של המנצח הצרפתי ז'אן מרסייה (ב־9.6 וב־13.6 בבריכת השולטן). מי שרואה לעצמו חובה לראות ולהראות ב„אירוע המלכותי" על הקורסיקאי הקטן, חייב את זה גם ל„אי סובלנות". סרט פציפיסטי שנוצר בשנת 1916 בעקבות מלחמת העולם ה־1.

דייויד וו. גריפית הוא ללא ספק החשוב בבמאי הקולנוע האילם, ותרומתו גדולה לקולנוע בכלל, ולתעשיית הסרטים האמריקנית בפרט. היסטוריון הקולנוע קווין ברנקלאו (מי שעשה את הרסטורציה לסרט „נפוליאון") אף הכתירו בתואר: „הבמאי היוצר היחיד באמריקה, שזכאי להיקרא גאון". החל מ־1908, השנה בה נכנס לעסקי הקולנוע, יצר גריפית כ־500 סרטים במשך חמש שנים, רובם היו מלודרמות רומנטיות פסטורליות שהשפיעו על המשך יצירתו, ועל הסרטים החשובים שהיקנו לו שם של גאון. בין השנים 1915־20 יצר גריפית את האפוסים החברתיים הגדולים שלו: „הולדתה של אומה", „אי סובלנות", „הדרך מערבה", „שברון הפריחה", ו„לבבות העולם" שגם הוא אפוס תעמולתי על מעורבות אמריקה במלחמת העולם ה־1.

„אי סובלנות" נולד דווקא מהביקורות השנויות במחלוקת ומאי־הנחת שיצרה „הולדתה של אומה" — יצירת מופת חשובה, שמתרחשת בימי מלחמת האזרחים ועוסקת

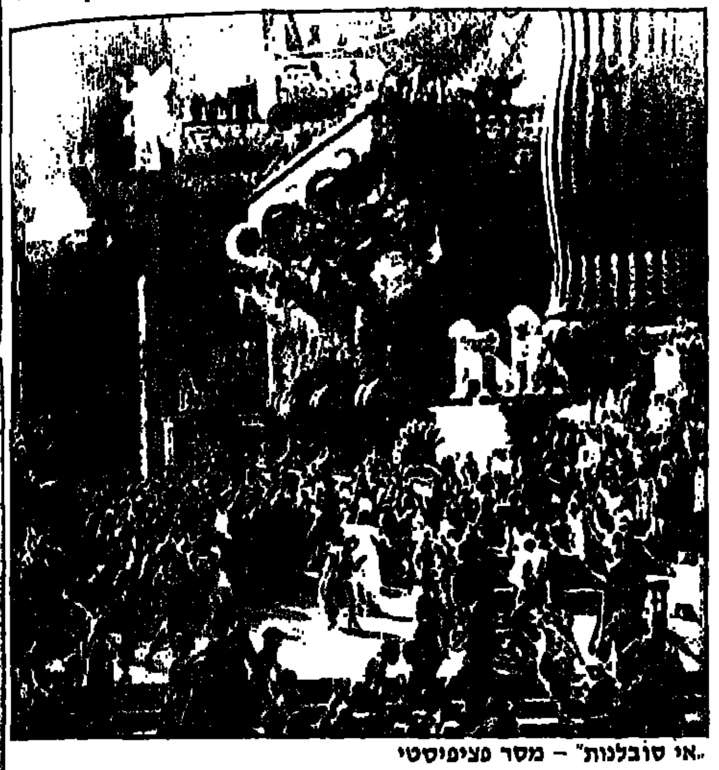

„אי סובלנות" – מסר פציפיסטי

בבעיית הגזענות בדרום הסוער. מסתבר שגריפית, יליד קנטאקי, בן הדרום הגזעני, היה קצת גזען בעצמו. בסרטו יש הישגים קולנועיים מרהיבים בצד מסר בעייתי. הוא ניסה לתאר את הבעיות הבוערות בין הלבנים לבין שחורים, אבל הציג עמדה שוביניסטית מתנשאת.

שיא הסרט הוא אונס אישה לבנה בידי כושי אכזר, בעוד „הקו קלוס קלאן" מוצגים כמאור הדרום וכמושיעי הגזע הלבן. הליברלים של החוף המזרחי לא אהבו את הסרט והאשימו את יוצרו בגזענות. היו אף שניסו לפרש את יצירתו על־פי שורשיו המשפחתיים, שכן משפחתו איבדה את כל נכסיה בעקבות מלחמת האזרחים וביטול העבדות.

גריפית נפגע מהתגובות והחליף את עורו. אם ב„הולדתה של אומה" נציג פני ריאקציונר שמרני, הרי ב„אי סובלנות" שנעשה מקץ שנה, הוא היה לליברל והסרט הוא פציפיסטי לעילא. הקורא לסובלנות ולהתעלות הרוח. אידיאולוגיה עיקבית אולי לא היתה לו. אבל תעוזה קולנועית היתה גם היתה.

הולדתו של „אי סובלנות" אינה [illegible] עם כניסת אמריקה למלחמת העולם [illegible] נרתמה הוליווד ונתנה כתף [illegible] ולתעמולה האנטי מלחמתית. באותה [illegible] נעשו עוד שני סרטי מלחמה: „האומה" [illegible] תומס אינק ו„ציבורי המלחמה" של [illegible] סלוניק. אבל „אי סובלנות" היה הגדול [illegible] שבכולם, ספקטקל המחולק לארבעה פרקים סימליים, כל חלק ממוקם בתקופה היסטורית אחרת, באמצעותם פיתח הבמאי את [illegible] אורות האכזריות האנושית הנצחית בין אדם לרעהו, ואת המאבק המתמשך [illegible] נגד הברוטאליות. אחד הפרקים [illegible] עוסק במחלוקת שבין יהודים לבין [illegible] המקרא. אצל גריפית ההיסטוריה נפתחה [illegible] חיים, בצד סצינות של קרבות הוא [illegible] הרבה אלימות ואפילו סקס [illegible] הוויקטוריאני הקשוח של אותם ימים [illegible] שחקני הסרט אי אפשר שלא להזכיר את [illegible] ליליאן גיש האגדית, [illegible] גריפית, ואת אריק פון שטרוהיים, [illegible] בפני עצמו.

מופע

גרשווין ואני

„ג'ורג'י וג'יני" במרתף העליון של בית לסין

מאת יוסי ונונו

ג'יני רובין גדלה על המוסיקה של גרשווין, אבא שלה היה מה שנקרא שרוף על גרשווין, הבית היה מלא בו. ג'יני כפסנתרנית צעירה נתפסה לזה. בתחילת שנות ה־70 עלתה לארץ, אבא נשאר בניו־יורק, עכשיו היא מעלה ערב שכולו גרשווין, האבא הספיק לראות את החזרות, והחמיץ את הבכורה. סיפור משפחתי. גם הבעל אליעזר רבין נכנס לסיפור הזה, הוא המתרגם של השירים. מה שבהחלט חוסך הוצאות.

ג'יני רבין יצאה לאוויר העולם התקשורתי לא דרך גרשווין, ריטה היא שהוציאה אותה מאלמוניותה, ג'יני התפרסמה כמחליפה של ריטה ב„גבירתי הנאווה", מה שמסתבר כלא נכון „הייתי עוזרת מנהלת מוסיקאלית בהצגה, והחליטו שמעידים אותי על הבמה. כשריטה חלתה ביקשו ממני למלא את מקומה לחזרות הטכניות. אני החלטתי ללמוד את התפקיד באופן אישי, כי הייתי בועטת בעצמי אם היו מציעים לי את התפקיד ולא הייתי יודעת. בעתונות התפרסם כאילו אני מורמרת מה שבכלל לא נכון, נהניתי מאוד."

היא מספרת ששלחה לאבא שלה קטעי עתונות והוא כתב לה שיפה שהיא הצליחה להתפרסם מבלי לעשות כלום ועל זה נאמר החיים תחת ריטה. האמת היא שהקול של ג'יני די מפורסם. כל מי שצופה בטלוויזיה החינוכית יכול לשמוע אותה שרה את שיר הנושא ל„Sing a Song". עכשיו היא מצטלמת לתוכנית חדשה באנגלית (סוף סוף) שתקרא „Sing it".

הרעיון לערב גרשווין נולד בתוך הבית, אליעזר רבין: „ג'יני רוקדת, מעבדת ושרה, חיפשנו חומר שיכול להביא לידי ביטוי את כל הכשרונות ביחד. ג'יני מופיעה ברחבי הארץ. אז הלכתי ותרגמתי שירו של גרשווין שהתקבל יופי ע"י הקהל, תרגמתי עוד אחד וכך עד שהגענו בתוך המופע ל־1/4 שעה גרשווין ומכאן ועד לערב שלם — הדרך קצרה.

ג'יני רבין – גרשווין בעברית

ג'יני: אחר כך התחיל המחקר הגדול. שום שיר של גרשווין לא בסולם שלי, התחלתי לשמוע הקלטות ביניהם מקוריות שגרשווין מנגן בעצמו, ועיבדתי כל שיר לפי הכיוון שלי.

הבעל מסתבר לא כל כך הכיר את גרשווין „הייתי בור בגרשווין, כשהתחלתי לחקור, גיליתי שאני האדיוט היחידי בעיר, חשבתי עליו בקטגוריה של מוצרט ודווקא גיליתי שירים מתוקים, נחמדים, יופי אדיר מבחינת משחקי מילים, צלילים, שירים של שמיעה ואת זה השתדלתי להעביר בתרגום: את הצבע, את התקופה ואת ההבדלים בין הסלנג לשפה הגבוהה."

למה בעצם לתרגם, למה לא גרשווין באנגלית? „זה התחיל לא באופן לגמרי מודע, תירגמתי בשלבים, מה יותר טבעי מלעשות גרשווין מתורגם מושר בידי ישראלית ילידת ארה"ב שמנגנת פסנתר. בארה"ב אגב, [illegible] חומר נוסף של גרשווין, כ־70 שירים [illegible] שלא הוכרו קודם השמיעה, [illegible] הוכרו, כי סביר להניח [illegible] הרים.

השנה היא גם ציון של 50 שנה למותו [illegible] במקרה של ריטה לג'יני רבין קורים [illegible] במקרה, במאי המופע הוא שוקי [illegible] יותר כבימאי של מסות. הפעם יש לו [illegible] אחת וזה [illegible] לדבריו בעייה. „אתה [illegible] להתחבא בשום דבר. יש [illegible] הכל. ישבנו אצל ג'יני שעות [illegible] שיר בנפרד. אחד הפתרונות [illegible] להוציא את התנועה מתוך [illegible] השירה והמוסיקה [illegible] עכשיו רק נשאר לגלות איך יתקבל [illegible] בעברית. המופע בבית לסין [illegible] העליון וברחבי הארץ.

בעריכת יואב אביב

לצאת בחיים מתאונה

כבר לפני 40 שנה החלו יצרני הרכב להבין שיש צורך דחוף לייצר בטיחות יחד עם המכונית. הם חששו שמותם של אנשים בכבישים ירתיע לקוחות פוטנציאליים. התמריץ האמיתי היה בשנות ה־60 וה־70, בעידודה של ממשלת ארה"ב. בטיחות – נושא מורכב ומסובך שאינו ניתן למדידה במספרים מוחלטים

אי־אפשר לחשוב על חיים מודרניים ללא תפוצתם העממית וההרחבה של כלי־הרכב כפי שהיא מוכרת לנו. מעבר סחורות ואנשים מנקודה א' לנקודה ב' חיוני למרקם חיינו ובמעט שאין להעלות על הדעת חברה ללא ניידות חופשית ומשוכללת.

התנועה היא מרכיב בסיסי בחיי הכלכלה כמו גם בתרבות הפנאי של בני־האדם ואחזקת כלי־רכב היא חלק מרמת החיים המקובלת בעולם המערבי. אולם, כידוע לכל, אין שינוי חיובי בלא שתצמח ממנו תורפתו: התפתחות התנועה החופשית ההמונית הגדילה את הסיכון לחיי האדם. סיכון זה נובע מחולשותיה של האינטראקציה שבין שלושת הגורמים: מערכת הכבישים, האנשים וכלי־הרכב.

כבר בימי שחר המכונית הכירו בערכה של בטיחות פסיבית נאותה כמו, למשל, השפעת מיקומם המוצלח של מערכת ההנעה על אופי הנסיעה. הרעיון הבסיסי של חזית רכב בעלת אזור ספיגה וכושר התקמטות — אחת מן הגאולות החשובות ביותר לבטיחות פסיבית — יושם הלכה למעשה על־ידי האנגלי תיוסמן ברני כבר בשנת 1932, אך באותן שנים לא עורר הנושא כל דיון ציבורי ולא גרם לשום פרסום על ניסויים בתחום הבטיחות. נושא זה היה טאבו.

אחרי המלחמה

רק בשנים שלאחר מלחמת העולם השניה, עם הגידול הדרמטי ברמת המינוע, שחל בין השנים 1955 — 1965, גדלה גם העירנות לצורך להשקיע בבטיחות הרבה יותר ממה שהושקע בה. הסיבה לכך כמעט מובנת מאליה: הגידול בתעבורה גרם במישרין לעליה בכמות תאונות הדרכים. כיוון הפעולה היה ברור: מציאת אמצעים שיסתרו את ההתפתחות המסוכנת.

המאמץ המשותף, שאליו חברו מכוני מחקר, גופים ממשלתיים ויצרני הרכב הוביל בראשית שנות ה־70 להיפוך המגמה. אמצעי התקשורת, על המידע שפרסמו, ומתכנני הכבישים, על השיפור בהדרכה והעלאת רמת ניהול הכבישים שהביאו, מילאו תפקיד מפתח בתהליך זה. תקנות התעבורה שפרסמו הממשלות השונות, ובעיקר אלה של ארצות־הברית והקהילייה האירופאית, איפשרו ליצרני הרכב לפעול על יסוד בסיסים משותפים בלא [illegible].

שיתוף הפעולה בין הגורמים השונים, אשר לא עמדו אחראים לבטיחות הנוסעים, הניבו אף הם פרי והוכיחו עד מה חיוני שיתוף פעולה זה: היצרנים, למשל, פיתחו מערכות חגורות בטיחות משוכללות ויעילות יותר ואילו הממשלות קבעו את חובת חגירתן. כך הביאו שני הגורמים ביחד להורדה ניכרת של מספר הנפגעים בתאונות.

כיום, בשונה לחלוטין מן העבר, עירניים הלקוחות להיבט הבטיחותי של כלי־הרכב [illegible] שבהם דורשים שאחת מסגולות הרכב תהיה בטיחות. יצרני הרכב, לעומתם, נוכחו לדעת כי בטיחות היתה לאחד מקני־המידה של איכות הרכב.

אם נשווה את תכונות נסיעתה של מכונית מלפני 30 שנה — או עמידותה במבחן ריסוק — עם מכונית מודרנית, יהיו התוצאות מדהימות לחלוטין גם למי שאין להם כל מושג או עיון בהתפתחות טכנולוגית: מכוניות [illegible] ומכוניות היום כאילו נוצרו בני עולמות שונים ורחוקים זה מזה.

הבדיקות המדעיות של כל הרכיבים המשפיעים על בטיחות המכונית ופיתוחם הנוסף של רכיבים מכניים וציוד פנימי, המבוססים על הערכות שיטתיות של כל הווריאציות האפשריות, שניתן לצפות בהן בכמות העצומה של מבחני הריסוק שנערכו, יצרו שינויים מהותיים במכוניות. רבים מן השינויים הללו אינם נראים ממבט ראשון אך תרומתם להגברת סגולות הבטיחות של המכונית — גדולה.

ברור היום לחלוטין שהבטיחות חייבת להיות מתוכננת כחלק מהותי מן הרכב. היא חייבת להיות מבוקשת, מפותחת ונרכשת במודע.

בטיחות אקטיבית ופסיבית

כאשר אנשי מקצוע מעריכים בטיחות כלי־רכב הם מבחינים בין שני תחומי בטיחות עיקריים:

- אמצעי בטיחות המונעים תאונות והנופלים בתחום הבטיחות האקטיבית.
- אמצעי בטיחות המקטינים את תוצאות התאונה והנופלים בתחום הבטיחות הפסיבית.

צירוף תכונות הרכב משני תחומים אלה מגדיר את בטיחותו. בטיחותו האקטיבית של הרכב מאגדת בתוכה את כל הסגולות הקובעות את תכונותיו והתנהגות הנהג בו. עם אלה נמנים, למשל, ביצועים, תכונות נסיעה, נוחיות, המידע העומד לרשות הנהג, השפעות מזג־האוויר, תימרור, רימזור ומערכת ההכוונה וההדרכה של הנהג. רבות מן הסגולות הללו קשורות זו בזו ואף תלויות זו בזו.

הבטיחות הפסיבית של הרכב נובעת מכל האמצעים ההנדסיים שנועדו למנוע פגיעות או לצמצם את חומרתן. מטרתם הראשונית של אמצעים אלה היא להבטיח את הישרדותם ולצמצם את היפגעותם של כל משתמשי הדרך, המעורבים בתאונה ועם אלה נמנים לא רק יושבי המכונית, אלא אף אלה שמחוצה לה — רוכבי אופנועים ואופניים והולכי־רגל. מטרה זו מושגת על־ידי התאמת רכיבי הרכב לפגיעות הפיסיות האפשריות שגוף האדם עלול לסבול מהן, על יסוד הגדרות רפואיות ברורות. מבני כלי־הרכב, הגיאומטריה שלהם ומערכת הריסון ממלאים בתחום זה תפקיד ראשי.

הבטיחות הפסיבית מתפרטת לתחומים רבים שאחד מהם הוא הביומכניקה. תחום זה מספק מפרטים לבטיחותם של משתמשי הדרכים מתוך התייחסות לקני־מידה לפציעה, מכניזמים של פציעה, מידת עמידות הגוף בתעוקה וקריטריונים אפשריים להגנה. ביומכניקה היא הגשר בין רפואה לטכנולוגיה ועל־פי ממצאיה יופקו החלטות רבות הנוגעות לתכנון כלי־הרכב ובנייתם.

אנשים ובטיחותם הוא הנושא, שעליו מופקדים האחראים לפיתוח אמצעי אבטחה והגנה במכוניות. עד מה מרכזי שיקול זה בפיתוח מכוניות תעיד העובדה, כי כבר בשלב עיצוב הרכב תופסים שיקולי מיקומן ומבנן של מערכות ריסון לנוסעים מקום מרכזי ביותר במטרה להעניק הגנה טובה יותר על הנוסעים, טובה מזו הקיימת. כדי לבדוק ולבחון את הפיתוחים והרעיונות החדשים עומדים במבחן המציאות עורכים החוקרים שורה ארוכה של מבדקים וניסויים, אשר במרכזיים שבהם ממלאות בובות דמויות אנשים, נשים וילדים את תפקיד הנוסעים ברכב, הנשלח להתנגשות או מבחן ריסוק — מבחן — מכשול.

קני־המידה הבטיחותיים להתנגשות חזיתית, הנהוגים כיום בארצות־הברית, היו לקני־

אוסקרים – גברים, נשים, ילדים וזקנים

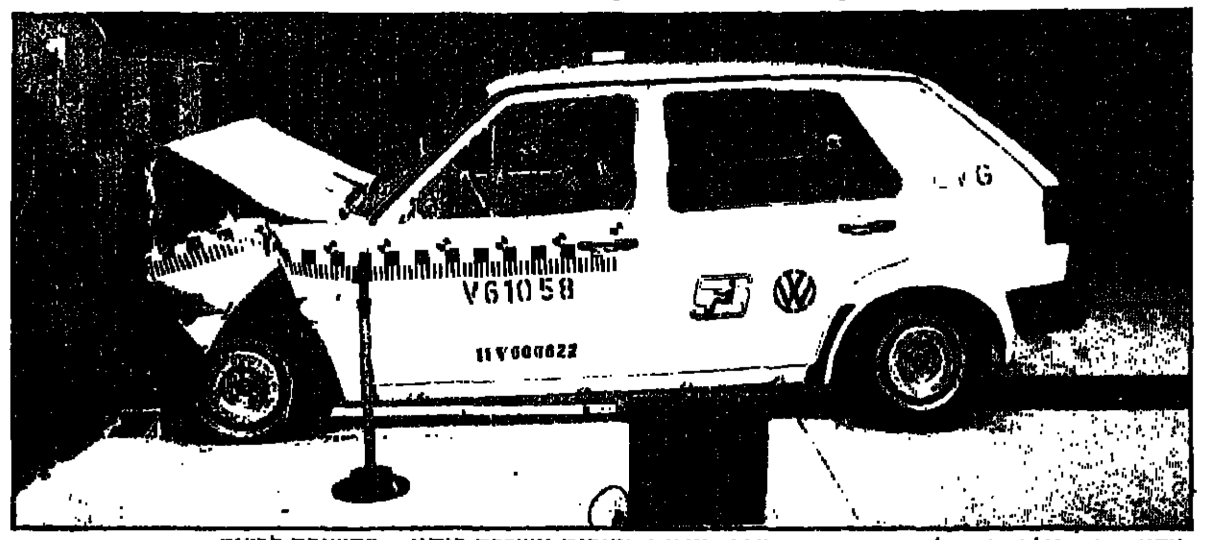

ניסוי ריסוק פולקסווגן גולף – תא נוסעים קשוח, חגורות בטיחות ומערכת ריסון – התשובה לבעיה

המידה המקובלים בכל מבחן של התנגשות מבוימת, שבו נוטלות חלק הבובות. קני־מידה אלה מגדירים את מידת הפגיעה המירבית המותרת בבובות. במטרה לבחון אם אמנם מושגים הערכים הללו נמצא על הבובות מיגוון רחב של נקודות מדידה. חיישני כח ותאוצה קולטים ברייקנות את מהלכה של ההתנגשות ומספקים, באמצעות שידור אותות דרך מערכת כבילים, מידע למערכות הקלטה, המפענחות את משמעותם. מלבדם מוצבות מסביב למקום התרחשות ארוע ההתנגשות מצלמות המסריטות את המתרחש מכל זווית אפשרית.

להתנגשות צד עושים שימוש בבובות שונות מאלה של התנגשות חזיתית ושונות מהן הן אלה, המייצגות הולכי רגל. פולקסווגן מעסיקה מספר גדול בובות, שכינויין „אוסקר" על שום דמיונן לפסל הפרס המפורסם, לכל שלל הניסויים שהיא עורכת בשנה ואשר מספרם מגיע לכ־150 בשנה.

ראוי לציין, בהקשר זה, כי מבחני הריסוק מבוצעים מתוך הנחה, שיושבי המכונית עושים שימוש באמצעים, שמעמיד לרשותם היצרן כחגורות בטיחות. לכן, בכל מבחני הריסוק וההתנגשות חגורות הבובות בחגורות בטיחות אלה. זו ההוכחה כי היצרן רואה את חגורת הבטיחות כמרכיב יסודי בתפישת הבטיחות הפסיבית של הרכב.

מבנה הרכב חייב להביא לידי מימוש מיגוון רחב ביותר של משימות. ובאשר לבטיחות הפסיבית של הרכב, יש להדגיש שני תפקידים מרכזיים:

- יכולת ספיגת אנרגיה.
- אבטחת קשיחות ברמה, שתאפשר התקנת רכיבים מכניים ותישא את איזור ההישרדות ההכרחי בתוך תא הנוסעים.

מימוש שני תפקידים אלה, באמצעות אזור ספיגת אנרגיה קרמי, תא נוסעים קשוח ביותר ומערכת ריסון — חגורות בטיחות ומושבים בעלי משענות ראש, המגיבים בתיאום מלא כתגובה להתנגשות הם הערובה לאפשרות הישרדות הנוסעים בארוע כזה.

המאמץ הרב ביותר של החוקרים מושקע כיום בארגון בטוח של סביבת הנהג והנוסע במושב הקדמי. הנתונים הסטטיסטיים מלמדים כי מרבית הקילומטרים נגמאים בעלי הרכב כאשר שני המושבים הקדמיים תפוסים בעוד שהאחוריים מלאים לעיתים נדירות יותר. גם קרבת הנוסעים הקדמיים לאזור המועד ביותר להתנגשות — חזית הרכב — והימצאות מיכשור רב באיזור זה עושים אותו למסוכן יותר.

כדי להביא לידי חגירת חגורה, שחגירתה אינה תלויה ברצון הנהג והנוסע הקדמי, פותחו כבר חגורות הננעלות אוטומטית על גוף הנהג והנוסע עם סגירת הדלת. מיקום נקודות העגינה העליונה והתחתונה אף נקבע לאחר שנמצא היחס האופטימלי של בטיחות/נוחיות. ברכב הניסוי של פולקסוואגן ESYW נמצא שמגן ברכיים, הנמצא מתחת להגה הוא אמצעי יעיל להגנת הברכיים, אך ממכלול המימצאים של רכבי הניסוי האחרים התברר כי יעיל וזול יותר לארגן את סביבת הנהג כך שתהיה נטולת זוויות חדות ומרופדת בחומר ספוגי ורך, שישכך את עוצמת המפגש האפשרי בין הנהג לדפנות המכונית או לוח המכשירים הקדמי שלה. עוד התברר כי מלבד התקנת מוט הגה, הנשבר בעוצמת התנגשות בינונית ומקטין את סיכויי חדירת גלגל ההגה לבטן, יש להמשיך ולפתח אמצעים, שירחיקו את הגלגל מידי הנהג ובו בזמן יצמידו את הנהג והנוסע הקדמי אל מסעד הכסא. כך פותחה באודי מערכת פרוקון־טן, המותקנת לראשונה באודי 80 החדשה.

מפתחי התקני הבטיחות הפסיבית אינם מזניחים שום אמצעי אף כי לעיתים הוא נראה שולי ובלתי חשוב, כמו משענת הראש. מתברר, למשל, מהתנגשויות שבוצעו עם בובות הניסוי במהירות של 24 קמ"ש בלבד, כי זווית תנועת הראש לאחור במושב ללא משענת היא 64 מעלות ואילו במושב עם משענת — 25 מעלות בלבד. תנועה בזווית הראשונה עלולה להביא לידי פגיעה קשה במפרקת ואילו קיומה של משענת ראש מקטין, כמובן, סכנה זו.

אבן הבוחן

מבחני בטיחות אינם מורכבים אך ורק ממבחני מכשול, דהיינו התנגשות בין רכב לקיר. מכוניות מוסעות במבחנים אלה אל התנגשויות במכוניות אחרות והתנגשויות ירכתיים הם אמצעי נוסף לבחינת יעילותם של אמצעי הבטיחות. במבחני הגלגול כמו גם במבחנים הסטטיים לכאורה חייבים גגות המכונית ועמודיה להוכיח את כושר התנגדותם למעיכה. מבחן ריסוק קרמי במהירות 50 קמ"ש תואם להתנגשות חזיתית, המתרחשת בין שני כלי־רכב במהירות של 100 קמ"ש.

במבחן מול מכשול קרמי, נבחנת יכולתם של כלי־רכב להפחית את תוצאותיה של ההתנגשות. מבחן זה מאפשר התבוננות מעמיקה במבנה הרכב: האם תא הנוסעים מסוגל לעמוד במעמסים גבוהים והאם אכן הוא מספק איזור הישרדות לנוסעים? אילו מעמסים מופעלים על הנהג והנוסעים והאם הם מורכבים ממטחים קצרים וקשים?

מנקודת מבט של התפתחות עתידית, לא די בהבנת התנהגותם של כלי־רכב בנפרד. כמעט כל ההתנגשויות האמיתיות מתרחשות תוך התקלות של מכוניות בעלות מבנים שונים, הנעות במהירויות שונות והנתקלות זו בזו בחלקים שונים (חזית בצד, ירכתיים בחזית וכו'). משום כך, יש היום יצרנים המבקשים להגיע לידי הידברות ושיתוף פעולה בתכנון והתאמת כלי־הרכב אלה לאלה במטרה להבטיח את הגנת כל הנוסעים בכל המכוניות המעורבות בתאונה.

שורה של מחקרים, שבוצעו תוך שיתוף פעולה בין פולקסווגן ליצרני רכב אחרים, אוניברסיטאות וחברות ביטוח הוכיחו כי ניתן לשפר את בטיחות המכונית ללא כל הוצאות נוספות אם מבני המכוניות יתאימו אלה לאלה.

התנגשויות — מכשול במהירויות גבוהות, למשל, מוכיחות לכאורה כי חשוב לבנות מבנה חזית קשה. תכנון כזה של חזית מירדשו כי בהתנגשויות המתרחשות במהירויות נמוכות, הדרושות מבנה רך יותר, נעשות גם הן קשות יותר ועלולות לגרום לפגיעות קשות. אם תתרחש התנגשות של מבנה חזית קשה מול דופן מכונית נוסעים, שהיא כמובן רכה יותר, היא תוכיח בבירור את חסרונותיו של המבנה המוצע. לפיכך, הגיעו חוקרי פולקסווגן למסקנה כי בניית חזית רכה נכונה גם מבחינת בטיחותם של הנוסעים, הנמצאים במכונית שאינה מתוצרתם.

המבקשים לראות שינוי דרמטי במבני המכוניות בעתיד הקרוב צפויים לאכזבה. עלות ייצורן הנמוכה של המכוניות ובעיקר — עליה ניכרת באבטחת בטיחות המשתמשים בתנועה — אינם דורשים כיום, לפי השקפת היצרנים, שינויים דרמטיים, אלא שכלול מתמיד של הקיים תוך תיאום מירבי בין מבנה המכונית, ארגון רשת התעבורה והאנשים המשתמשים באמצעים אלה.

„מתוך אוטופרס" כתב־עת היוצא לאור בחברת פולקסווגן

היה מנוע

הגורמים לתאונה

נהוג לחלק את הגורמים לתאונות לשלושה: גורם הרכב, גורם הכביש והגורם האנושי. לגורם הרכב חלק מועט בגרימת סך־כל התאונות, אך רכב שמצבו לקוי עלול להיות הגורם לתאונות רבות. על כן, לעולם אל תנהג ברכב בו ההגה, הבלמים או הצמיגים לקויים. אם צמיג מתפוצץ — אל תיבהל. במקום לבלום — דבר העלול לגרום לאיבוד השליטה ברכב — החזק בהגה בחוזקה והשתדל להתגלגל בקו ישר עד שהרכב ייעצר.

את הגורם האנושי בתאונות מחלקים בדרך־כלל לשני חלקים: הנהג האחר ואתה.

אחת התופעות של גרימת תאונות בגלל הנהג האחר היא ההיפגשות באותו נתיב נסיעה עקב עקיפה. סטיה מבוהלת ברגע האחרון מהכביש עלולה לגרום לתוצאות חמורות. אם מבחינים ברכב הבא לקראתך בתוך נתיב הנסיעה בשלב עקיפה ובמרחק קצר, ראשית יש להאט את הנסיעה, לאותת באורות, לצפור ולסטות לימין כמה שאפשר. רצוי לסטות לשולי הכביש, אך אסור לנסות למנוע את ההתנגשות על־ידי סטיה לשמאל הכביש.

הגורם האנושי הוא החשוב ביותר. כל תנאי הנהיגה המסוכנים הופכים לחמורים שבעתיים אם המצב הגופני והנפשי של הנוהג אינם תקינים: שתיית אלכוהול, נמנום, סחרחורת ומחלות מאיטים את כושר התגובה. תרופות מסויימות מקטינות את כושר הנהיגה ותרופות „מעוררות" עלולות לגרום הרגשה כוזבת [illegible].

[illegible]

מ. משקוביץ

אכזבה ישראלית במשחק מרתק

כדורסלני קנדה גברו על ישראל 98:101 לאחר יתרון ישראלי במחצית 54:58

מאת יצחק ויסהוף

נבחרת הכדורסל של קנדה זכתה אמש בגביע מכבי אוגטריו לאחר שגברה בחולון על נבחרת ישראל — 98:101 (58:54). בדריק באותו הפרש בו ניצחה בקנדה 90:93.

נבחרת ישראל שתתמודד החל מהערב בטורניר משחקי הפועל גילתה חוסר יציבות במשחקה. 12 שחקנים שותפו במשחק ולכולם היו עליות וירידות חדות במשחקם. לאוואן מרסר שערך רק שני אימונים יחד עם חבריו לנבחרת גילה חולשה גדולה במשחקו עד ארבע דקות לסיום.

במצב 82:97 לזכות קנדה, 4 דקות לסיום, התעורר לפתע מרסר וסחף את הנבחרת למשחק יעיל ביותר. התוצאה צומקה עד לנקודה — 99:98. השופט ברוך זלינגר פסל קליעת עונשין של מרסר ומנע שיוויון. הקנדי מונגר קלע — 98:101, עדי גורדון ניסה להשוות בסל 3 נקודות אך כשל והנצחון נשאר אצל הקנדים.

קודם לדקות הסיום המרתקות התנהל משחק גברי ביותר כאשר רק במחצית הראשונה נרשמו 34 עבירות לשחקני שתי הקבוצות. בסיום התברר כי שופטי המשחק טור וורניק וברוך זלינגר שרקו ל־56 עבירות.

בשורות נבחרת ישראל התעלה דורון ג'מצ'י, הקפטן הטרי, שקלע 34 נקודות. דורון נחלש בסיום כשהחטיא זריקות בטוחות והכל רק שבסיניש הישראלי ישב ג'מצ'י על הספסל.

מוטי דניאל שסיים שנתיים בארה"ב סבל מעבירות שהודבקו לו ולפיכך בילה רבות על הספסל. ניר רכלים שותף מעט.

אצל הקנדים בלטו הרכז פסקואלה, שחקן החוץ טריאנו ושחקן הציר ברי מונגר.

ישראל הוליכה לאורך כל המחצית הראשונה כאשר הפרש השיא היה בדקה ה־13 (32:41) ובמחצית — 54:58.

הקנדים עלו ליתרון ראשון בדקה ה־23 (60:61) עליו שמרו עד לסיום.

מאמן הנבחרת צבי שרף אמר בסיום: "אנו בוחנים הרכבים שונים. [illegible] אירופה. עד אז מותר לנו לנסות דברים".

500 צופים חזו במשחק.

● קלעו לקנדה: מונגר 27, טריאנו 23, טילמן 12, פסקואלה 11, קרפס 6, טקרציק 6, מוריס 6, בתרסון 5, גברסון 4 וביגלר 1.

● קלעו לישראל: ג'מצ'י 34, מרסר 16, שמע 9, לאסוף 8, רוזנברג 7, דניאל 7, גורדון 6, אלימלך 6, הנפלר 3 ושטיינהאואר 2.

בשולי המשחקים

לא היה מה לראות...

איננו יודע כיצד תיכננו את אירועי הספורט במשחקי הפועל. עובדה. אתמול לא היה מה לראות באזור תל־אביב. נאלצתי להתנחם במשחק בין־ארצי ידידותי בכדורסל בחולון, בין נבחרות ישראל וקנדה.

אחרי פתיחה מוצלחת של המשחקים אסור היה להרפות מהמתח וכבר אתמול היה צריך לשבץ את אחד האירועים הגדולים, המושכים קהל, כמו אתלטיקה, שחייה או כדורסל.

עובדה, כאשר נשאלתי אתמול מה ראיתי, ומה קורה במשחקי הפועל, השבתי: לא כלום. כי האירועים שהיו עדיין לא הכניסו את הציבור לאווירה של ספורט איכותי.

תכנון לקוין – אולי. "היום השקט" שעבר לא היה בו כדי להוסיף מומנטום לאירוע הגדול.

היום כבר יהיה אחרת. בהדר־יוסף יערכו תחרויות האתלטיקה. אחת "הפנינות" באירוע הגדול. חובה לראות. בירושלים יתחיל טורניר הכדורסל. בו נוטלות חלק ארבע נבחרות לאומיות: מערב־גרמניה, פולין, קנדה וישראל. המשחקים יתחילו להתעורר.

לקראת סוף השבוע יגבר העניין. תהיה צפיפות באירועים. בימים חמישי ושבת תהיה גם אתלטיקה ושחייה. מדוע, לכן, היה צריך ל"בזבז" את יום אתמול.

רציתי לנסוע למטווח בהרצליה, כדי לחזות בתחרויות קליעה. הסתבר לי שאלו היו רק... אימונים.

אגב, מדוע לא פירסמו המארגנים את תכנית מופעי הספורט ברבים? טילפנו אלי אנשים – ומספרם לא קטן – כדי לשאול פרטים מתי יתקיימו תחרויות האתלטיקה, השחייה וענפים אחרים. ישנם עוד אנשים הרוצים לקחת חופשה כדי ליהנות מספורט איכותי. לא כל יום אפשר לראות כזה בארץ. אם זה חסכון במודעות הרי שהדבר בהחלט לא השתלם. משחקי הפועל לא הסתיימו במופע הפתיחה. הם רק התחילו.

ישראל פז

ישראל — מערב־גרמניה בפתיחת טורניר הכדורסל

לחובבי הכדורסל בירושלים תינתן הערב הזדמנות לחזות בשני משחקים בין־לאומיים בפתיחת טורניר הכדורסל של משחקי הפועל.

מארגני הטורניר החליטו לקיים את משחקי הפתיחה בירושלים לרגל 20 שנות איחודה מחדש.

במשחק הראשון (שעה 6.30) יפגשו נבחרות פולין וקנדה. לנבחרת הפולנית יהיה זה מבחן ראשון לקראת השתתפותה באליפות אירופה ביוון. מנהלי הנבחרת בטוחים ביכולתם לזכות בראשות טורניר הפועל. הם מסתמכים על כושרו המצויין של כוכבם, דאריוש זליג, שלאחרונה מחזרות אחריו כמה קבוצות אירופיות כדי לזכות בשירותיו בעונה הבאה. הנבחרת הפולנית ידועה לקבוצה חסונה וממושמעת, שאינה נשברת בנקל.

גם לקנדים יהיה משחק הערב מבחן ראשון לקראת הטורניר הקדם אולימפי, שייערך בשנה הבאה.

במשחק השני (שעה 8.30) יפגשו נבחרות ישראל ומערב־גרמניה. בשורות ישראל יטול חלק לאבאן מרסר, ששב מחופשה בארה"ב. גם חן ליפין שנפגע בסוף השבוע בכתף, יטול חלק במשחק.

ישראל תשחק בהרכבה החזק ביותר. למאמן, צבי שרף יהווה המשחק מבחן ראשון לקראת אליפות אירופה ביוון.

גם לנבחרת המערב־גרמנית יהווה המשחק מבחן ראשון לקראת אליפות אירופה. מאמנם, רלף קליין לא ינהל את המשחק על־פי בקשתו האישית.

הגרמנים מנסים למצוא מחליפים הולמים לדטלף שראמפ וחבריו, שעברו לשחק בארה"ב. לרשותם יעמדו שני שחקני ציר ענקיים: גינטר בנקה (2.21 מ') וכריסטיאן וולב (2.10 מ').

אורתז – אלופה ניצחה במשחק שלישי את לימוז' 81:82

קבוצת אורתז זכתה אמש שוב באליפות צרפת בכדורסל לאחר שגברה במשחק השלישי, והמכריע, על לימוז' 81:82 (43:41).

הרכז המצטיין של אורתז, הופנאגל, העניק לקבוצתו את הנצחון לאחר שקלע 4 שניות לסיום שתי זריקות־עונשין.

הופנאגל היה הקלעי המוביל בשורות קבוצתו עם 20 נקודות. ללימוז' הירבה לקלוע תומפסון — 25 נקודות.

● כדורסל

הפועל נהריה — בלגיה 74:104

הפועל נהריה גברה אמש על בלגיה 74:104 במסגרת אליפות הכדורסל של ספורט הפועלים.

להפועל נהריה הירבה לקלוע יעקב (ג'קי) דור 26 נקודות ואילו לבלגים קלע ארנולד — 21 נקודות.

באותה מסגרת גברה איטליה על שוויץ 42:113 (15:62) וצרפת ניצחה את פורטוגל 72:76 (39:33).

המשחקים נערכו באולם הפועל נהריה.

נשים: הפועל— ספרטקוס 64:93

נבחרת הנשים של הפועל בכדורסל גברה אמש בבנין־השלושה על ספרטקוס בלגיה — 64:93, לאחר 33:51 במחצית, בפתיחת טורניר הנשים במשחקי הפועל.

● לנבחרת הפועל קלעו: גורן 27; מזרחי 13; דיאמנט 10; נת 10; קוטינסקי 8; קנציפולסקי 8; וולף 7; בירקן 4; דינרמן 4 וליפניק 2.

● לספרטקוס הירבו לקלוע: בריסינג 23 ונלסון 22.

שפטו: ולצר וולף.

במשחק נוסף בטורניר ניצחה נבחרת אליצור את נבחרת מכבי — 61:83 (33:40).

לנבחרת אליצור קלעו: אורלי גרוסמן 34, יניצקי 13, שולץ 13, דרייגור 13, קליין 7, ינאי 3.

לנבחרת מכבי קלעו: ברייטלובסקי 18, זילברמן 8, קשטן 7, הגאי 7, גיסטר 7, פרישברג 6, עקרוב 4, שרף 2 ווינגדוש 2.

שפטו נוימן וזילברברג.

מלכה לנבחרת הלאומית

● כדורגל

מאת ראובן חנניה

מאמן הנבחרת הלאומית בכדורגל מיליאנקו מיהיץ' קבע אתמול את שני הסגלים שישחקו ביום שני נגד שתי הקבוצות מן האיים הבריטיים ליברפול, ואלופת סקוטלנד גלאזגו ריינג'רס.

מיהיץ' זימן לנבחרת הבכירה את קשר בית"ר ירושלים סמי מלכה שיופיע ככל הנראה לראשונה בנבחרת זו. מיהיץ' זימן את מלכה משום שמשה סיני, שחקן הפועל תל־אביב פצוע ויש ספק אם יהיה כשיר עד למועד המשחק.

מוזמן טרי אחר לנבחרת הלאומית — אהוד אשש — מבית"ר ירושלים ישחק בנבחרת השניה.

לנבחרת העתודה הוזמן גם כלם מכבי פתח־תקוה ירון פרסלני המגלה באחרונה יכולת טובה במדי קבוצתו.

16 שחקני הנבחרת הבכירה הם: רן, אבי כהן (מבית"ר ירושלים), אבי כהן (מכבי תל־אביב), שמעונוב, קלינגר, ל. רוזנטל, דוידי, ברייטלובסקי, סיני, מלכה, תקוה, איינבינדר, עובדיה, מלמיליאן, דריקס ואוחנה.

כן קבע מיהיץ' את סגל נבחרת העתודה: גינצבורג, בלדב, קדוש, עמר, אלי כהן, אשש, פרסלני, נסים כהן, גורדנה, יגאל מנחם, אלון נתן, ירון כהן, אופיר שמואלי ואלי יאני.

סגל נבחרת העתודה, ללא שחקני החיזוק שחלקם צורפו מהסגל הלאומי, גבר אתמול על הפועל חיפה מצמרת הליגה הארצית 1:2.

שני הסגלים יתכנסו ביום ראשון ויקיימו מחנה אימונים בשפיים.

[illegible]

סוריי האיטלקית נגד הפועל ישראל. אמש במכון־וינגייט (13:20)
(צילם: אריה קנפר)

סוריי האיטלקית הכניעה את הפועל ישראל — 13:20

● כדורמים

הקבוצה האיטלקית סוריי גברה אמש בפתיחת טורניר הכדורמים במשחקי הפועל במכון־וינגייט את הפועל ישראל — 13:20.

האיטלקים ניצחו ברבע הראשון — 2:2; בשני — 3:6; בשלישי היה שוויון — 4:4 וברביעי — 4:5.

לאיטלקים הירבו להבקיע: רוסי 4; גאטי 3; גנוסנפו 3 ונולה 3.

לישראל הבקיעו: כדרדור 4; שליט 4; פריזייר 2; קרן 2 ואהוד 1.

תבוסה לנבחרת הנוער

קבוצת הכדורמים הלאס מהליגה הלאומית במערב גרמניה גברה על נבחרת הנוער הישראלית (ישראל ב') 2:17 (1:5, 0:3, 0:4, 1:5).

שערים להלאס: שרצה טורסטל 5, קורט לרס וויטרה רולנד 3 כ"א, סטפן שוצה 2, הולמן וולקר, מיכאל בוק, דיטר אקהרד ומנפרד קרוס 1 כ"א.

שערים לנבחרת הנוער: שגיא ניר ודרור לובן.

המשחק נערך במכון וינגייט.

שפטו ויקטור שטרן ואדריאן מרקו. 50 צופים.

זורקת דיסקוס מרומניה: אשיג תוצאה טובה

מאת יצחק ויסהוף

כפר־המכביה ברמת־גן, מקום האיכסון העיקרי של הספורטאים המגיעים למשחקי הפועל ה־13, החל לשקוק חיים ביום חמישי.

ספורטאים מרחבי תבל כבר הגיעו. בין המשלחות בלטה זו מרומניה. הרומנים, שלרובם זה ביקור ראשון בישראל, התפעלו ממזג־האויר המצויין ובילו שעות רבות בבריכת השחייה שבכפר.

בין האתלטיות הרומניות נמצאת מריאנה לנגלי־יונסקו. זורקת הדיסקוס וחודפת כדור־הברזל מספר 1 בארצה. מריאנה, בת ה־34, סיפרה כי בשנה שעברה דורגה חמישית בעולם בזריקת דיסקוס והתחרות במשחקי הפועל היא הראשונה שלה השנה.

מריאנה, המתגוררת בעיר קריובה, הרחיקה את הדיסקוס למרחק של 69 מטר והדפה את כדור־הברזל ל־18.84 מטר. "בימים המעטים שאני נמצאת כאן יש לי הרגשה שאשיג תוצאה טובה בתחרויות. ולא אאכזב את האנשים התולים בי תקוות".

● התעמלות

מדליית זהב לליאת חנינוביץ

המתעמלת האולימפית ליאת חנינוביץ זכתה במדליית־זהב בתחרות בהתעמלות אמנותית שנערכה באולם מלחה בירושלים כשצברה 36.4 נקודות.

מדליית הכסף נפלה בידי שולמית גולדשטיין (35.1), ושלישית סיימה האיטלקיה לאורה לוזימן (33.55).

הנבחרת הישראלית נטלה את הבכורה בתחרות הקבוצתית עם 104.65 נקודות. הרכב הנבחרת: ליאת חנינוביץ, שולמית גולדשטיין ושרון שפירא.

שניה סיימה איטליה עם 98.05 נקודות, לפני בלגיה (97.75).

● אופניים

גרמני לובש החולצה הצהובה

רוכב האופניים ריינהארד אלבר ממערב גרמניה ניצח אתמול בקטע הראשון של מירוץ הגליל למרחק 60 ק"מ, שנערך בנצרת עילית, בזמן של 1:30:27.13 שעה.

המסלול היה סיבובי (קריטריום) במהלכו הקיפו הרוכבים 60 פעמים את ביה"ס המקיף ע"ש שרת שבעיר.

במקום השני הגיע מרקו ריכרמן מלוכסמבורג בזמן של 1:31:05.54 שעה לפני פרדי גמואר משוויץ (1:31:05.56).

ראשון בין הישראלים ורביעי בתחרות, היה יהודה גרשוני מהפועל נצרת עילית, שקבע זמן של 1:31:05.58 שעה. היכרותו הטובה של גרשוני עם כבישי עירו לא סייעה להגיע למקום טוב יותר בתחרות.

הבוקר יזנקו הרוכבים לקטע השני מנצרת־עילית לחיפה וחזרה, מרחק של 130 ק"מ.

המנצח אלבר אמר בסיום המירוץ: "מזג האויר היה אידיאלי לתחרות". אלבר זכה במדלית ארד באולימפיאדת לוס אנג'לס 1984 והיה אלוף העולם לנוער ב־1981.

מאות מתושבי נצרת־עילית צפו בתחרות ועודדו את הרוכבים.

בסיום נערך טקס, בו העניק ראש העיר, מנחם אריאב, מגינים לזוכים ובנות המקום — זרי פרחים.

● קשתות

בדיקת ציוד

19 הקשתים, המשתתפים בתחרויות הקשתות, קיימו אתמול אימון רישמי ובדיקת ציוד במרכז שרת בגבעתיים.

בתחרויות, שיחלו היום יטלו חלק קשתים מאנגליה, איטליה וישראל. קשתי בלגיה ביטלו ברגע האחרון את השתתפותם.

הבולטים בענף זה הם פאולין אדוארדס מאנגליה והאלוף הישראלי הווארד ליפשיץ, שקבע באחרונה 5 שיאים לאומיים.

אלמוג וסידון ניצחו בחצי־המרתון באשקלון

אמותי אלמוג מהפועל אשקלון ניצח אתמול במירוץ חצי־המרתון במשחקי הפועל כשעבר במירוץ שנערך בעירו, אשקלון, את 21 הקילומטרים ב־1:10.54 שעה.

אלמוג הקדים את שלום לוי מהפועל עמק־חפר — 1:12.01 שעה, ואת ציון נגר מהפועל אשקלון — 1:12.44.

בין הנשים ניצחה רווה סידון מהפועל עמק־חפר בזמן של 1:34.09 שעה, לפני ליאורה ויסכיין מהפועל סולם־צור — 1:38.10 ונורית פרוכטר.

שאר המנצחים היו: נוער — מרדכי בלוך (הפועל נס־ציונה); ותיקים מעל גיל 40 — יורם קמער (הפועל אשקלון); ותיקים מעל 50 — אורי אליאב (אילות).

במירוץ למרחק 5 ק"מ הגיע ראשון אריק ריגל מאליצור עד צורים בזמן 16.13 דקות, לפני אברהם אמסלם מהפועל נצרת עילית - 16.17, ומיכה כבן מהפועל הגליל־העליון — 17.08 דק'.

בין הנשים זכתה מול שלום מהפועל באר־שבע — 18.10 דק', כשהקדימה את רחל שמידט מהפועל עמק־חפר — 20.33 דק' ורפאיקה עוואר מהפועל סולם־צור — 22.55 דק'.

1600 רצים השתתפו במירוצים תחרותיים ועממיים שאורגנו ע"י מדור הספורט בעיריית אשקלון והפועל אשקלון.

נצחון לישראל בין הגברים והפסד לנשים בספורט הפועלים

● כדוריד

מאת יוסף חכם

נבחרת הפועל ישראל בכדוריד ניצחה אתמול את פורטוגל — 17:34, לאחר 7:16 במחצית.

הנבחרת הפורטוגלית היתה חלשה ולא היוותה יריב לשחקני ישראל שאת השערים לטובתה הבקיעו: רפאלי 8; שיבי 7; דיין 6; קושניר 4; רון 3; שלום כהן 2; ורד 2; זלינגר 1; נחמוני 1 וזרמונסקי 1.

המשחק היה בהיכל־הספורט העירוני בראשל"צ, ושפטו בו המכרס ודונקסר מהולנד, לעיני 150 צופים.

בהיכל הספורט העירוני ברחובות גברה נבחרת הנשים של הולנד על נבחרת הפועל ישראל — 11:12 (6:6). שערים לישראל: זרח 4; אהודאי 3; סיקסי 1; ברכה 1; סעיר 1 ולבין 1.

שאר התוצאות: גברים: שוויץ — צרפת 19:20 (10:10); אוסטריה — איטליה 18:29 (7:14); הולנד — דנמרק 14:18 (5:9). נשים: שוויץ — דנמרק 16:16 (6:7).

★ נבחרת הנוער של ישראל בכדוריד, המתכוננת למוקדמות אליפות העולם, תקיים הערב ב־7.30 בנס־ציונה משחק ידידותי בין־ארצי עם נבחרתה הלאומית של יוון.

כדורידני קרית־שרת ללאומית

מאת יוסף חכם

קבוצת הכדוריד של מכבי קרית־שרת חולון העפילה אמש, לראשונה בתולדותיה, לליגה הלאומית.

במשחק המכריע שנערך בחולון ניצחו שחקני קרית־שרת את מכבי תל־אביב — 18:22, לאחר 7:11 במחצית.

שערים למכבי קרית־שרת: והבה 6; דיין 6; מסלטון 3; פישר 3; יוגב 3; ושני 1. למכבי תל־אביב: תמיר חודורוב 7; דניצגר 4; מאור 2; פלג 2; בלהוסקי 2; ווינטראוב 1.

שפטו היטב הבינלאומים מיכה פלם ויצחק ברנדוין, לעיני 1000 צופים.

שחקני מכבי תל־אביב יתמודדו מול הפועל נופיים, על הכרטיס השני לעליה לליגה הלאומית.

● טניס שולחן

נצחון על גרמניה 4:5

נבחרת טניס השולחן של ישראל גברה על מערב גרמניה 4:5 לאחר מאבק צמוד ומרתק.

תוצאות נוספות: צרפת — ישראל ב' 1:5; ישראל א' — ישראל ב' 1:5; צרפת — איטליה 3:5; ישראל ג' — איטליה 0:5.

נשים: ישראל — גרמניה 0:5.

המשחקים נערכו באולם ראשל"צ.

● בדמינטון

אלוף בריה"מ לחצי הגמר

סיימון רוזין בעבר אלוף בריה"מ וכיום אזרח ארה"ב הגיע אתמול לשלב חצי הגמר בתחרות הבדמינטון ליחידים.

יחד עם סיימון העפילו לשלב חצי הגמר שלושה ישראלים — ותי שניידמן, אמיר מוזס וראובן מוזס.

לחצי גמר הנשים העפילו 4 ישראליות: גלית מוזס, ברוריה סרגיה, עירית בן שושן ושירלי רניאלי.

בראזיל וארגנטינה כבר בסיאול

נבחרות בראזיל וארגנטינה עלו לטורניר האולימפי בכדורגל בסיאול, לאחר שסיימו ראשונות בבית המוקדם בלה פז, בוליביה.

ארגנטינה אומנם נוצחה במשחק האחרון על־ידי קולומביה 1:0. ואילו בראזיל גברה על בוליביה 1:2 משעריהם של ואלדו ומיראנדיניה.

תחרויות האתלטיקה, ענף מוקד במשחקי הפועל, ייפתחו הערב

קופר — האטרקציה בהדר־יוסף

הרץ שחום־העור מארה"ב הוא מהמהירים כיום בעולם בריצות הקצרות ● הגרמני טרנהארדט מקווה לקבוע חישג־שיא בגובה ● גרמניות מצטיינות ירתקו בריצות

מאת יצחק ויסהוף

בריאן קופר מארה"ב יעמוד הערב במוקד פתיחת תחרויות האתלטיקה של משחקי הפועל ה־13 בשיתייצב לריצה הקלאסית למרחק 100 מטר, ריצה המהווה את האטרקציה בכל תחרות אתלטיקה.

קופר, בן ה־21, גמא לפני פחות משבועיים 100 מטר בזמן מעולה של 10.08 שניות. "כיום אני מעריך שאעבור 100 מטר בזמן של 10.20 שניות" — אמר אתמול האתלט האמריקני והוסיף: "המסלול בהדר־יוסף טוב, אבל קשה. אני רגיל למסלולים רכים יותר, אך זו לא סיבה שלא להצליח. הקהל ייהנה ממני, ואני בטוח כי לאחר שיראו אותי אף אחד לא יצטער שקלווין סמית לא הגיע. אני נמצא כיום ברמה גבוהה מזו של סמית. הוא לא בכושר".

יריביו של קופר בריצת 100 מטר יהיו הסקוטי קמרון שרפ (10.38); האמריקני ולאס ספירמן (10.21); הפולני צ'סלאב פרדז'ינסקי (10.32), צ'ארלס מאבזירה מאוגנדה ואחרים.

מאבק בגובה

קרב מעניין צפוי היום בקפיצה לגובה. קרלו טרנהרדט ממערב־גרמניה, המנתר לגובה של 2:40 מטר, יפגוש באנגלי ג'ף פארסונס ובאמריקני הוליס קונווי. האנגלי והאמריקני מנתרים לגובה של 2.30 מטר. השיא הישראלי הבין־לאומי של פארסונס (2.25), יהיה ודאי שייך להיסטוריה אחרי התחרויות הערב.

בריצת 400 מטר תיעדר דמותו של גבריאל טיאקו מחוף־השנהב, שהוא מספר 1 כיום בעולם בריצה למרחק זה. טיאקו לא הגיע מאחר שנבחרתו ביטלה בואה ברגע האחרון. בהיעדרו של טיאקו ימקד את מירב הזרקורים מייקל פרנקס מארה"ב, בעל מדליית־כסף באליפות העולם בהלסינקי. הישגו הטוב ביותר — 44.47 שניות. נוסף לפרנקס יתחרו בריצה זו סאנדר ניקס מארה"ב (44.84) ואלויס פורד מברבדוס (45.32).

תחרות נוספת העשויה להקפיץ את חובבי האתלטיקה תהיה הריצה ל־800 מטר. ארווין קואץ' מקניה יתקל בסטיב סקוט מארה"ב, המומחה לריצות 1500 מטר. סקוט הוא אחד מגדולי רצי ה־1500 בעולם. סקוט, יליד קליפורניה, שיחגוג בישראל את יום הולדתו ה־31, הציג את התוצאה הרביעית בכל הזמנים — 3:47.69 דק'.

גארי וילקי מארה"ב יהיה, כנראה, מלך מקצועות השדה. וילקי קבע — 20.78 מ' בהדיפת כדור־ברזל ו־63.02 מ' בזריקת דיסקוס. גם לפולני סטינסלאב גוראק יהיה מה לומר.

שיאן טרנהארדט

הערב באתלטיקה

6	100 משוכות, קרב־7 (נשים).
6.45	גובה, קרב־7 (נ).
7	400 משוכות, מקצה ב' (גברים); כידון א' (נ).
7.05	400 משוכות, מקצה ב' (גברים); כידון (ג).
7.15	100 מוקדמות (נ).
7.30	100 מוקדמות (ג); גובה (ג).
7.45	400 משוכות (נ); משולשת (ג).
7.50	10000 (ג).
8	כדור־ברזל, קרב־7 (נ); כידון (נ).
8.30	1500 (נ).
8.40	100 גמר (נ).
8.50	100 גמר (ג).
9	800, מקצה ג' (ג).
9.10	800, מקצה ב' (ג).
9.20	800, מקצה א' (ג).
9.30	200, קרב־7 (נ).

כוכבות גרמניות

גם תחרויות הנשים יהוו חוויה. הרצות המערב־גרמניות למרחקים בינוניים, גבריאלה בוסמאן (28), רביעית בריצת 400 מטר באליפות העולם בהלסינקי (49.75), ובת־ארצה מרגרט קלינגר, הרצה המעולה ל־800 מטר (1:57.22), המתמחה גם בריצת 1500 מטר (4:02.66), מבטיחות עניין רב.

האמריקנית אליס ג'קסון תתן את הטון בריצת 200 מטר (23.09). ההונגריה אריקה זופורי תתמודד ב־400 משוכות כאשר יריבתה העיקרית תהיה נציגת קנדה, ג'ואן וול.

עוד אתלטים רבים מבטיחים להעניק לצופים שיגיעו לאיצטדיון בהדר־יוסף היום, מחר ובשבת חוויה ספורטיבית ומופע שטרם נראה כמותו בישראל.

מבין הישראלים ימקדו את מירב תשומת־הלב שלושה צעירים שיגיעו מלימודיהם מארה"ב, איתי אילוז, אילן גולדווסר ולאור סורן, בקפיצה משולשת. אילוז ינסה לשפר את הישגו ב־100 ו־200 מטר ואילן גולדווסר ישתדל לשפר את שיאו בריצת 400 משוכות.

סיגל גונן תנסה לנתר למרחק של 6.35 מטר, ודליה נבות תבקש להתעלות בקרב 7, לכבודה של דליה הובאו חמש יריבות מעולות מחו"ל, כדי שיסייעו לה לנפץ את גבול 5500 הנקודות, כנדרש ממנה. אם דליה תגלה יציבות היא מסוגלת לממש את הציפיות ממנה.

ג'ואן מחכה לדליה

מאת יצחק ויסהוף

ג'ואן מולנר (20) הובאה במיוחד מאנגליה כדי שתשמש יריבה לישראלית דליה נבות בתחרויות קרב־7.

שיאה של מולנר הוא — 5885 נקודות. מולנר לא שמעה מעולם על דליה נבות. וגם הספורט בישראל מהווה לגבית נעלם אחד גדול.

ג'ואן סיפרה כי בחרה במקצוע הקרב־7 עוד בילדותה. "אהבתי את כל מקצועות הספורט. לא הייתי מוכנה לוותר על מקצוע כלשהו וכך הפכתי לאתלטית רב־גוונית. החלום שלי הוא להגיע לסיאול. לשם כך עלי לנצח בכל תחרות בה אני משתתפת. מיום שאני נמצאת בישראל אני שומעת רבות את השם דליה נבות. אני כבר רוצה להיפגש עמה".

השחיינים מתכוננים למחר בבית הארחה בשפיים

מרקן העדיף לטייל...

מאת יצחק ויסהוף

בית־ההארחה בקיבוץ שפיים כולו ספורטאים. 100 שחיינים באו מעשר מדינות כדי להשתתף במישחים חשובים במשחקי הפועל ה־13.

איצ'ה קרמר, רכז השחייה של משחקי הפועל, סבור כי החל ממחר יזכו חובבי השחייה ברמה גבוהה אצל הנשים. "נבחרת רומניה שיגרה לתחרות קבוצה חזקה ביותר. המתחרות של הרומניות יהיו האוסטרליות, המערב־גרמניות, האנגליות וההונגריות. קנדה באה לישראל עם נבחרת המשנה שלה. הבנות נבחרו בסיום אליפות קנדה שנערכה לאחרונה. לבנות נמסר כי אם ישפרו את הישגיהן בישראל יצורפו לסגל הבכיר לסיאול. זהו אתגר רציני לשחייניות קנדה, ואני משוכנע כי את התוצאות יראו בבריכת האוניברסיטה".

— האם אתה יכול לציין שמות בין האורחות?

● קרמר: "שחייניות רומניה נמצאות כיום בשיא כושרן. בכל יום שוחות הבנות כ־13 ק"מ, דבר שלא מקובל בארץ. בנוסף לשחייה עובדות בחדר־כושר. מטרת הרומניות היא אליפות רומניה בעוד כחודשיים. בין השמות חייבים לשים לב ללומיניצה דוברסקו, שהיא מחזיקה את שיא רומניה למרחק של 100 מטר, חופשי. זמנה — 56.33. והיא רק בת 16. חברתה סיגרט אנטה (15), היא שחיינית גב מעולה. לפני שנה סיימה שניה באליפות אירופה (2:16.1). גם נבחרת קנדה שיגרה קבוצה רצינית. ג'ניפר מסינג'ר (22), היא הידועה מכולן. ג'ניפר שוחה 50 חופשי (26.74), 100 (58.33) ו־200 (2:05.05), והיא תהיה ללא ספק אחת המובילות בתחרות. חברתה של ג'ניפר, מרים טוקטין, זכתה בתחרויות המכביה במישחים ל־200 חופשי, 400 ו־800 מטר".

— מי יבלוט בין הגברים?

● קרמר: "אדריאן מורהאוס מאנגליה הוא אלוף אירופה ב־100 מטר חזה (1:02.28). הוא השיג את התוצאה הטובה בעולם בשנת 1986. גם באליפות העולם היה ראשון אך נפסל. מורהאוס מהווה דמות מיוחדת במינה. הוא יתקל בגרלד מרקן ממערב־גרמניה, בעבר אחד הטובים בעולם במישחי החזה, אך גילו 27, מתחיל להוות בעייה לגביו. מרקן הצהיר כי בכוונתו להשתתף במשחקי סיאול, והוא מתאמן לשם כך במרץ רב".

מרקן לא שהה אתמול בשפיים. בעוד שחבריו מתאמנים הוא העדיף לטייל בארץ.

גלו בילדרמן, המנהל המקצועי של נבחרת ישראל, סיפר על נבחרתנו היא... נבחרת תקוות. "אנו מקווים שהתוצאות יהיו בהתאם. השחיינים צעירים וקשה לתבוע מהם להשיג שיאים ולהתקרב לשיאים קיימים. כל שחיין שישפר את התוצאה האישית שלו נראה זאת כהישג".

שיאן־עבר מרקו

● קליעה

אלופים ושיאנים בתחרויות הקליעה

יון קורנלין מרומניה, אלוף אולימפיאדת מוסקבה וסגן האלוף מאולימפיאדת מונטריאול, הוא הפייבוריט לנצחון בתחרויות הקליעה באקדח צלליות, שייפתחו הבוקר במטווח האולימפי ע"ש יגאל אלון בהרצליה.

קלעים משש מדינות (ארה"ב, גרמניה, רומניה, אנגליה, סקוטלנד וישראל) יטלו חלק בתחרויות באקדח וברובה, שיהוו מבחן לנבחרת הישראלית ערב קביעת הסגל האולימפי.

הנבחרת הרומנית באקדח חופשי היא אלופת אירופה ומחזיקה בשיא העולמי לקבוצות — 1719 נקודות מתוך 2000 האפשריות.

בנבחרת האנגלית למשחקים בולטים שני קלעים: ג'ף רובינזון, המחזיק בשיא העולמי בירי באקדח אויר, 40 כדור (387 נקודות) ובשיא הבריטי בירי 60 כדור (587), ויו האנטר, ארבע פעמים אלוף חבר העמים הבריטי באקדח צלליות.

הישראלי הבכיר בתחרויות האקדח יהיה גרי ארמיסט, שקבע בתחרות "בניטו חוארד" במקסיקו הישג טוב באקדח חפשי (551 נקודות) ועמד בדרישות של היחידה לספורט הישגי.

שני שיאי עולם בהליכה

המקסיקני קרלוס מרסנאריו והסובייטית אולגה קריסטופ, קבעו שני שיאי עולם בהליכה, בתחרות שהתקיימה בניו יורק.

המקסיקני חגג יום הולדתו ה־20, כשעבר 20 ק"מ בשעה ו־19:24 דקות ושיפר בשש שניות את השיא הקודם של הצ'כי יוזף פריבילינץ', שנקבע לפני ארבע שנים.

קריסטופ עברה 10 ק"מ ב־43.22 דקות ושיפרה את שיאה הקודם מלפני שנתיים, שעמד על 44:14 דקות.

הישג מרשים ב־400 מטר

הרץ האמריקני הארי ריינולדס בן ה־22, קבע בקולומבוס, אוהיו, את ההישג השלישי בטיבו בכל הזמנים בריצת 400 מטר — 44.09 שניות.

השיא העולמי של האמריקני לי אבנס באולימפיאדת מקסיקו (1968) עומד על 43.86 שניות וההישג השני שייך ללארי ג'יימס (43.97), שנטל את מדליית הכסף בריצה זו באולימפיאדה.

כוכבת רומניה דוברסקו

טקס זכרון לחללי מינכן

מחר, יום חמישי, 7.5.87, יהיה טקס הנחת זר־זכרון על קברי רא חללי מינכן.

את הטקס, הנערך ביזמתה של שגרירות גרמניה בישראל, יארגן נשיא הוועד האולימפי של מערב־גרמניה, וילי ראומה, שהיה יו"ר הוועדה המארגנת של המשחקים האולימפיים במינכן 72'.

אל ראומה יתלוו מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, ראש מטה משחקי הפועל, גיורא גלזור ומנהל אגף הספורט בהפועל, עמי שלף.

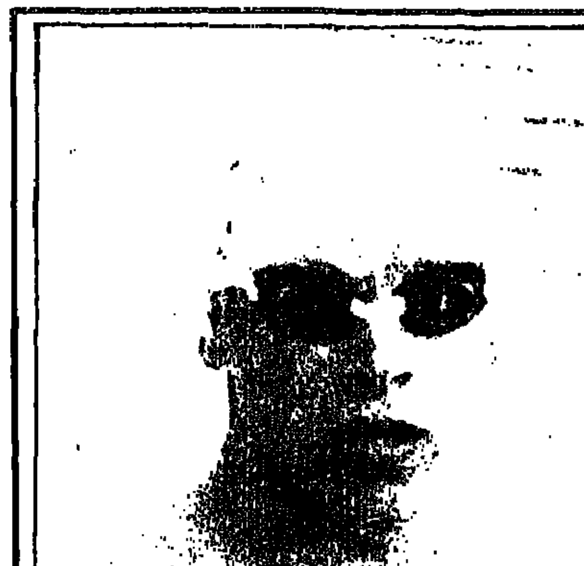

אייל שטיגמן – מורהאוס ומרקן מחכים

אייל שטיגמן בא מארה"ב להתמודד במשחקי הפועל

השיאן הישראלי עובד כמלצר ומתאמן בשחייה

מאת יצחק ויסהוף

אייל שטיגמן, השיאן הישראלי ב־100 ו־200 מטר חזה, יעמוד, החל ממחר, במוקד הזרקורים של תחרויות השחייה במשחקי הפועל ה־13, שיהיו בבריכת האוניברסיטה ברמת־אביב.

שטיגמן מתגורר כיום בלאס־ווגאס שבארה"ב: "אני מפרנס את עצמי בכבוד. הכוונה שלי לאסוף כסף כדי להמשיך ולממן את אימוני השחייה שלי. לשם כך אני עובד כמלצר באחד המלונות הגדולים של לאס־ווגאס. שם ישנה סטקית שהיא המפורסמת ביותר בעיר ההימורים. כל הכסף שאני משתכר הולך למען קידומי בשחייה" – אומר השיאן הישראלי שהוא כיום השחיין מספר 1 שיש לישראל.

אייל, בן ה־24, אינו מתבייש בעבודתו. "אני מתאמן במועדון ימק"א בהדרכת המאמן ויק הקר. יחד עמי שוחים ומתאמנים מספר שחיינים שיהיו בעתיד הקרוב מבכירי השחיינים בארה"ב. הבנות במועדון ימק"א יכולות להתקבל בכל אוניברסיטה במילגה מלאה. אנו מועדון קטן, אך איכותי. כל השחיינים בימק"א יכולים להיות שיאני ישראל. אני מרגיש שם מצויין מאחר שאני מקיים את עצמי. אני שלם בדברים שאני עושה. זו האפשרות היחידה שלי להמשיך בשחייה. בארץ יש אמנם תנאים טובים. אך אין לי עם מי להתאמן ואין לי תחרויות ברמה. המטרה שלי כיום – היא סיאול. אני שוהה בארה"ב מאחר שלצערי אין כיום בארץ שחיינים שניתן להקים איתם נבחרת".

מייד לאחר משחקי הפועל מתכונן אייל שטיגמן לצאת למערב־גרמניה. "אצטרף למחנה־אימון עם נבחרת מערב־גרמניה. אולם היציאה לגרמניה תלויה בטוב־ליבם של ראשי הספורט בארץ. אם הם יהיו מוכנים לסייע לי בשחייה בגרמניה אפיק מכך תועלת. ולא יהיה חבל על זמני".

לאייל שטיגמן ביקורת על הקורה בענף השחייה בישראל: "בשום ענף ספורט הגיל לא משחק תפקיד. אבל אני, בן 24, ומרגיש זקן – זקן בגלל אנשי הפוליטיקה בשחייה. אין לי מאמן בישראל. וזו הסיבה שנסעתי לארה"ב. שם אני משלם למועדון 60 דולאר בחודש שהם מוקדשים לתחרויות ולאימונים. מי שרוצה בשחייה יעוד צריך להשקיע בה. אני מוכן לתת את הכל עבור הדבר שאני אוהב. אני בארה"ב למטרות שחייה בלבד. לעתים אני עושה סקי בוטש".

כשנשאל אייל איזה נבחרת מצא. שהגיע לישראל ענה: "לא מצאתי כלום. מה שיש זה אותו דבר שהיה בעבר. רק הכל אוטי יותר. אני יכול לקוות בכל לב שהספורט בישראל יעניק יחס נאות לצעירים".

עד כאן, אייל שטיגמן. שלמרות דבריו מקווים ראשי השחייה בארץ שיקבע תוצאות טובות במשחקי הפועל וישבור את מינימום הכניסה לסגל סיאול – 1.05 ב־100 מטר חזה ו־2:22.0 ב־200 מטר. כדאי לא לשכוח שיריביו במשחקי הפועל יהיו הבריטי מורהאוס והגרמני מרקן.

היום במשחקי הפועל

המוקד – אתלטיקה וכדורסל

● אתלטיקה: האיצטדיון בהדר־יוסף, 7 — ראה תכנית במשבצת.

● כדורסל: האולם בירושלים, טורניר בין־ארצי: 6.30 — קנדה — פולין; 8.30 — ישראל — מערב־גרמניה. בנהריה, אליפות ספורט הפועלים: 4.30 — פורטוגל — שוויץ; 6.30 — איטליה — בלגיה; 8.30 — ישראל — צרפת. בקרית־אונו, טורניר נשים: 6.30 — הפועל — אליצור; 8.30 — מכבי — ספרטקוס בלגיה.

● כדוריד: אליפות ספורט הפועלים באוניברסיטת תל־אביב: 5.30 — שוויץ — פורטוגל; 8.30 — צרפת — ישראל (בית א'). ברחובות: 5.30 — דנמרק — איטליה; 7 — אוסטריה — הולנד (בית ב'). נשים: אוניברסיטת ת"א: 7 — דנמרק — ישראל; ברחובות: 8.30 — הולנד — שוויץ.

● כדורמים: במכון־וינגייט: 6 — הונגריה — ישראל א'; 7.30 — איטליה — מערב־גרמניה; 8.45 — הונגריה — ישראל ב'.

● אופניים: מירוץ מנצרת־עילית לחיפה, דרך עפולה, ואדי ערה וואדי מילק. מרחק של 130 ק"מ. הזינוק ב־8.30 בבוקר.

● טניס: מגרשי הפועל ת"א, 10 — משחקי יחידים לגברים ולנשים.

● טניס־שולחן: ההיכל בראשל"צ, מ־9 — זוגות גברים, נשים ומעורבים (סיבוב ראשון), 5 — קבוצתי, גברים ונשים — גמר.

● קליעה: בהרצליה, 9 — אקדח צלליות, גברים, 60 כדור מ־25 מטר. ברעננה, 12 — אקדח רו־קרב, גברים, 60 כדור מ־25 מטר.

● סיף: עכו, 8.30 בבוקר, 1 ו־5 — רומח יחידים: חרב יחידים — מוקדמות וגמר.

● כדורעף: בעין־החורש, טורניר נשים: 7 — נבחרת הנערות של ישראל — ניס, צרפת; בהערגון: 7 — אליצור — ארסנל, אנגליה.

● בדמינטון: בשדות־ים, מ־9 בבוקר — יחידים, רבע־גמר; זוגות — שמינית־גמר. 4 — זוגות רבע־הגמר.

● קשתות: בית שרת בגבעתיים, מ־9.30 — יחידים גברים ונשים.

כתב זר עוכב במשטרה בעקבות שיחה עם חייל

כתב הטיימס הלונדוני בישראל, איאן מריי, עוכב אתמול במשטרת ירושלים לכמה שעות, לאחר שנראה משוחח עם חייל בבית קפה בתחנה המרכזית בבירה.

אתמול בבוקר דיווח אזרח כי בבית קפה בתחנה המרכזית מראיין עיתונאי חייל במדים, ולדעתו יש חשש, לפי תוכן השיחה, כי החייל עובר על עבירות של ביטחון שדה. למקום הגיעה ניידת משטרה שלקחה את השניים לחקירה. החוקרים החליטו להעביר את המשך הטיפול למשטרה הצבאית החוקרת. מריי עוכב במטה המשטרה עד בוא החוקרים הצבאיים ושוחרר לאחר מכן, לא לפני שהחוקרים הסבירו לו כי עליו לקבל אישור מדובר צה"ל, בטרם הוא משוחח עם חיילים.

מריי, השוהה בישראל כבר שנה וחצי, סיפר לאחר מכן לכתב עתי"ם כי החייל הוא ידיד משפחה והוא נפגש עימו במסגרת שיחות, שהוא מקיים, לצורך הכנת כתבה על 20 שנה למלחמת ששת הימים.

הוא הוסיף כי אין לו מושג מי יכול היה להאזין לשיחתו עם החייל, "מבחינתי העניין גמור, אבל אני חושש מה יקרה לחייל", אמר הכתב. (עתי"ם)

● בנק דם חדש למ.ד.א.

ביום חמישי ה־7 למאי ייחנך מרכז שירותי הדם החדש של מ.ד.א. בשטחו של בית החולים תל השומר. המרכז הוקם בעזרת תרומותיהם של ידידי מ.ד.א. בעולם. מיקום הבנין יאפשר שיתוף פעולה עם המרכז המדעי והקליני של תל השומר. המרכז ירכוש בקרוב מערכת אוטומטית לסיווג דם וכן מערכת ממוחשבת לבדיקות דם, מעקב מלאי ואספקה.

יוסף שמי

● קצרין — עיר ללא אבטלה

העיר קצרין שברמת הגולן היא אולי הישוב היחיד בארץ, שבו אין אבטלה, ציין ראש המועצה המקומית סמי בר לב. לדבריו, בישוב המונה כ־2800 נפש, מצויים היום עשרות מקומות עבודה, המוקצים לידיים עובדות. הוא הדגיש שהעיר, החוגגת בימים אלה 10 שנים להיוסדה, מסוגלת לקלוט עשרות משפחות.

יהודה צור

אסיר עולם מבקש תנאים „על פי תקדים ואנונו"

אסיר עולם יצחק קיש, שהורשע בפרשת רצח יפת נגר לפני 9 שנים, עתר באחרונה לבית המשפט המחוזי בבאר שבע וביקש תנאי מאסר על פי „תקדים ואנונו". בין היתר הוא מבקש לאפשר לו להשתמש בווקמן, כפי שהותר למרדכי ואנונו.

יצחק קיש מרצה מאסר עולם בכלא שאטה, בעקבות הרשעתו לפני 9 שנים יחד עם אחרים ברצח יפת נגר בכלא. לפני שנתיים, קצב נשיא המדינה את עונשו והעמיד אותו על 18 שנים. בעתירתו מבקש קיש מבית המשפט, שיורה להנהלת כלא שאטה להעניק לו את הזכויות המגיעות לו כאסיר. קיש מבקש דלי ומטאטא לתאו, תיקון המקלחת בתא, טרנזיסטור, מולג להרתחת מים, מקלט טלוויזיה, זכות להתפלל בבית הכנסת ולהתקשר הביתה וכן קבלת ציור שנשאר באגף אחר בכלא, לאחר העברתו משם. הוא גם מבקש, שיאפשרו לו לקבל מלח לתיבול האוכל.

בקשר לבקשתו לאפשר לו שימוש בווקמן מפנה אסיר העולם את בית המשפט להחלטת בג"צ בעניין במקרה של ואנונו. עתירתו של קיש תידון בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע. (עתי"ם)

רוכשי דירות תובעים כספים בשל פיגור במסירת הדירות

שני רוכשי דירות ב„מגדל דיזנגוף" במרכז תל אביב תובעים מבעלי הפרוייקט כספים, בטענה שחל פיגור של יותר משנה במסירת הדירות לרוכשיהן, דבר הגורם להם נזקים והפסדי הכנסה ניכרים. על תביעות אלה טרם הוגשו כתבי הגנה.

לבית המשפט המחוזי בתל אביב הוגשו שתי תביעות נפרדות האחת מטעם חי ארביב והשניה מטעם אברהם רבבה. שתי התביעות הוגשו בנוסח כמעט זהה, באמצעות עו"ד שמואל סעדיה.

בכתב התביעה מסופר, כי שני התובעים חתמו בשעתו, באמצעות מיופה כוחם עזרא עמוס, על הסכם לרכישת זכויות במגדל דיזנגוף (ב„לב דיזנגוף"). בהסכם המכר נאמר, כי כל אחד מהתובעים רוכש יחידה של שני חדרים ועוד יחידה של 3 חדרים, ובסה"כ 5 חדרים למטרות מגורים ומקצוע חופשי.

בכתב התביעה נאמר, כי הנתבעים התחייבו למסור לתובעים את החזקה בדירות שרכשו ביום 1.3.86. אולם עד היום לא מסרו ובכך הפרו את הסכמי הרכישה.

התביעה הוגשה נגד חברת „מגדל דיזנגוף" השייכת ל„אזורים", נגד חברת „ארזל" (מקבוצת „שיכון עובדים" השותפת בפרוייקט), נגד הקבלן „סולל בונה" ונגד חב' הביטוח „הרמון", שלטענת התביעה התחייבה בפוליסת הביטוח לרשום את הזכויות ע"ש התובעים ולמסור להם את החזקה על הדירות.

ב"כ התובעים טוען, כי אילו קיבלו מרשיו את הדירות במועד, הם יכלו לקבל דמי שכירות ראויים סכום השווה ל־500 דולר עבור כל חדר, כלומר 2,500 דולר לחודש לכל דירה. ומאחר שעברו 13 חודשים של איחור במסירה — תובע כל אחד 32,599 דולר (ושווה בשקלים) ונוסף לכך 5000 דולר בגין נזקים של אי נוחות, אבדן הנאה מהנכס וכל הכרוך בזה. (עתי"ם)

הוארך תוקף ההכרזה על נקש כבר־הסגרה

בית המשפט העליון האריך אתמול ב־60 ימים נוספים את תוקף ההכרזה על ויליאם נקש כבר־הסגרה לצרפת. על ההארכה הוחלט, בעקבות פנייתו של היועץ המשפטי לממשלה. (עתי"ם)

בפלילים

חייל אלכוהוליסט איים להשחית פני חיילת

חייל אלכוהוליסט, שאיים להשחית פניה של חיילת ביחידתו, לאחר שזו לא נענתה לחיזוריו, נידון אתמול בבית הדין הצבאי המחוזי בצפון לשלושה חודשי מאסר בפועל ו־5 חודשי מאסר על תנאי.

החייל, שהובא לדין בפני אלוף־משנה נילי פלד, הואשם כי במחצית חודש מארס השנה נכנס לחדרה של רב־טוראית במגורי חיילות ביחידתו, הגיש לה שי כלשהו וניסה להתקרב אליה אינטימית. משסרבה לו שלף מכיסו סכין קפיצית, הצמיד את להבו לפניה ואיים להשחיתן. החיילת זעקה וקצינים, ביניהם סגן־אלוף, נחלצו לעזרתה של החיילת שהותקפה.

הנאשם נטל את נשקו ואיים על סגן־אלוף „לגמור את החשבון". לאחר מאבק חולץ הנשק מידיו. הנאשם הובא בפני פסיכיאטר שקבע כי הנאשם הוא אלכוהוליסט. (עתי"ם)

אשת מנכ"ל „דובק" חשודה בהשמדת ראיות

אשתו של מנכ"ל חברת „דובק" עדנה גהל, וגיסתה אידית גרייפמן, הובאו אתמול, לבית משפט השלום בתל־אביב כחשודות בהשמדת ראיות, בקשר לחקירה פלילית המתנהלת נגד מנכ"ל „דובק" זורח גהל. השתיים שוחררו בערבות, בהסכמת החוקרים.

שתי החשודות הובאו לבית המשפט, כדי לאפשר להן לנסוע לחו"ל. החוקר הטעים בבית המשפט, כי להערכת המשטרה מעורבות השתיים בהשמדת הראיות, אך אין הוא מתנגד לנסיעתן לחו"ל.

הסניגור עו"ד אורי סלונים הצהיר בפני השופט עוזיאל שפי, כי אין לשתיים כל קשר ונגיעה להשמדת ראיות כלשהן בפרשת החקירה. הסניגור התחייב בשמן, כי דרכוניהן יופקדו במשטרה מיד עם שובן מחו"ל.

השופט הורה לשחררן בערבות של 20,000 ש"ח כ"א. (עתי"ם)

שוטר מבאר שבע הורשע אתמול בגניבה

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

שוטר ממשטרת באר־שבע סמי סויסה, הורשע אתמול בבית־משפט השלום בבאר־שבע בגניבת שוקולד וסכיני גילוח מחנות.

השופט צבי סגל גזר עליו שלושה חודשי מאסר על תנאי ואמר כי הוא מקל בעונשו, משום שממילא לא סביר שימשיך בתפקידו במשטרה. השופט גם אמר כי העובדה שהגניבה בוצעה בעת שהשוטר לא היה בתפקיד אינה מורידה מחומרת העונש.

עובד תחנת דלק נשדד אתמול בבית דגן

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

14 אלף ש"ח נשדדו אתמול מעובד תחנת דלק, שביקש להפקידם בבנק בבית־דגן.

סמוך לשעה 12 בצהרים עשה גבריאל בבאני בן 60 מבני־ברק, העובד בתחנת הדלק „אסא", את דרכו לסניף הבנק של בית־דגן. בידו נשא בתיק 14 אלף ש"ח, פדיון הימים האחרונים. סמוך לבנק התנפל עליו בחור חטף את התיק ונמלט מהמקום במכונית שהמתינה לו בצד. המשטרה פתחה בסריקת האיזור. טרם נעצר איש.

קנס לסופרסל ברעננה בשל דג מת בבריכה

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

חנות הסופרסל ברעננה נקנסה בבית־משפט השלום בכפר־סבא ב־2500 ש"ח, לאחר שבביקורת שנערכה בחנות, נמצא דג מת בבריכת הדגים. 20 ק"ג בשר טחון לא ראויים למאכל, אשפה מתחת למקררים. לחנות הרשעות קודמות על תנאי תברואה לקויים.

לערנה ולבני משפחתה

משתתפים בצערכם במות

האם

בנבר

מחלקת הקליטה של הקיבוץ הארצי

ארגון הפרטיזנים, לוחמי המחתרות ומורדי הגיטאות

„מורשת" — בית עדות ע"ש מרדכי אנילביץ'

איגוד יוצאי וילנה

מודיעים בזאת

על קיום עצרת לזכרה של

זלדה (טרגר) ניסנלבייך ז"ל

שתתקיים ביום חמישי, 7 במאי 1987 (ח' באייר תשמ"ז), באולם „בית הראשונים", רחוב ברנר 14, תל־אביב, בשעה 7.30 בערב

בהשתתפות:

עו"ד חיים בסוק
דוד יוטן
רוז'קה קורצ'ק
אלכסנדר רינדזיונסקי

המנחה: משה קלכהיים

פרקי קריאה מיומנה של זלדה – לייבל קוריסקי

מקהלת וילנה

*

טכס גילוי המצבה

בבית הקברות קרית שאול

ביום ראשון, 10 במאי 1987 (י"א באייר תשמ"ז)

נפגשים בשער בשעה 15.30

דברים: ניסן רזניק

הציבור מוזמן

למשפחת בוברוב ולקיבוץ בית־זרע

אנו אתכם באבל על מות

צבי בוברוב

חברים בגלאון

אנו משתתפים באבלה של

משפחת מרימס

על מות האם

סוניה קלמן ז"ל

קיבוץ נחשונים

למלכל'ה, גבריאל, לכל המשפחה ולקיבוץ בית־אלפא

יחד אתכם בצער על מות הבן

בועז רפפורט

חבריו לקבוצה וקיבוץ מסילות

אנו משתתפים באבלה של חברתנו

שושנה וולובסקי ומשפחתה

במות האחות

מטילדה שרגא ז"ל

קיבוץ עין־החורש

לקיבוץ דן ולמשפחה

אנו משתתפים באבלכם הכבד במות

אסתר זהבי

חברי קיבוץ שניר

לחברי קיבוץ מגידו

משתתפים באבלכם הכבד על מות בנכם

אמיר ברקן ז"ל

משתתפים

בני בכר זועבי

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 5.5.87

	היחידה	בנקנוטים – קניה	בנקנוטים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6755	1.6964	1.6846
דולר אמריקאי	1	1.54	1.61	1.5762	1.5958	1.5852
מרק גרמני	1	0.88	0.92	0.8945	0.9057	0.8981
לירה שטרלינג	1	2.61	2.73	2.6572	2.6903	2.6719
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2666	0.2700	0.2684
ין יפני	100	1.12	1.17	1.1382	1.1524	1.1458
גילדן הולנדי	1	0.77	0.81	0.7918	0.8016	0.7965
פרנק שוויצרי	1	1.07	1.12	1.0896	1.1032	1.0964
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2548	0.2580	0.2559
כתר נורבגי	1	0.23	0.25	0.2383	0.2412	0.2394
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2373	0.2403	0.2387
[illegible]	1	0.36	0.38	0.3655	0.3701	0.3676
[illegible]	1	1.15	1.20	1.1703	1.1849	1.1768
דולר אוסטרלי	1	1.08	1.16	1.1203	1.1343	1.1243
ראנד דר' אפריקני	1	0.54	0.80	0.7923	0.8021	0.7968
פרנק בלגי	10	0.42	0.44	0.4306	0.4360	0.4325
שילינג אוסטרי	10	1.25	1.31	1.2702	1.2861	1.2771
לירה איטלקית	1,000	1.22	1.30	1.2449	1.2605	1.2771

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.03 שעת כושר. 08.15 ארץ מולדת — המלחמה לעצמאות (כ). 08.40 אנגלית ר. 09.00 מדעי הטבע (סורי) — איך גדלים זרעים. 09.20 אנגלית ז'. 10.00 שעת כושר. 10.10 מדעי הטבע ה'־ו' — מסע השינויים של המזון. 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד — פרחים לחג העצמאות. 11.00 חשבון ו' — סקטיין האף וקפטיין גראף. 11.15 אנגלית (י"א־י"ב) — Hello Israel - Sports spots

11.30 מושגים ביהדות — וקשרתם לאות. 12.00 טלטקסט — עד כאן — אתמול במשפט דמיאניוק. 12.25 אנגלית י'. 13.00 מדעי הטבע (ע"י) — התפתחות מתא הביצה לאורגניזם בוגר. 13.30 גיאוגרפיה — החיים במדינות ניו־אינגלנד. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.05 האוניברסיטה הפתוחה: התא — מבנה ופעילות — התפתחות והתמיינות תאים. שנות חיינו הראשונות — עולמם של בני השנה. מבוא למדעי החיים — תהליך התחדשות על לבה. 15.00 חיפוש האוצר האבוד — פרק 4. 15.30 פרפר נחמד — מה עיגול יכול. 16.00 פיצוחים — שעשועון טלוויזיה. 16.30 מדינת ישראל נגד ג'ון (איוואן) דמיאניוק — משדר מיוחד של ערב חדש. 17.00 ערב חדש — מנחה: גדעון רייכר. 17.30 שמיניות באוויר — מגזין לנוער בשידור ישיר. התכנית תארח הפעם ילדי נציגויות זרות, שהוריהם משרתים בארץ. מנחים: דליק וולינץ וטוליפ. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 חידון רמאדאן — פרק שני מן ההצגה אליאאס לטאהה חסיין (ערבית). 19.00 על ספרות ותרבות (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 בצוותא — עם הרב אורי וזהר. 20.30 תצפית — מגזין דו־שבועי לעניני מדע, רפואה. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 מוקד. 22.05 עסקה גרועה — סרט טלוויזיה אוסטרלי. 23.35 פסוקו של יום. חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

00.02 „צלילי בוקר". 07.00 „בהאזנה ניתוחה". 09.00 „קונצרט בוקר". 11.57 „מגישים שיר" — נתן אלתרמן. 12.00 „אמנים באולפן". 13.05 „בהאזנה ניתוחה" — פרסל בעיבוד סטוקובסקי: „קינת דידו"; בלוך: סקרצו פנטסטי לפסנתר ותזמורת; ראבל: פאבאן לאלה; סימפוניה ספרדית; אלבן ברג: אינטרלוד למערכה שלישית מתוך „ווצק"; דבוז'אק: סרנדה ברה מינור אופוס 44 לכלי נשיפה, צלו וקונטרבס; סטרווינסקי: קונצ'רטו אבוני; ברהמס: רביעיות קוליות אופוס 112 מס' 1 — 2; רוסיני: וריאציות לקלרנית ותזמורת קטנה; קלינקה: חוטה ארגונית. 15.00 „מוסיקה ויוה" — „יצירות מ־רוסטרום המלחינים הבינלאומי 1986" ניינגל ווסטליק: (אוסטרליה) — „אוסמלו סנטוריק לקטשר"; אטמנשי ימאמיטו (יפן) — „פרטה" לרביעיית מיתרים; פטר רוז'יצקה (מערב גרמניה) — „לקבל את הרמיסה, ולהמשיך לדבר"; יוכן נוידאת: (מערב גרמניה) — סימפוניית המוות. 16.00 „מהקלטות התזמורת הסימפונית של רשה"ש בעריכת אלכסנדרה מלמד שוברט: סימפוניה מס' 4, בדו מינור; שנברג: „ליל הזר", לכלי קשת; ראבל: קונצ'רטו בסול, לפסנתר ותז. 18.00 „דיוקן". 19.00 „מוסיקה אהובה עליכם" — באך: סויטה צרפתית מס' 1 ברה־מינור; בטהובן: סימפוניה מס' 6 בפה־מז'ור „הפסטורלית". 20.05 „אינטרלוד" — רצף מוסיקלי. 20.27 „מגישים". 20.30 „אופרה של יום רביעי" לאפורט: „הטירה". 23.10 „מחזורי יצירות" — מוצרט: סונטות לחליל; שומאן: שירים.

רשת א'

07.00 „רדיויקל" — תכנית יומית בעברית קלה. 08.05 „חוגה" — עם בני הגרל. 08.27 משפט דמיאניוק — שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים. 13.05 שירים עבריים. 13.30 חדשות ויומן בצרפתית. 13.45 חדשות ויומן באנגלית. 14.08 „בראש צעיר" — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.27 „השכלה ודעת לכל" — בשתוף האוניברסיטה הפתוחה. 15.57 משפט דמיאניוק — שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים. 19.05 „שאל כעניין". 19.20 פרקי היום בתנ"ך. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 „חבר מאותו כוכב" — תכנית הזכרון רדיופונית בשידור חי — עורכת ומנחה: מילכה למרן.

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה". 08.05 „עושים עניין" — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 „ביקור בית" — עם חיים קינן. 10.05 „כל צבעי הקשת" — מגזין יומי. 11.30 „סעו לשלום" — עם גדעון הוד. 12.10 „אלף־אלף־כ־בית" — עם אהוד מנור. 13.05 „בחצי היום" — חדשות וסקומונים. 14.05 „לראות או לא לראות" — יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 „בת צחוק" — הווי והומור. 15.05 „רגעי קסם". 16.05 „שירים ושעורים". 16.55 „קראתי ספר" — קוראים ממליצים. 17.05 „יומן כלכלה". 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.05 „יש שאלות" — עורך ומנחה איתן אלמוג. 18.45 היום בספורט. 19.00 „היום הזה" — עורך: שלום אורן. 19.35 „מוסף לעניני צבא ובטחון". 20.05 „מבט לפולקלור" — „לילות ספרד" — לקט ממופע פומבי שהתקיים באולם ז'ראר בכר בירושלים. 21.05 „השושנה פורחת" — לקט רומנסות ושירי־עם ספרדיים. 22.05 „מחפשים את המטמון" — מנחה: משה טימור. 00.15 „בימה ומסך" — לקט קטעים מתוך מחזות מוסיקליים וסרטים.

גלי צה"ל

06.05 „צלילי בוקר" — שירים עבריים. 06.30 „מוקדים עין" — החדשות הראשונות של היום — עם מירב אופיר. 07.07 „אסס שבע" — עם אלכס אנסקי. 07.08 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 08.05 „אילה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 „הפסקת 10" — עם מיכל ניב. 11.05 „נכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 13.05 „מקום טוב באמצע" — עם אורלי יניב ויצחק בנבה. 14.05 „די רה יופי" — עם דובי לנץ ודני קרפל. 15.05 „מה יש" — עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.51 באופן מילולי — סיפור של אבשלום קור. 17.00 „ערב טוב ישראל" — עם רן שילון ועל רן וגוני סביר. 18.05 „יעד משודר" — מגאזין לעניני צבא ובטחון. 18.15 „מטוליט" — עימות יוני בעניני השעה. מנחה: יוסי עוזרד. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 „שירים כאן" — שירים עבריים. 19.60 עם שירה גרא. „תיק פלילי 171/86" — מדינת ישראל נגד ג'ון איבאן דמיאניוק — יומן מיוחד לסיכום ארועי המשפט. 20.05 „שאלות אישיות" — יעקב אגמון משוחח עם הסופר יורם קניוק. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 פזמונים ישראליים. 22.05 „על הדבש ועל העוקץ" — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 „עשרים וארבע — היום שהיה" — עם ירון וילנסקי. 23.55 „שיחת חצות" — עם קולט אביטל. 00.05 ציפורי לילה קלאסיות — עם אריאל כהן. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל 2

19.05 „חדש רדיו" — עם יואב קוטנר. 20.05 „סבבנכנסים" — מירע, ד"ע"ים. משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתחנות — עם משה בודר. 22.05 „על הדבש ועל העוקץ" — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 „קול הנ'אוהו" — עורך ומגיש: דני קרפל.

רשת ג'

06.11 „בחורה לאושר" — להיטים ותיקים. 07.07 „שיר בבוקר בבוקר" — שירים ופזמונים ישראליים. 09.05 „מה, כבר תשע" — עם אבי אתגר. 10.05 „שבעים מי יודע". 11.05 „אהבה יומיומית" — עם יוסי סיאס. 12.05 „רק מוסיקה". 13.05 „רק בימי חול" — עם מנחם פרי. 14.00 „פזמון חוזר". 15.05 „חדש, חדיש ומחודש" — עם שרש עטרי. 16.05 „הצגה יומית" — עם יקיר אביב. 18.05 „הזעקה האחרונה" — עם יגאל רביד. 20.05 „לי ולך" — שיר וברכה. 21.05 „צליל מכוון". 23.05 „הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב

9.30, 7.15, 4.30

אסתר: קשוחים שבאלה 9.40, 7.15, 5
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15, 3
בן־יהודה: שמתי ברז למורה 9.30, 7.15, 5
גת: חנות קטנה ומטריפה 9.15, 6.15, 3.15
גורדון: אהבה גנובה 9.30, 7.00
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15, 5
דרייב אין: שמתי ברז למורה 7.10
הוד: פרצוף לוהט 9.30, 7.15, 5
לימור חורש: הבוקר שאחרי 9.30, 7.15, 4.30
מוזיאון ת"א: 84 צ'רינג קרוס 9.30, 7.10
סינמה 1: מלכודת 52 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: חנה ואחיותיה 9.30, 7.15, 5
פאר: ללא רחמים 9.30, 7.30, 5
פאריס: כמי בלו 9.30, 7.15, 2, 12
בריאן כוכב עליון 23.30
רב־חן:
חן 1: צבע הכסף 9.30, 7.10, 5
חן 2: פושעים שבלב 9.45, 7.25, 5
חן 3: אל תקרא לי לבן 9.45, 7.40, 5
חן 4: חטיפה נעימה 9.45, 7.40, 5, 2, 11
חן 5: ג'ושוע אתמול והיום 9.45, 7.40, 5, 2, 11
שחף: פלאטון 9.30, 7.00, 4.30
תל־אביב: נער הזהב 9.30, 7.15, 5
תכלת: דקה לחצות 9.15, 7.00, 4.30

רמת־גן

אואזיס: ללא רחמים 9.30, 6.40, 4
ליליו: פלאטון 9.30, 7.15
ארמון: קרוקודיל דנדי 9.45, 7.30, 5
רב־גן:
גן 1: קשוחים שבאלה 9.40, 7.20, 5
גן 2: חנות קטנה ומטריפה 9.40, 7.20, 5
גן 3: אהבה גנובה 9.40, 7.30, 5
גן 4: אל תקרא לי לבן 9.15, 6.15

ירושלים

אדיסון: נער הזהב 9.30, 7.15, 4.30
אורנע: אהבה גנובה 9.15, 4.30
בית אגרון:
אהבה בגרמניה 18.00
אפוקליפסה עכשיו 19.45
אורפאו נגרו 22.15
כפיר: פלטון 9.30, 7.00, 4.30
אורגיל: אל תקרא לי לבן 9.15, 7, 4.30
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 9.00, 7.00
סמדר: חנה ואחיותיה 9.30, 7.00
הבירה: האינסטלטור 9.15, 7.15, 4.30
אוריון
אור 1: קרוקודיל דנדי 9, 6.10, 4
אור 2: להתחתן שנית 9.00, 7.00, 4.30
אור 4: ג'ק פלאש הכקסן 9.00, 6.30
אור 5: חליפת ערב 9.00, 7.00, 4.30
עדן: מלכודת 52 9.00, 7.00, 4.30
תיאטרון ירושלים: כס הדמים 18.30

חיפה

ארמון: קשוחים שבאלה 9.00, 6.30, 4
אורה: פלאטון 9.15, 7.00, 4.30
חן: אל תקרא לי לבן 9.00, 6.45, 4.30
עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 2: שיחות מלוכלכות 9.30, 7.15, 4.45
עצמון 3: הבוקר שאחרי 9.15, 7.00, 4.30
פאר: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.00, 4.30
רון: נער הזהב 9.00, 6.10, 4
אמפי: נימפש בחוף 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: דקה לחצות 9.15, 6.45
קרן אור המחודש: האינסטלטור 9.15, 7.00

נתניה

שרון: פלאטון [illegible]
סמדר: חזרה לנעורים [illegible]

חולון

סביון: פלטון [illegible]
מגדל: הרומן שלי באוקספורד [illegible]
ארמון: האינסטלטור [illegible]

בת־ים

עצמאות: כלא נשים [illegible]

הרצליה

היכל: כלא הנשים [illegible]

באר־שבע

חן: נער הזהב [illegible]

פתח־תקוה

היכל 1: ילדים חורגים לאלוהים [illegible]
היכל 2: נער הזהב [illegible]
היכל 3: פלאטון [illegible]

עפולה

מופתרון: נער הזהב [illegible]

רעננה

אורות: נפגש בחוף [illegible]

גבעתיים

הדר: ילדים חורגים לאלוהים [illegible]

ראשון־לציון

רון 1: נער הזהב [illegible]
רון 2: פלאטון [illegible]

עכו

אודיטוריום: נינג'ה האמריקני [illegible]

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי

הערב יום ד', 6.5

החווה: בהבימה
הקונטרבס - בבימרתף
חדוד וגיה - בטבריה

צוותא — לתרבות מתקדמת

יום ד' 6.5 בשעה 20.30 „קונצרט קאמרי" בביצוע תלמידי ביה"ס „תלמה ילין"

שירותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים מזור — חביבה רייך 20.
חולון אהרון — הופיין 52.
ירושלים קופ"ח — מרפאה רוממה, רח' המ"ג 28.
נתניה תרופה — הרצל 2.
פתח־תקוה כפר גנים — לוחמי הגיטו 6.
רמת־גן השרון — שד' ירושלים 23.
תל־אביב שלמה המלך — שלמה המלך 78. השל"ה — קופ"ח — השל"ה 7.
חיפה יבנה — אבן סינא 7.
רחובות כללית — בני־משה.
רעננה־כ"ס קופ"ח שעלי — א. יפת, רעננה.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים - ילדים, הדסה ע"כ - פנימית, נשים, כירורגיה, עיניים, א.א.ג. הדסה ה"צ - אורטופדית.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' בין 08.00-20.00, בימי ו' 08.00-15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.

יד ביד - ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02-243358
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי - 04-922222

קו פתוח לחורים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 222752.

„קו פתוח" - ארגון קשבת לילדים ובני־נוער 08-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הסתדרות לרפואת שיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג [illegible] השעות: 18.00—24.00 [illegible] השעות 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49 [illegible]. בחיפה: רחוב הגפן 26 [illegible]

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00 [illegible]. ריינס [illegible] טל': 03-283822, 294869.

מרכז סיוע לקרבנות אונס

לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32452 [illegible] א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער ת"א — טל' [illegible]
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35316

פילוק מינורים מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' [illegible]

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. [illegible] — טל' 03-5781111 [illegible] טל' 08-221022 [illegible] — 101. טבריה — 101. טלפון 065-93334 [illegible] נהריה — טל' 04-931401 [illegible] באר־שבע — טל' 4511111 [illegible] — 057-74767.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30.

מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'־ו': 7.00.

מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16*, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ולתל־אביב: בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניה מגורים לבית על חלקה 278 בגוש 8267 רח' ויצמן מס' 62 בחריגה, מאושרת מבוקשת כהקלה: עד 15% בניה, 74 ס"מ בקוי בניין צדדי.

את התכנית 418/87 ניתן לראות במשרדי הוועדה, תיק בנין 28. התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

מרחב תכנון מקומי

יבנה

על פי חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 סעיף 149, הועדה המקומית לתכנון ולבניה יבנה נתבקשה לאשר בית מגורים ברח' הגלעד 50 שכונת נאות שז"ר יבנה, גוש 3510 מגרש 9036.

חריגה בקו בנין אחורי 9% שהם 45 ס"מ מתוך 5.00 מ'.

אם לא תתקבלנה התנגדויות תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו, תאשר הועדה את התכנית.

מר יהודה ברוס, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה
ת.ד. 3 יבנה

עירית חיפה

משרד מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה רחוב ביאליק 3, חיפה טלפון מספר — 04-640775

פר"228

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: מר אליהו שמש לאשר תוספת בניה ברח' גורדון 9, רמות־רמז, חלקה 110 בגוש 11200.

הבקשה כרוכה בחריגות הבאות: 1. עורף שטח מעל למותר. 2. חריגה למרווח הקדמי.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה'. בין השעות: 08.00-11.30. המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינוביץ
מהנדס העיר

מרחב תכנון מקומי

כפר־סבא

הודעה על פי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר חלקה 129 בגוש 6440, רחוב ירושלים 50, הקלה כלהלן:

הוספת מרפסת המהווה סטיה של 1.5% מהמותר.

כל המעונין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, כפ"ס

מרחב תכנון מקומי

כפר־סבא

הודעה על פי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר חלקה 26 בגוש 6439, רחוב הרצל הקלות כלהלן:

1. תוספת 6% לאחוזי הבנייה המותרים (35 מ"ר).
2. 10% בקו בניין צדדי מצד צפון וקו בניין אחורי.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום, וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, כפ"ס

הוועדות המקומיות לתכנון ולבניה

„שרונים — צפון השרון"

רח' שטמפר 5 נתניה
ת.ד. 2171 טל' 053-36573

נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי הוגשה לוועדתינו בקשה להרשות: תוספת בניה לבית מגורים בהקלה של 4% גוש 8024 חלקה 47 מגרש 2041, אבן יהודה.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו המנומקת בכתב לוועדה המקומית לפי הכתובת הנקובה תוך 14 ימים מפרסום הודעה זו.

צבי חרות
יו"ר הועדה

עירית פתח־תקוה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

פתח־תקוה

הודעה על פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה לנתון הקלה בגוש 6373, חלקה 541, ברח' מאפו מס' 4. לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור א' בו מותר להקים בניין דיור בן ב' קומות 30% בנייה בקומה. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בניין דיור בן 2 קומות 34.51% בנייה בקומה.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, פ"ת

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב—יפו

הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לאחוזי בניה במסגרת 6% והקלה לפרגולות מחוץ לקו בניין אחורי ברחוב שוהם מס' 25, גוש 6624, חלקה 221, תיק בניין מס' 0860-025/2, בקשה מס' 862379.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בפמי — סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965

מרחב תכנון מקומי

פתח־תקוה

הודעה בדבר הפקדת
שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/1230/40" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: ביטול שטח ציבורי פתוח.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6394 חלקות 46, 48, 203, 204, 205.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה. ועליה לכלול פרוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר החתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

תאריך: 17.3.1987

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965

מרחב תכנון מקומי לודים

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: „שינוי תכנית מפורטת מס' גז/5/414".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: ג' 4492, 4794, 4813, בית נחמיה.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת קווי בניין, שטחים לצרכי ציבור ודרכים.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3306 מ' ה' תשמ"ו, עמ' 1466 ובעתון בוקר „הצופה" מתאריך 24.2.86 ובעתון ערב „חדשות" מתאריך 24.2.86 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף „על המשמר" מתאריך 24.2.86 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

תאריך: 26.4.87 א. זהבי — מ"מ יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז